

KP

KYRKPRESSEN

ONSDAG 8 NOVEMBER NR 21/2023

ISSN 0356-1275
ISSN 2737-0003

STIFTET FIRADE 100 ÅR – MEN BLICKAR FRAMÅT

Sidan 4

Det tog henne femton år att
bearbeta andliga traumat [Sidan 8](#)

Jukka Leppilampi har inga råd till sitt
yngre jag, för allt blev bra [Sidan 10](#)

Kyrkpressen lanserar
ny podd [Sidan 18](#)

Varannan saft, varannan kaffe

»Ibland är det viktigare att spela krocket tillsammans än att vara djupsinnig tillsammans.«

BORGÅ STIFTS hundraårsjubilerande kulminerade häromveckan med stiftsdagar i Borgå. Det var en späckad helg med många programpunkter, men när Kyrkpressen på söndagen efter den avslutande högmässan bad ett antal deltagare lyfta fram vad som varit helgens stora behållning var det en sak som de flesta återkom till – den svenska ärkebiskopen Martin Modéus festföredrag.

Festföredraget hade många goda poänger och finns att läsa i sin helhet på Kyrkpressens webbplats. En av Modéus huvudpoänger handlade om generationsöverskridande församlingsliv. Han inledde med att konstatera att Svenska kyrkan – trots att motsatsen ibland hävdas – fortfarande når många barn och ungdomar, och att det finns en möjlighet att också framöver bygga församling på detta faktum. Men Modéus menade att man idag i alltför stor utsträckning "boxar" in verksamheten för barn och ungdomar enligt ålderskategorier.

HAN TOG SOM ETT fiktivt exempel lille Pelle som vandrar genom församlingens verksamhet, först via den öppna förskolan och sedan i tur och ordning via minior- och juniorverksamhet, konfirmandarbete och sedan ungdomsarbete. När Pelle är i 20-årsåldern finns plötsligt ingen given verksamhet för honom. Modéus konstaterade att modellen med att bara ha åldersbaserat arbete åtminstone delvis är kontraproduktiv, om man vill tän-

ka församlingsbygge och långsiktig växt i tro och liv. När ungdomar kommer till 20-årsåldern tar deras linje slut. Modéus konstaterade att man, som man gör i barn- och ungdomsarbetet, aldrig skulle starta en grupp för 58–63-åringar. Men i ungdomsarbetet blir svårigheterna synliga först när ungdomarna lämnar tonåren, och då är det för sent att byta tankemodell. Att i det läget säga åt en 20-åring att det är gudstjänsten som gäller framöver fungerar helt enkelt inte.

DEN LÖSNINGSMODELL MODÉUS lyfte fram handlar om att församlingarna borde börja jobba mer generationsöverskridande – och då inte genom att skapa någon ny verksamhetsform. Hans råd var i stället att fundera över vilka verksamheter med olika åldrar som målgrupp som kan pågå samtidigt i samma hus och jobba utgående från de möjligheter det ger. Barn och unga ska kunna bli vänner med medelålders och gamla redan från låg ålder, men då måste man skapa situationer där det går att duka varannan saft och varannan kaffe, konstaterade Modéus. Målet bör vara att bygga vänskapsband, och ibland är det viktigare att spela krocket tillsammans än att vara djupsinnig tillsammans.

DET ÄR LÄTT ATT HÅLLA MED om Modéus analys. Frågan är om det ändå inte borde vara gudstjänsten som kunde vara den generationsöverskridande mötesplatsen i många församlingar. Men då skulle det också krävas att vi som är äldre var beredda att ta ett steg tillbaka och låta gudstjänsten formas mer enligt ungdomarnas villkor. Är vi beredda att göra det?

Nicklas Storbjörk är chefredaktör på Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Rebecca Pettersson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Nicklas Storbjörk
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN
Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemskassor. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:
Finland 60 € Utlandet 84 €

I DETTA NUMMER

Andligt våld kan finnas var som helst

Sara Mikander och Catharina Englund i Jakobstad leder en stödgrupp för personer som utsatts för andligt våld. Alla deltagare kommer från olika samfund. Det sker överallt. **Sid 6**

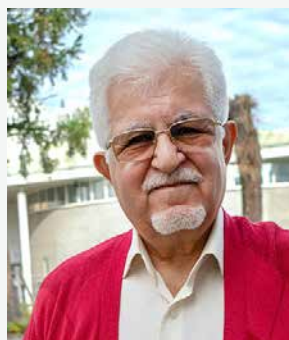
Autofikt om andligt våld

Om man i en församling svarar "det händer inte här", eller "läs Bibeln" om någon har frågor – då ska man bli orolig, säger Jennifer Granqvist, som skrivit en bok om ett andligt trauma. **Sid 8**

Han ser tillbaka på livet – och är nöjd

Det är inte mycket som artisten Jukka Leppilampi ångrar. Om han ändå måste rådgå sitt yngre jag, då önskar han att han hade studerat mer, och att han inte låtit perfektionismen styra. **Sid 10**

De kristna samlas i hemlighet

När pastor Victor Bet-Tamraz vägrade ge upp trots myndigheters påtryckningar mot hans kristna församling i Iran, hamnade han till slut i fängelse. Idag har han flytt landet. **Sid 20**

Avdelningar: Nyheter **Sid 4** / Feature **Sid 6** / Inkast **Sid 11** / Den här söndagen **Sid 12** / På gång i din församling **Sid 13** / Stiftssidan **Sid 17** / Kulturen **Sid 18** / Feature **Sid 20** / Opinion **Sid 27**

www.kyrkpressen.fi
facebook.com/kyrkpressen
instagram.com/kyrkpressen

”Rädslan fick inte komma in”

Vem är du? Elisabeth Stubb vandrade till fots genom Israel i två månader och sov ensam i öknen. Upplevelsen blev en bok som känns väldigt aktuell.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

År 2019 var **Elisabeth Stubb**, som är doktor i historia och forskare, utan jobb. Den våren bestämde hon sig för att göra något hon drömt om ända sedan hon läste om det i Kyrkpressen för många år sedan: vandra Israelleden, vandringsleden genom Israel.

Kändes det mer som en vandringsresa eller en tidsresa bakåt, till Bibelns tid?

– Under vandringen var det ganska mycket här och nu. När jag sedan skrev boken så hade jag chansen att också koppla vandringen bakåt. När jag efteråt åkte till Betlehem med begeistrade turister kom jag inte riktigt in i känslan av ”det var här Jesus föddes!”. Jag är kanske mer en landskapsintagare än en helig plats-intagare.

Du vandrade ensam, sov ensam i öknen bland ylande schakaler, och var med om att en arg katt kissade dig i ansiktet. Hur vågade du?

– Jag var så inställd på att göra det att jag glömde bort att vara rädd. Vid några tillfällen, till exempel med de första schakalerna eller när jag tänk-

te att om jag tappar greppet så finns det ingen här som kan hjälpa mig, då kände jag att rädslan knackade på och frågade om den fick komma in. Men jag sa att vänta nu tills det finns en verklig anledning att vara rädd.

Vandringen var fysiskt tung. Hur hade du förberett dig på den?

– Jag hade förberett mig med att vandra till jobbet. Tidigare cyklade jag. Men jag märkte att de första dagarna var lite av en chock. Min fotsulor förlorade känslan för ett tag. Den här rutten är ju inte alls lika etablerad som pilgrimsrutten till exempelvis Santiago de Compostela. Friluftsmärsigt är den mer utmanande. Rutten är planerad så att man ska kunna gå den, men nog fick jag använda kreativa lösningar ibland. Ibland måste jag ner i vattendrag för att komma fram, och i Negevöknen måste jag klättra med händer och fötter.

Märkte du att du blev starkare under vandringens gång?

– Mot sista delen av öknen märkte jag att blåsorna började försvinna och jag kom in i rutinen att stiga upp tidigt. Jag hade en tunt liggunderlag och vaknade nästan varje gång jag skulle vända på mig, men jag sov långa nätter. Det fanns inte så mycket annat att göra på kvällen än att sova. Jag sov till och med nio-tio timmar per natt.

Vad gav den här vandringen dig? På vilket sätt blev den viktig?

– Jag kände att det var en sak jag skulle göra,

GÖR: Aktuell med boken ”Öken, vatten och snö – vägen genom Israel” (Fontana Media). Doktor i historia och forskare vid stadsrådets kansli.

RÖTTER: Kommer från Östensö, Pedersöre. Släkten Stubb har rötter i Esse. Bor idag i Helsingfors.

KURIOSA: Vandring är Elisabeth Stubbs transportmedel. Hon går sju kilometer till jobbet och sju hem. Sammanlagt tar arbetsresan ungefär 2 timmar och 40 minuter per dag.

och nu fick jag göra det. Själva vandringen var ganska mycket ... bara vandring. Under skrivprojektet gjorde jag en sorts efterbearbetning och fick formulera tankar kring vandringen och läsa böcker om det. Då fick jag tänka tankarna till slut.

Vad känns som den roligaste upplevelsen under resan?

– I början, strax efter Jerusalem, i närheten av de arabiska områdena. Den kvällen, när jag fått upp mitt tält och satt vid kanten av ett stup, vid en stjärnklar himmel och hörde minaretupproppen. En frid lade sig över mig då: ganska skönt att vara ute på vägen.

Kände du dig någonsin ensam?

– Nej, inte vad jag minns. Jag är ganska van med att umgås med mig själv.

Vad tänker du om Israelkonflikten just nu?

– Uppgifterna om Hamas anfall kom precis när jag höll på med ett utkast till min muntliga skildring av resan. Det kändes nog att nu får ämnet en ny dimension och det blir frågor om det. Ämnet känns ledsamt aktuellt, men samtidigt känns det att boken kommer i rätt tid. Jag tar ju inte upp dagspolitiska frågor, men försöker eventuellt ge lite biblisk-historiska pusselbitar till konflikten. Jag kan kanske också visa på att det finns områden där muslimer och judar bor tillsammans och att det görs försök att överbrygga klyftorna.

Martin Modéus: ”Fredsb

Stiftsdagarna i Borgå blev en fest värdig en hundraåring. Men mellan serveringarna, minglet och samvaron dryftades också de tunga frågorna: vad är kyrkans uppgift i en värld präglad av krig, och vad ska vi släppa taget om då pengarna tryter?

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

Det är lördag i Konstfabriken i Borgå. Svenska kyrkans ärkebiskop Martin Modéus ska snart gå upp på scen och hålla sitt festföredrag, men innan dess tar han sig tid att kommentera världsläget och kyrkans framtid tillsammans med sina finländska kollegor ärkebiskop Tapio Luoma och biskop Bo-Göran Åstrand.

I Sverige hör en lägre procent av befolkningen till folkkyrkan än i Finland, tappet har skett snabbare. Det till trots är ärkebiskop Martin Modéus inte modfälld, åtminstone inte över det faktumet.

Om man jämför Svenska kyrkan med de stora politiska partierna i Sverige så har partierna förlorat drygt 80 procent av sina medlemmar sedan 1970-talet. Under samma tidsperiod har Svenska kyrkan förlorat omkring 30 procent av sina medlemmar.

Modéus konstaterar att det är siffror som man kunde tro att han i egenskap av ärkebiskop skulle vara glad över.

– Men det är jag inte, för det återspeglar något som är lite farligt i samhället, nämligen att människor inte längre engagerar sig.

Men på många platser i Sverige, där all service försvunnit, där skolan, butiken och banken är borta, där finns kyrkan kvar.

– När vi ser till att inte släppa kontakten till marken, då ser människor att vi är en viktig samhällsbyggande kraft och vill vara med. Däri ligger också förklaringen till varför medlems-tappet faktiskt är så litet, säger han.

När kyrkan måste krympa, vad kan man avstå och vad får man absolut inte välja bort?

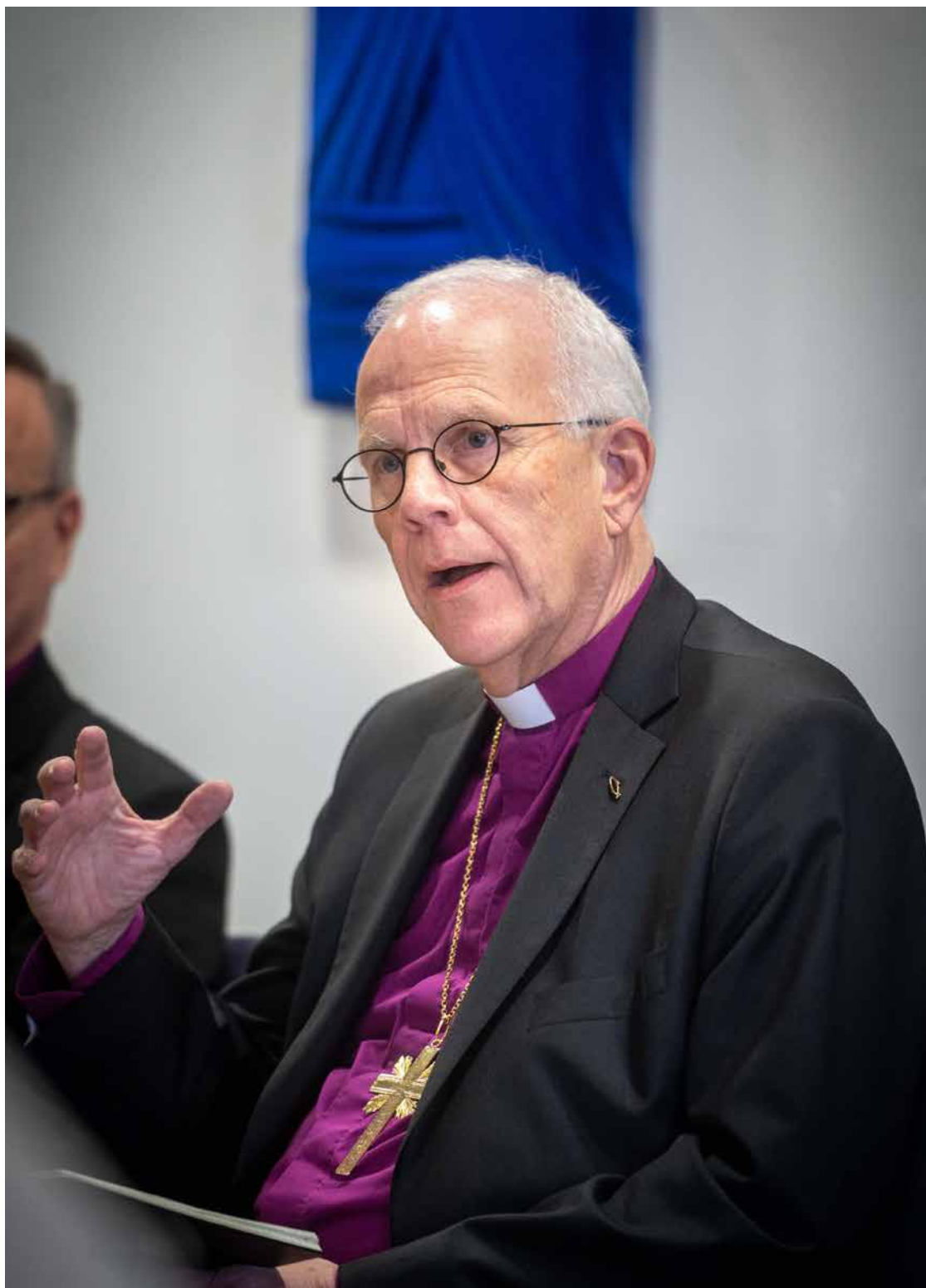
– Lokal närvaro kan man inte ta bort. Gudstjänster, undervisning, diakoni och mission kan man inte ta bort. Så har kyrkan arbetat i alla tider: genom att vara på plats, be tillsammans, undervisa och berätta om den kristna tron.

Vad kan man spara bort?

– Allt det andra.

För att konkretisera en aning: vad gäller till exempel byggnader anser Modéus att det är kyrkorna man ska hålla fast vid.

– Sälj det övriga om det behövs. Församlingshem kan man alltid köpa tillbaka eller bygga nya.

– Lokal närvaro kan kyrkan inte spara bort, sa Svenska kyrkans ärkebiskop Martin Modéus.

FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Men den gamla kyrkan, som navet och noden för bygdens människor, är oerhört viktig. Mycket av den tro som folkkyrkan möter och hanterar är en tro relaterad till byggnader, gravar, traditioner och minnen.

– Därför behövs den fysiska närvaron, för att människor som inte skapat en bärbar tro i huvudet ska kunna få rum för sin tro. Det är inte en outvecklad tro, utan en tro som kräver all respekt och god vilja.

– Därför är kyrkorna jätteviktiga, och det måste lysa i dem ibland för att symboliskt säga att den här bygden är viktig för Gud. Den här bygden är inte bortglömd.

Borgå stift har andra utmaningar

I Borgå stift är kyrkotillhörigheten förhållandevis hög i jämförelse med resten av stiftet i Finland. En förklaring till det är att Borgå stift tjänar en språklig minoritet, och kyrkan är ett sammanhang som håller ihop minoriteten.

– En av våra stora utmaningar är att bekräfta medlemskapets betydelse. Det betyder något på riktigt att man är medlem i den här kyrkan, och då tänker jag inte på ekonomin, utan på att man bidrar genom att finnas och vara den man är, säger biskop Åstrand.

Ärkebiskop Luoma betonar att trenden är nedåtgående i många länder där kristendomen är

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost:
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Telefon:
040 831 6902

udskap är svåra att skrika”

”Vi är här för att bygga en framtidsbro” av Camilla Cederholm blev stiftets jubileumssång. FOTO: SOFIA TORVALDS

– Kyrkans budskap måste avsättas i handling, sa Susanna Sandor (i mitten) vid fredagens paneldiskussion om jubileumsboken *Tillsammanskraft*. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Anders Blomberg från Esbo hoppas att kyrkan i framtiden ska låta sig bäras av lekmännen. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Anna Henning gillade särskilt Jockum Krokfors uppskattade Martin Modéus tal till stiftet.

FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Många av festmässans deltagare gillade särskilt sången som barnen i Sibbo församlings musikklubbar uppträdde med. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Minister Anna-Maja Henriksson var med och gratulerade Borgå stift på 100-årsdagen. FOTO: NIKLAS MONTONEN

Stiftsfullmäktiges ordförande Anita Ismark höll med Modéus om att de lokala kyrkorna är livsviktiga för kyrkan i framtiden. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

I kyrkans gemenskap finns inga bättre och sämre människor, sa biskop Bo-Göran Åstrand i sin predikan vid festhögmässan. FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

och varit majoritetsreligion, men på världsnivå när kristenheten hela tiden nya människor. – Också här i Finland och i de nordiska länderna säger folk att de inte är religiösa, men nog andliga. Jag tror att det är lite mer krävande att vara religiös än att vara andlig. Jag tror också att det här är något vi måste bemöta. Längtan efter andlighet finns där. Den stora frågan är hur vi kan ta den på allvar.

Hörs kyrkans röst?

En fråga som återkom under lördagen var hur dessa kyrkans tre män förhåller sig till kriget i Israel och Palestina.

»Längtan efter andlighet finns där. Den stora frågan är hur vi kan ta den på allvar.«

– Våldet är något som alltid måste fördömas. Då Hamas gör sina gärningar är det inte rätt. Att Israel tar till åtgärder för att försvara sin tillvaro är rätt, men det är inte rätt av dem att ta till sådant våld att civila dör, säger Luoma.

Åstrand betonar att vi i Finland behöver se upp för att inte skapa ytterligare polarisering genom att diskutera ett väldigt polariserat läge i Mellanöstern.

– Vår uppgift här att fundera på hur vi kan vara ett redskap för fred här i landet, men också att diskutera på ett sådant sätt att nya motsättningar inte föds.

De tre biskoparna reflekterar över om kyr-

kans röst hörs tillräckligt starkt och klart just nu. Luoma framhåller att vi lever i en tid då våra åsikter är något av en identitetsfråga. I det klimatet kan det vara svårt att nå fram, oberoende av hur tydligt man artikulerar.

Åstrand lyfter vikten av de lågmälda handlingarna. Hur församlingar i hela stiftet, men också över hela världen, varje söndag ber för fred.

Modéus instämmer.

– Fredsbudskap är svåra att skrika, sammanfattar han.

Läs mer om hur Borgå stift firade sitt hundraårsjubileum på www.kyrkpressen.fi.

DÅ DET HELIGA ANVÄNDS FÖR ATT KONTROLLERA

Andligt våld förekommer överallt – i parrelationer, i familjer och i församlingar. Då Gud används för att få dig att känna dig mindre, då är det aldrig dig det är fel på. Det konstaterar **Sara Mikander** och **Catharina Englund** som leder en grupp för personer som blivit utsatta.

TEXT OCH FOTO: REBECCA PETTERSSON

Föreningen Frida i Jakobstad, tidigare Kvinnojouren, är en politiskt och religiöst obunden förening. De tar inte upp frågor om tro med sina klienter, men om deras klienter vill prata tro så lyssnar de förstås.

– Överlag är det inte ovanligt att man tar upp andliga frågor då man är i kris, men för ett tag sen var det flera som berättade om att de blivit utsatta för andligt våld, säger Sara Mikander, verksamhetsledare för Frida.

Det fick Sara Mikander att fundera över om det vore läge att starta en stödgrupp med fokus på just andligt våld. Hon tog upp frågan i föreningens styrelse, och sjukhusprästen Catharina Englund, medlem i styrelsen, gillade idén.

– På sjukhuset hör jag ju om andligt våld ibland eftersom jag hör många människors livsberättelser, säger Englund.

I höst startade de en stödgrupp med fokus på de här frågorna i Fridas regi.

– Det är deltagarna som har erfarenheterna. Vår styrka ligger i att vi kan ge utrymme för det, säger Englund.

Ett första steg i gruppen har varit att definiera vad andligt våld är. Det är lättare att bearbeta sina erfarenheter om man hittar ord för att beskriva vad man varit med om.

Det är samtidigt inte helt enkelt att ringa in begreppet ”andligt våld”. Det kan förekomma i hemmet, det kan vara en partner som använder religionen för att kontrollera, det kan vara ett samfund som är så slutet att människor gör sig själva mindre för att rymmas in.

– Bland de som är med i gruppen finns det både sådana som vuxit upp i familjer och sammanhang där det förekommit andligt våld, men också de som levt med en partner som utövat andligt våld i kombination med andra former av våld, säger Mikander.

Hur kan andligt våld ta sig konkret uttryck?

– Om man till exempel vill skilja sig kan argument som att man kommit bort från Gud användas mot en. Då har det ju oftast funnits fysiskt eller psykiskt våld i relationen sedan tidigare, men det ska förlåtas. En skilsmässa å andra sidan räknas som den stora synden, säger Mikander.

Englund återkommer till ordet kontroll. Man kan kontrollera andra genom att påstå sig ha tolkningsföreträde då det kommer till vad som är Guds vilja.

– Alla i gruppen kommer från olika samfund. Det tycker jag att är intressant, att de känner igen sig och säger ”så här var det för mig också”. Särskilt då det kommer till kontrollen. Att det funnits starka normer kring hur man till exempel ska bete sig eller klä sig, säger hon.

Mikander konstaterar att det är väldigt svårt att sätta sig upp mot någon som säger sig veta vad som är Guds vilja.

– Vem är jag att protestera om alla stora, oftast män, säger vad som är Guds vilja. Det är jättesvårt, särskilt om det används mot en både i ens sammanhang och familj.

Om man ställer sig upp mot det är det inte bara tron man avsäger sig, utan i värsta fall är det hela familjen, släkten och ens sammanhang. Om man har någon tro kvar i det läget måste den ofta omvärderas.

För att en stödgrupp i Fridas regi ska starta krävs det tre deltagare. Den här gruppen har fem deltagare, och responsen utifrån har varit positiv.

– Tidigare har vi också blivit kontaktade av religiösa samfund som sagt att det här är ett problem och något vi behöver ta tag i, säger Mikander.

Sara Mikander och Catharina Englund betonar att en församling inte är en åsiktsgemenskap. Man ska tycka olika.

Har du blivit utsatt?

Om du bor i Jakobstadsregionen finns det möjlighet till stödsamtal hos föreningen Frida. Samtidigt kommer Frida att ordna fler grupper för personer som blivit utsatta för andligt våld.

I Finland finns föreningen Uskontojen uhrien tuki (Stödföreningen för religionens offer). Största delen av deras verksamhet är på finska, men man kan också boka tid för stödsamtal på svenska. Det är också möjligt att delta i vissa av deras stödgrupper på svenska eller engelska.

Om man blivit utsatt för andligt våld, behöver man bryta med tron för att komma vidare?

– Vi har både och, och också människor mittemellan som inte riktigt vet var de kommer landa. Vi har varit noggranna med att säga att det inte spelar någon roll om man är troende eller inte, för vi diskuterar inte folks livsval och trosinriktningar, vi diskuterar våld, säger Mikander.

Gudsbilden är något som de som vill ha kvar sin tro kan behöva arbeta med. Den egna identiteten är ofta skavd i kanterna. Vem är man om man inte längre hör till det sammanhang man alltid har hört till?

Då man väl tar steget ut ur de destruktiva relationer eller sammanhang man varit del av är det vanligt att bli utfrysad, att bli en syndabock.

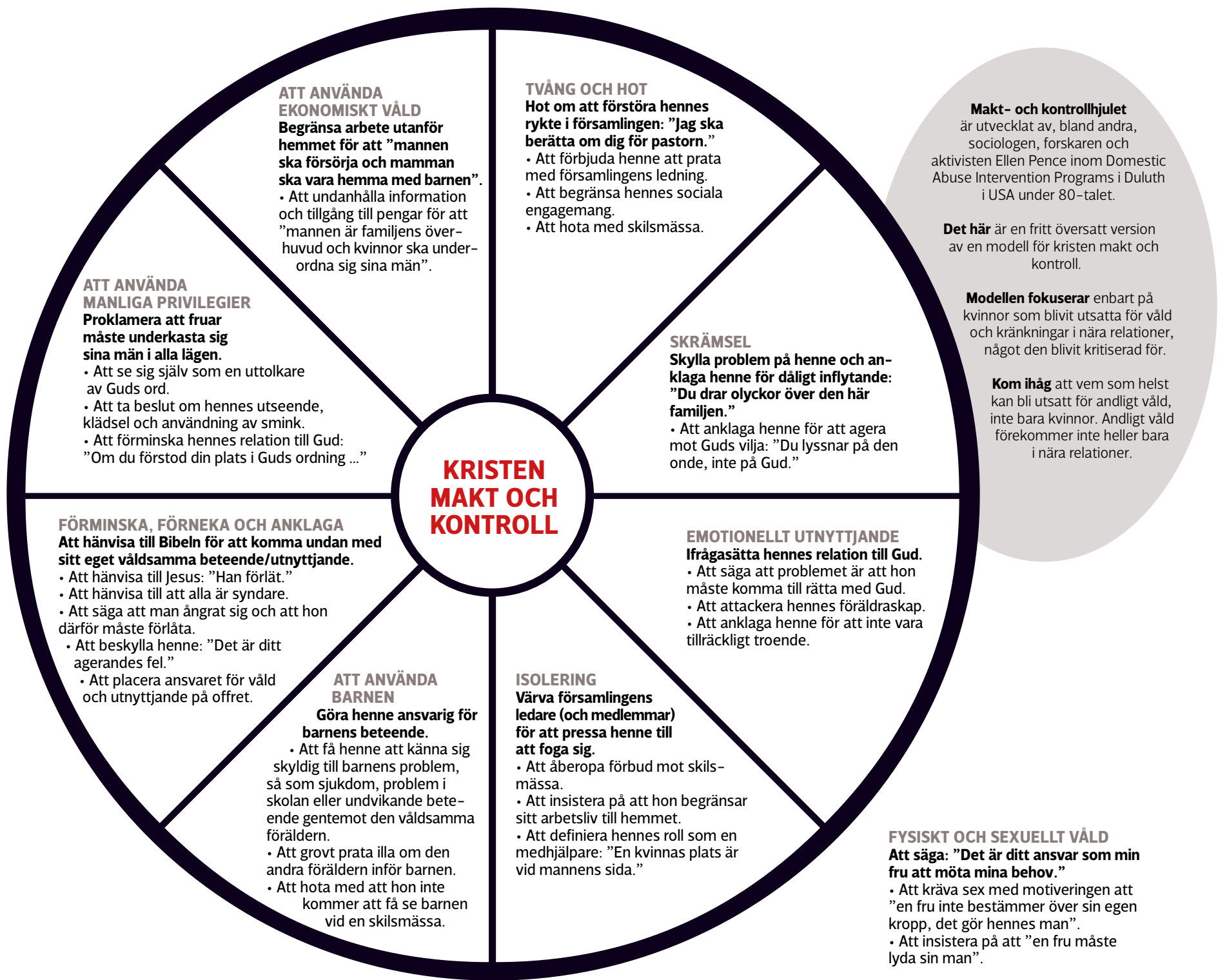
Alla era klienter kommer från olika sammanhang, tyder det på att andligt våld är vanligt förekommande i Jakobstadsregionen?

– Alla är inte uppvuxna här utan vi kan nog öppna upp och prata om hela Svenskfinland. Men det är klart att det finns många församlingar och samfund här, och det leder förstås till att risken blir större, säger Englund.

– Det kan bli fel var som helst, men ju mer slutet ett sammanhang är, desto större risker finns det. I ett parförhållande kan det ju bli fel även om det inte förekommer osund andlighet i det samfund man är med i, säger Mikander.

Barn är en grupp som kan bli utsatta för andligt våld, men som inte kan söka hjälp på egen hand. Vad kan vi göra för att färre barn ska bli utsatta?

– Det är svårt att svara på. I de fall där någon

blivit utsatt för andligt våld som barn har hela familjen ofta varit involverad, säger Mikander.

Men det församlingarna kan tänka på är att utbilda ledare, att inte placera unga ledare i för stora skor, och se till att de som leder grupper för barn och unga är kompetenta.

– I min värld är en församling också sundare ju mer man grälar och är oense. En församling är ju inte en åsiktsgemenskap och det måste vara okej att man tänker olika. Man gör Gud ganska liten annars.

En tydlig varningssignal är om det finns en föreställning om att det bara är det egna samfundet som har rätt, att alla andra troende har fel. Att problem inom församlingen inte får synas utåt och att alla problem ska lösas inom kretsen är också ett tecken på att något är fel.

– Det är självklart att det finns en massa fel på våra församlingar, det utgår man ju från. Vi människor är bristfälliga och det är inget man behöver dölja, säger Mikander.

De konstaterar att sann andlighet får

människor att växa, inte att krympa. Om man är i ett sammanhang där man känner hur man blir mindre och mindre, då är det inte fel på en själv, utan på sammanhanget.

Andligt våld kan också innefatta psykiskt, fysiskt och sexuellt våld. Kan man må bra igen, kan man leva ett gott liv efter att ha blivit utsatt?

– Svar ja. Men jag tror inte att det går över av sig själv. Större trauman tvingas man bearbeta på något sätt, för de förändrar en, säger Mikander.

Hon konstaterar att många önskar att de kunde radera sina trauman, klippa bort dem ur sitt liv och bli samma person som de var innan de blev utsatta.

– Men vi formas alla av livet, vissa på ett brutalt sätt. Samtidigt kan ingen av oss gå tillbaka till den vi var för 20 år sedan.

Vid Frida strävar de efter att bearbeta trauman så att de inte ska förstöra livet framöver. Då stödsamtal inte räcker till hjälper de klien-

»Vi formas alla av livet, vissa på ett brutalt sätt. Samtidigt kan ingen av oss gå tillbaka till den vi var för 20 år sedan.«

terna vidare till terapi och andra typer av professionell hjälp.

– För människor som blivit utsatta för något sedan barnsben räcker stödsamtal sällan. Men det kan vara en del i att komma vidare, och det kan vara viktigt att i stödgrupperna få känna igen sig i andra berättelser, säger Mikander.

Tappar ni tron på mänskligheten och Gud i era jobb?

– Nej. Jag är en sådan obotlig optimist att jag tänker att det alltid finns en väg vidare. Det måste vara något medfött fel. Men det är klart att jag blivit trött ibland och haft stunder då jag tänkt om lite, säger Mikander.

– Det vore enkelt att inte veta att det finns så mycket hemskt i världen, så nog utmanar det mig, det gör det verkligen. För mig är risken att gå för mycket i Guds tjänst, att tänka att det är jag som måste hålla allt i mina händer. Där sviktar min tro. Jag övar mig på att lita på att Gud har allt i sin hand, säger Englund.

SER INGET BRUTET

Hon har vuxit upp i en religiös miljö, där hon utvecklade en posttraumatisk stress. Men trots att hon försökt har **Jennifer Granqvist** inte förlorat sin tro. Tvärtom – tron har blivit starkare.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Sina egna, men också andras upplevelser, har Jennifer Granqvist bearbetat genom att skriva. Hennes debutdiktbook *Gud var min pappa men han kunde inte krama mig* som utkommit nyligen handlar om ett religiöst trauma.

– Även om jag har egna erfarenheter av religiöst trauma är boken ingen självbiografi. Den är autofiktiv och baserar sig på verkliga händelser, men den är inte min livsberättelse, säger hon.

Hon känner sig inte okej med att var frontfigur för religiöst trauma.

– Hade jag varit det hade jag skrivit en självbiografi. Det skulle ha blivit en helt annan bok.

I boken låter hon diktjaget gå igenom olika tankar om skuld och skam. Diktjaget upplever att hon varken passar in i kulturen hon vuxit upp i eller i det sekulariserade samhället. Hon har en rädsla för demoner och det onda och vill vara nära Gud, men hon känner inte tryggheten.

– Samtidigt har hon en längtan till miljön hon vuxit upp i, där man kan ha roligt utan alkohol, där barn och vuxna kan umgås tillsammans och där människor inte gör narr av en för att man tror på Gud.

Jennifer är uppvuxen i en i frikyrklig väckelserörelse i Ekenäs. Hon deltagit i flera karismatiska konferenser i olika länder. Hennes släktingar är medlemmar i många församlingar i både Finland och Sverige.

– Jag har aldrig varit bunden till en församling. Jag har vuxit upp i en slags kyrklig subkultur som troligen härstammar från Amerika. Det är sällan jag kunnat relatera till andra som kommer från troende familjer.

Att skriva har alltid varit en naturlig del av hennes liv, sedan barndomen.

– I den här processen har det varit re-
nande att få skriva. Jag har fått gå in i diktjaget och distansera mig från mig själv. Jag kan bli så trött på mina egna funderingar.

Redan som barn upplevde hon att hon inte passade in i rollerna och i olika församlingssammanhang. Än i dag känner hon obehag för karismatiska möten.

– Där är mycket musik och känslor. Det blir triggande och för mycket intryck.

Jennifer Granqvist

Debuterar med diktboken *Gud var min pappa men han kunde inte krama mig* som utkommit på förlaget Kita.

Fotograf, delar sin tid mellan frilansuppdrag och med att undervisa invandrare i svenska.

Från Ekenäs, bosatt i Jakobstad.

Jag tycker det är jätteobehagligt då någon talar i tungor. Jag har själv ADHD och jag upplever ofta intryck och ord på ett annat vis än andra.

I praktiken slutade hon gå i kyrkan som tonåring.

– Men det har inte med kyrkan som en fysisk plats att göra, utan det handlar mer om kultur och sättet att tänka. Vilka mina värderingar är och hur jag ser på mig själv.

Själv har hon upplevt att man i olika sammanhang använder sin egen tro och livsuppfattning till att styra andra människor.

– Det handlar bland annat om kvinnorollen. Könnsrollerna lever ju i samhället också i övrigt, men jag tycker de lever extra tydligt i den miljö jag vuxit upp i.

Då avser hon inte den traditionella synen att kvinnans plats är i hemmet.

– Nej, faktiskt inte. Jag har heller inte vuxit upp med inställningen att man måste gifta sig ung. Jag blev lite chockad när jag flyttade till Österbotten och stötte på den här. Den kunde jag inte relatera till.

Hon avser mer könsroller som hur man ska klä sig.

– Det handlar också om hur man ska förhålla sig till sexualitet som kvinna och som man. Till exempel renhetskulturen som kommer från USA. I den sätter man stort fokus på att kvinnan ska vara oskuld när hon gifter sig. Det gäller också mannen, men kvinnan har en annan roll. Man jämför henne med ett äpple. Har hon sex före äktenskapet så tas något ifrån henne och slutligen vill ingen gifta sig med henne.

Hon har hört män säga att de absolut

inte kan tänka sig att gifta sig med någon som inte är oskuld.

– Nedlåtande undrar de hur någon täcks göra det. Det anses vara den största gåvan man kan ge någon och väldigt viktigt inom vissa kretsar. Jag tror de flesta har goda intentioner och menar väl, men det blir lätt så fel.

Ser du någon församling där man far mest illa?

– Där man direkt svarar ”det händer inte här”. Där man avfärdar frågorna med ”Gud har sagt” eller ”läs Bibeln”.

I stället råder hon församlingen att lyssna på vad människorna har att säga och inte snabbt avfärda dem med att

de har en svag tro eller att de är på villovägar.

– Man behöver inte hålla med dem. Men att bara lyssna på någon som säger att det här inte känns bra är en början.

Jennifer tycker man ska uppmuntra till att ifrågasätta.

– Jag har aldrig förstått att det skulle vara farligt. Klart det kan vara skrämmande ifall man bara har ett sätt att tänka, som man håller fast vid. Men för mig är ifrågasättandet ett bevis på att man vågar tro.

Femtonårig frigörelseprocess

Hennes frigörelseprocess har pågått i femton år.

KORS MER

Med sin bok vill Jennifer Granqvist öppna en dialog om religiöst trauma.

mer arg på honom än på människorna. Jag har förstått att människorna är bara människor.

Jennifer har fokuserat på erfarenheter som inte är exklusiva för en viss tro eller ett visst samfund.

– Det spelar ingen roll vilken församling eller religion de kommer från, eller vilket namn på gud de använder, det är samma sorts mekanismer. Det behöver inte ens vara en religion, utan bara ett sammanhang. Jag kan känna igen mig jättemycket i deras berättelser.

Idag är hon inte aktiv i någon församling.

– Men jag är troende. Jag har försökt lämna tron helt och hållet, men det gick inte. Tron har blivit starkare. Jag har fortfarande svårt att identifiera mig som kristen, jag upplever att ordet är så laddat.

På vilket sätt har din tro blivit starkare?

– Ärligt talat försöker jag förstå mig på det själv också. Jag kan inte förklara, men det är väl det som är tron. Jag behöver inte bevisa något och det ska räcka. Jag har rätt att göra det.

Tron har ändå inte underlättat hennes process.

– Men eftersom tron är viktig för mig har jag tagit vissa saker hårdare. Utan tro hade det varit lättare att lämna dem bakom mig eller att inte dem ta åt mig. Det jobbigaste har kanske varit att min tro på något sätt blivit skadad.

Genom sin diktbok hoppas hon öppna en dialog om religiöst trauma och väcka intresse för ämnet.

– Det finns fortfarande många som far illa. Jag vill ge en liten inblick i hur en person som blir traumatiserad eller rädd för gud kan tänka. Det finns jätteliten kunskap om detta. Maria Björkmars doktorsavhandling nyligen visar att inte heller vården har kunskap om hur man bemöter dem som blivit utsatta för religiöst trauma eller lämnat sitt sammanhang av andra orsaker.

Jennifer rekommenderar sådana personer att ta kontakt med stödgrupper som finns på olika håll i Finland.

– Jag har själv också deltagit i flera. Det var där jag fick lära mig om vad det egentligen handlar om.

Jennifer är en av initiativtagarna till en nybildad stödgrupp i Jakobstad. Om den gruppen kan du läsa mer på föregående uppslag i denna tidning.

Citaten är dikter hämtade ur boken.

»Jag frågar råd av min pappa i himlen om hur det känns att bli kär och hur jag vet om jag omedvetet välkomnar in en ond ande i min kropp.«

»Köpa peaceörhängen, det tog mig femton år att våga köpa. Ett år att våga bära. Jag ser inget brutet kors mer.«

– Jag har jobbat jättemycket med den. Det har tagit år av psykoterapi och annan bearbetning. Därför vågar jag idag säga att jag har en tro. Men fortfarande kan jag ha dagar när jag upplever att det här inte blir till något.

Hon har kommit till en punkt där hon kan sörja det faktum att hon haft en förvrängd gudsbild.

– Det var jobbigt att inte kunna leva upp till de förväntningar Gud har på mig. Men nu har jag släppt dem och jag kan acceptera att det är helt okej att jag är den jag är.

Tidigare var hon ofta arg. Det är hon inte längre.

– Jag var mest arg på Gud, mycket

”Jag vill gratulera mig”

Då artisten Jukka Leppilampi var 20 år hittade han de vägar i livet som han traskat på sedan dess. Han ångrar nästan ingenting.

TEXT OCH FOTO: REBECCA PETTERSSON

Ett gott råd

I den här serien ger personer goda råd till sitt yngre jag.

Då gospelartisten Jukka Leppilampi var 20 år bodde han i Tammerfors. Det var en period av hans liv då drömmar besannades.

– Jag har alltid sjungit och musiken har varit det språk och utrymme där jag blivit den jag är. Under just den här perioden på 70-talet var det också vad jag ville göra. Jag träffade ett band i Tammerfors, Tabula Rasa. De höll på med progressiv rock och det blev mitt liv.

De gjorde all sin musik, de komponerade, arrangerade och musicerade. Samtidigt blev en av bandmedlemmarna troende.

Jukka Leppilampi, som var uppvuxen inom väckelsesammanhang, hade positiva erfarenheter av tro. Men han hade inte en personlig tro. Bandkompisens nya riktning i livet påverkade honom.

– Jag hade inte hört att man kunde ha ett personligt förhållande till Gud tidigare. Det var ganska häftigt att tänka på det, att det är möjligt. Till och med nödvändigt.

Från det att hans vän i bandet berättade om sin nyfunna tro började Jukka själv söka svar på sina frågor. Han läste Bibeln tillsammans med vänner. De utforskade olika inriktningar inom kristendomen.

– Ju mer vi studerade, pratade och bad började vi fatta att det här är sant. Det jag försöker säga med det här är att det var mitt val, jag valde med mitt hjärta och förstånd. Det var ingen annan som sa vad jag skulle göra.

Det var en omvälvande tid, och mycket av det som hände då är hörnstenar i hans liv än i dag, flera decennier senare.

– Jag blev medveten om vad det är att vara en människa.

Vad skulle du i dag vilja ge för råd till den du var då du var 20 år?

– Det är inte alls lätt för mig att säga, för vid den tiden hade jag möjlighet att leva som jag ville. Det första jag tänker på är att jag vill gratulera den jag var då. Jag vill säga: ”Du har gjort det, av ditt hjärta och av ditt allt. Utan att kompromissa.” Det är en mycket viktig del av vem jag är.

Under tiden med bandet Tabula Rasa studerade han musik vid ett musikinstitut i Tammerfors. Men Jukka är främst självlärd. Han tog aldrig någon mer omfattande musikexamen.

– Det kunde vara en sak, att jag skulle vilja

Lekfullheten är något som följt med Jukka Leppilampi hela livet. Han har aldrig tappat den.

»Du kan satsa på studier, det är inte bort från kreativiteten.«

Jukka Leppilampi (andra från vänster), 20 år, i Tammerfors med bandmedlemmar från Tabula Rasa. FOTO:PRIVAT

säga till mig att du kan satsa på studier, det är inte bort från kreativiteten. Det skulle ha varit bra för min identitet som artist.

Samtidigt konstaterar han att han blivit den han är för att han valt den väg han valt.

– Därför behöver jag inte vara bitter eller an-

klaga någon annan för de negativa saker som hänt i mitt liv.

Kreativitet kräver utrymme

Något han i någon mån kämpade med redan då han var 20, och som hängt med honom genom livet, är ett drag av perfektionism.

– Jag tänker lite för mycket på om jag kan göra det jag gör ännu bättre. Det har säkert hindrat en del material från att skapas.

– Det kreativa utrymmet kräver rätten att misslyckas. Det är kanske en sak jag velat säga till mig själv. Låt det bara komma.

Finns det något som du i dag saknar, som du hade då du var 20?

– Senast i går sa en artistvän: ”Jukka, trots att du har upplevt mycket så är du fortfarande barnslig. Du har inte tappat det.” Jag tänkte wow, det är vackert. På så vis har jag kvar det jag hade då, och jag vill framåt.

Först av allt är kärleken

JAG BÖRJAR alltid med dödsannonserna. Bläddrar snabbt förbi nyheter, kultursidor och ledaren till sidan med symmetrisk sorg. Rektanglar och kvadrater som sätter punkt för ett liv på jorden. Jag räknar de stående rektanglarna, jag räknar också mellanrummet mellan född och död och läser sen listan på anhöriga. Allt är så avskalat och så kortfattat. Skulle det inte vara för dikten så skulle de vara lika personliga som ett meddelande från en myndighet. Men dikten säger mycket. Även de slitna stroforna gör en människa synlig.

NEKROLOGERNA ÄR sällan särskilt lyckade. Dem har jag slutat läsa för länge sen. De följer ett märkligt manus som mera påminner om en CV än en beskrivning av ett liv. Långa intetsägande listor på arbetsplatser och orter man bott på och först på slutet kommer någon

rad om familjen. Jag vill ha tvärtom, långa listor på alla mina barn och vänner och allt vad de har betytt för mig. Mina arbetsplatser får man gärna lämna bort, de berättar inget.

MEN EN söndag kom en nekrolog som var fullständigt annorlunda. En man har förlorat sin hustru sedan 60 år och han håller inte inne med kärleken. I texten om sin livskamrat finns meningar som: "Det är som om en del av mig har skurits bort" och "I vårt underbara hem, som hon har

»Det som berör på ett särskilt sätt är att det är en man som offentligt visar kärlek till sin kvinna. En man som vågar visa sårbarhet, en man som vill visa sin saknad.«

skapat, är det tyst, nu kommer ingen. Aldrig mer." Han skriver: "Jag älskade henne så och hon mig. Detta att ens käraste dör är mycket svårt."

HANS SAKNAD och förtvivlan syns i varje bokstav men deras kärlek känns i hela kroppen. Hon fattas honom, på alla plan. Sorgen är bråddjup för att kärleken också var det. Det som berör på ett särskilt sätt är att det är en man som offentligt visar kärlek till sin kvinna. En man som vågar visa sårbarhet, en man som vill visa sin saknad. Det händer sällan. I hans text finns heller inte några arbetsplatser eller akademiska titlar. Inga utlandskommenderingar som kommer före orden om barn och hobbyn. Här kommer kärleken först. Deras kärlek men också kärleken till vännerna, hennes vänner. "Det viktiga i livet är kärleken och många älskade henne", summerar han vackert. Det här är en nekrolog jag gärna skulle få men också en nekrolog jag vill skriva. Men inte på länge. Hoppas att jag slipper en tid till.

Maria Sundblom Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

En Julsaga
av Charles Dickens
Dramatisering Patrick Barlow

PÅ STORA SCENEN

ÅBO SVENSKA TEATER

ABOSVENSKATEATER.FI
02-277 73 77
LIPPU.FI

WWW.KYRKPRESSEN.FI

NYHETER!

Öken, snö och vatten
- Vägen genom Israel

Vandra Shvil Israel-leden
med Elisabeth Stubb.
Fontana Media, hft. 24,90

PETER KANKKONEN
I hästprästens hage

Välkommen på nya strövtåg med hästprästen!
Fontana Media, hft. 25,00

tfn 040 831 5897
www.fontanamedia.fi

Fontana Media

**Boka
din resa
redan
idag!**

**NBT Norrgårds
busstrafik**

info@nbtrafik.fi
nbtrafik.fi
Peter 045-1247300

TORSTEN SANDELL

Var finns Gud?

JEREMIA SÅG katastrofen komma. Babyionierna brände ner Jerusalem och förde bort folket i fångenskap. Gång på gång hade han varnat för det moraliska förfall som rådde. Men människor hade bara skrattat. Ändå blev de överraskade. Hur kunde det gå så här?

Vi känner igen vår egen tid. Varför måste Ukraina bli anfallet, varför Israel? Varför drabbades Turkiet av jordbävningar och Pakistan av översvämningar? Var finns då Gud i allt detta? Varför denna trafikolycka? Varför drabbade denna sjukdom mig? Varför måste det bli begravning i vår familj?

JEREMIA FICK uppdraget att bära fram ord från Gud i den värsta tänkbara situationen. Se framåt, inte bakåt, säger Jeremia. Ni är fångar men låt er inte nedslås. Bygg hus, gift er och skaffa barn. Arbeta för den stadens bästa där ni nu bor. Går det väl för staden, så går det väl för er. Gud har inte glömt er.

Judarna i Babylon lärde sig språk och yrken. De betalade skatt och fick arbeten och ansvar. De tog till sig Guds löften. De slutade inte hoppas, utan arbetade för staden där de inte hade valt att bo.

»Det finns inte en mening med allt som sker, men Gud kan skapa en ny mening också i det onda som sker.«

Religionen fördjupades fast templet inte längre fanns. Bönen och lovsången blev i stället grunden för synagogkulturen. Man tecknade ner flera av de heliga skrifterna och längtan efter Messias växte sig stark. När ni söker mig ska ni också finna mig, hade Herren sagt. Barnbarn till dem som förts bort fick återvända till Israel efter 70 år. Reningsprocessen hade inte utplånat folket, men gjort dem starkare.

Katastrofer hör tyvärr till det normala. Det går ju inte alltid bra. Det finns inte en mening med allt som sker, men Gud kan skapa en ny mening också i det onda som sker.

JEREMIA UPPMANAR oss alla att be: Gud, hjälp oss att söka dig av hela vårt hjärta och bevara oss för allt ont. Tack för att det inte är slut med allt, inte ens då det går riktigt illa. Då Gud finns med finns det ändå alltid en ny början, en framtid och ett hopp.

Torsten Sandell är pastor och koranforskare. **Han drömmer** om att människor ska kunna glömma sina rädslor, för Gud finns. **Hans tips:** Smile, för du har inte alla problem.

SÖNDAG 12.11.2023, Tjugofjärde söndagen efter pingst

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

har temat **Medborgare i två riken**. De kristna har sitt rätta hemland i det himmelska riket, det eviga livet hos Gud. Samtidigt är de medlemmar i det världsliga samhället och har ansvar för det. Det kan uppstå situationer då den jordiska överheten handlar mot Guds vilja. Då måste de kristna både som individer och som samfund följa sitt samvete som är bundet till Guds ord.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jer. 29:4–7

ANDRA LÄSNINGEN

1 Tim. 2:1–4

EVANGELIUM

Luk. 12:4–7

”Först och främst uppmanar jag till bön och åkallan, till förbön och tacksägelse för alla människor, för kungar och alla som har makt, så att vi kan leva ett lugnt och stilla liv, på allt sätt fromt och värdigt.”

Läs mera i 1 Tim. 2:1–4.

Psalmförslag

828

169

945

932

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Gud, tack för att du har allt som sker i dina goda händer, trots att jag inte förstår varför det onda ibland drabbar mig.

Bönen är skriven av Torsten Sandell.

SÖNDAG 19.11.2023, Uppbrottets söndag

Nästa söndag

är kyrkoårets nästsista söndag. Den handlar om det andliga vakandet och väntan på Kristi återkomst. Vi löper risk att tröttna och bli likgiltiga. Lätt blir vi alltför hemmastadda i denna värld och glömmer bort att vi inte är varaktiga här på jorden. Att vaka innebär ändå inte en oro inför det kommande, utan en förlitan på att Gud fullbordar det goda verk som han har påbörjat i oss. Enligt Guds löfte väntar oss nya himlar och en ny jord, där rättfärdighet bor. Temat för söndagen är **Vaka!**

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Mal. 3:13–18

ANDRA LÄSNINGEN

Hebr. 3:12–15 eller

Upp. 22:10–17

EVANGELIUM

Mark. 13:33–37

”Jesus säger: Se till att ni håller er vakna, ni vet inte när tiden är inne.”

Läs mera i Mark. 13:33–37.

Psalmförslag

142: 1–3

141

905

142: 4–8

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Det bara hände!

Sibbo svenska församling har fyra manliga medarbetare, och alla är duktiga sångare. De bildar kvartetten Vaneo, och nu övar de inför julkonserter i Sibbo gamla kyrka.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **ERIKA LINDSTRÖM**

SIBBO För ett par år sedan samlades alla medarbetare i Sibbo svenska församling i ett utrymme som råkade ha bra akustik.

– Så var det en kollega som sa: här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting? Vi tog fram noter med fyra stämmor och det gick väl sådär, men vissa bitar klingade jättebra. Så vi tänkte: det här måste vi ju göra någonting av! berättar Lauri Palin, kantor i Sibbo svenska församling och en av medlemmarna i kvartetten Vaneo.

De övriga tre är ungdomsarbetsledare Christer Romberg (första tenor), informationssekreterare Mikael Grönroos (andra tenor) och ungdomsarbetare Patrik "Putte" Frisk (första bas). Lauri Palin (andra bas) står också för många av kvartettens arrangemang.

– I början på det här året började vi fundera på att göra något större. Så vi tänkte: julkonsert! Gamla kyrkan i Sibbo har så fin stämning, så där ville vi sjunga. Den värms ju inte upp till vintern, så den kan bli lite kall, men publiken får klä sig varmt, säger Palin.

Fyra röster, fyra klanger

Precis hur många konserter det blir är inte ännu

»Här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting?«

I december ger kvartetten som jobbar i församlingen i Sibbo julkonserter i Sibbo gamla kyrka.

FOTO: ERIKA LINDSTRÖM

slutligt fastslaget, men de kommer att bli flera.

– Vi har försökt hitta stämningsfulla julsånger, sådana som är bekanta för människor. Det blir svenska sånger, en del på engelska och någon enstaka på finska. Att från klassiskt till jazz och pop.

Vaneo uppträder a cappella, det vill säga utan ackompanjemang – kanske använder de kyrkans gamla trampharmonium som effekt, ifall den är någorlunda välstämd.

A cappella-sång är utmanande. Brukar ni stiga eller sjunka i tonart?

– Vi brukar faktiskt i regel hålla tonarten! Det är nog ett undantag om vi inte gör det. Det som är

intressant är att vi alla fyra sysslat med musik, men i alldeles olika genrer. Mikael har sjungit klassiskt, Chrisu mycket popmusik och musikal, Putte mycket gospel och körmusik. Vi kommer från fyra olika håll men möts och gör något tillsammans.

Lauri Palins egen favorit bland julsångerna är klassikern *Chestnuts roasting*, som han själv arrangerat.

– Jag har arrangerat de sånger där jag tyckt att det krävs ett eget arrangemang för att det ska sitta bäst för just vår grupp. Vi har fyra olika tonbildningar, man måste hitta det som klingar bäst ihop. Jag vill att sångerna ska fungera just för oss.

Han säger att det är en rikedom att ha fyra olika klanger.

– Vi var samsjungna från första början: det bara hände! Men vi har också jobbat med att hitta en mer enhetlig klang.

Hur länge tar det att göra ett eget arrangemang till en julsång?

– En hel dag, från morgon till kväll, skriver jag in olika harmonier och testar vad som fungerar. Sedan tar det en dag till att finslipa och fixa. Den version pojarna får brukar vara den fjärde!

För honom är arrangerandet ett stort projekt, men också en kär hobby.

– Jag tycker det är roligt att göra nya grejer av gamla sånger. Det känns inte som ett arbete, utan mer som att lägga ett pussel, säger Lauri Palin.

Nu har kvartetten bråda tider: de nya arrangemangen ska övas in, alla ska lära sig sin stämma – och orden.

– Vårt mål är att sjunga utan noter.

Vill du lyssna till en låt av Vaneo? Du hittar deras version av psalm 944, *Kvällens tystnad*, på Spotify.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR

Karabacka kapell sö 12.11 kl. 10: mässa. Ertman, Malmgren. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka sö 12.11 kl. 12.15: Jäntti, Brunell, Leppänen.

Esbo domkyrka sö 19.11 kl. 12.15: Ilmoni, Leppänen, Malmgren. Under högmässan Söndagsklubben för barn i Förrättningskapellet.

Olars kyrka sö 19.11 kl. 17: mässa med stilla musik. von Martens, Brunell och Lotta Ahlbeck.

Var med och skapa julstämning som förmedlas runtom i Finland. Du är hjärtligt välkommen som deltagare och publik när YLE spelar in julottan och de vackraste julsångerna i Esbo domkyrka. Julottan spelas in to 7.12. Var på plats senast kl. 19.15. De vackraste julsångerna spelas in lö 9.12. Var på plats senast kl. 17.45. In-

spelningarna sänds under julhelgen i teve & radio.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Vi träffas på följande platser kl.

9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. Köklax kapell varje fr.

Familjekvällen Himlaskoj: varje ti kl. 16.30–18.30 i Församlingsgården, Kyrkstranden 2. Ryt, bibliska berättelser och sång. För hela familjen med barn 0–9 år. Mellanmål, andakt, ljuständning.

Babydans: varje to kl. 13–14 i Församlingsgården. För föräldrar med bebisar 0–9 mån. Bärsele/sjal med.

Musikleis för de minsta: varje on i 30 min. pass mellan kl. 9.30–12 för 0–5-åringar i Församlingsgården. Kolla lämplig åldersgrupp på esboförsamlingar.fi.

Familjer på äventyr i Esboviken: – en tvåspråkig motionsklubb för barnfamiljer. Tema: Frisbeegolf lö 18.11 kl. 10. Start vid parken, Sökösvägen 10.

Söndagsklubben för barn: sö 19.11 kl. 12.30 i Förrättningskapellet. Ledare Alina Blomberg. Barnen deltar med vårdnads-

havare i högmässans inledning i Esbo domkyrka kl. 12.15 och avslutning.

Barnens musikdag: lö 11.11 kl. 10 och kl. 11 i Olars kyrka. För 0–7-åringar tillsammans med förälder / mor- och farförälder / fadder.

Unga: Må 20.11 kl. 17 Sode ungdomskväll; chilla, ta det lugnt, spela spel, träffa kompisar och församlingens anställda. Sökövägen 13.

Samlingar för daglediga: to 16.11 kl. 13–14.30 Torsdagsträffen, Södrik kapell. Överraskningsprogram på årets sista träff.

Andakt: i Folkhälsan-huset i Hagalund (biblioteket) fr 10.11 kl. 13 tillsammans med kaplan Heidi Jäntti.

Adventsfest för daglediga: i Esbo domkyrkas församlingsgård to 30.11 kl. 11–13.30. Risgrynsgröt, kaffe med jultårta, andakt och program. Anmälning senast 21.11 till diakoni.esbosvenska@evl.fi eller diakon Taina, tfn 040 547 1856.

Diakonin stöder och hjälper: Julglädje till församlingens seniorer – donera kaffe/te, socker, pepparkakor, julservetter. Opaketerade gåvor kan lämnas in senast

11.12 till vaktmästeriet kl. 9–15, Kyrkogatan 10. Kontakt: diakon Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi. Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–to kl. 9–12 och e-post. Fre stängt. Kansliet är öppet för besök enligt överenskom-melse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning: Bokningstjänster, 09 8050 2601, va-rauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15, on-to 9–12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15 och on-to kl. 9–12, fre stängt eller keskusrekisteri.espoo@evl.fi

GRANKULLA

Lö 11.11 kl. 15–18: Stickcafé för dig som är handarbetsintresserad i Sebastos. Förhandsanmälan till Daniela Hildén 050 443 0045.

Sö 12.11 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet.

Ti 14.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén.

Kl. 9.30– 10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Carola Wikström.

On 15.11 kl. 14: Kyrkosyföreningen i övre brasrummet.

To 16.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Kl. 18–20: Bibelstudium i övre brasrummet ur ett Mellanöstern-perspektiv enligt Al Massira-konceptet. Torsten Sandell, Catherine Granlund.

Fr 17.11 kl. 17.30: Ungdomsandakt i kyrkan, Jona Granlund, Daniel Nyberg.

Kl. 18: Ungdomskväll i Klubb97, Jona Granlund.

Sö 19.11 kl. 12: Festmässa, Borgå stift fyller 100 år. Grankulla svenska församling firar stiftets 100-årsjubileum, med en festmässa i Grankulla kyrka. Professor, biskop emeritus, Björn Vikström predikar i festmässan. Ulrik Sandell, Heli Peitsalo och CanTanterna medverkar. Under festmässan sjunger vi tillsammans jubileumssången: Vi är här för att bygga en framtidsbro. Festmässans kollekt går till jubileumsinsamlingen *Tillsammans hjälper vi*. Insamlingen är ett samarbete mellan Kyrkans Utlandshjälp, Finska Missionssällskapet och Kyrkans diakonifond. Intäkterna används för att hjälpa människor i nöd både i Finland och i utlandet. Under festkyrkkaffet äter vi Borgå stift 100 år jubileumsskaka och Björn Vikström håller ett föredrag med ämnet: Kyrklig enhet i en tid av mångfald.

Ti 21.11 kl. 9.30–12: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30– 10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Gäst: Andreas Forsbäck, nya

pastorn i Metodistkyrkan.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig mentalvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 22.11 kl. 14: Kyrkosyföreningen i övre brasrummet.

To 23.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund,

Kl. 18: Fyren. Meditativ kvällsgudstjänst i Sebastos kapell. Heli Peitsalo, Jona Granlund.

Lö 25.11 Julpyssel för hela familjen i Sebastos: Kl. 10–12.30 (grupp 1) och kl. 13–15.30 (grupp 2). Förhandsanmälan till daniela.hilden@evl.fi senast 15.11.

Närmare information om församlingens evenemang och öppethållningstider: www.grankullaforsamling.fi

KYRKSLÄTT

Lö 11.11. Kl. 10: Mannamässa i Masaby kyrka. Församlingen bjuder lunch efteråt. Kollekten uppbärs i torrvaror till den egna diakonin.

Sö 12.11 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka
Må 13.11 kl. 18.30: Sång och bön i S:t Mikael's kyrka

Ti 14.11 kl. 13.30: Seniorgruppen träffas på Hörnan

Ti 14.11 kl. 18–20: Tvåspråkigt spejarscout-program i Veikkola församlingshem, mera info fås av jenny.airaksinen@evl.fi, 050 376 1488

Ons 15.11 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 16.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Lö 18.11 kl. 15: Tack Kyrkslätt konsert i S:t Mikael's kyrka

Sö 19.11 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka, vox Nova medverkar

Ons 22.11 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

Ons 22.11 kl. 19: Kvällsmässa i S:t Mikael's kyrka

To 23.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Tisdagar: Matutdelning på diakonikansliet, boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050–4784227.

Pastorskansliet har stängt: onsdagen den 22.11

www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Fre. 10.11 kl. 15 Tyskaklubben: i Svenska Hemmet. Dieter Hermann Schmitz liest

aus „Oma senge kleene Jong“

Sön. 12.11 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet. Kim Rantala, Paula Sirén. Kyrk-kaffe.

Tis. 14.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 14.11 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 15.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Timo Sentzke från Tyska kyrkan är vår gäst.

Ons. 15.11 kl. 18.30 A-män bastukväll: i Pättiniemi. Förhandsanmälan senast mån. 13.11 till kyrkoherde Janne Heikkilä, 040 649 144

Sön. 19.11 OBS! Ingen gudstjänst kl. 11 i Svenska Hemmet/Gamla kyrkan.

Sön. 19.11 kl. 18 Psalmafton: i Viinikka kyrka med Jakobstads svenska församlings körer. Fritt inträde.

Tis. 21.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Tis. 21.11 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

Ons. 22.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Marianne Hesthammer berättar om Agatha Christie.

Sön. 26.11 kl. 11 Gudstjänst: i Svenska Hemmet. Predikant Staffan Snellman, Laestadianernas Fridsföreningars Förbund. Janne Heikkilä, Paula Sirén.

Telefonjour för familjer om neuropsykiatriska syndrom: (bl.a. ADHD, autism) och utmanande beteende hos barn och ungdomar. Lösningssinriktad neuropsykiatrisk coach och barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587. Mån. kl. 16–18, tis. kl. 15.30–18, ons. kl. 14–18 och tors. kl. 9–17.

VANDA

FRE 10.11 kl. 10–11: Musikleik i Dickursby kyrka, Stationsv. 12a.

LÖ 11.11 kl. 13–16: Träff för väntande föräldrar i Dickursby kyrka: ”Den psykiska processen” – en träff kring mående och känslor under graviditeten och babytiden.

SÖ 12.11 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars Kyrkov. 45. Sini Aschan, Heidi Åberg.

Ti 14.11 kl. 9.30–11: Familjecafé i Martinristi, Mårtensdalst. 7.

Ti 14.11 kl. 11–12.30: Träffpunkt i Martinristi. För dig som är ledig under dagen, alla åldrar välkomna. Kravlös samvaro med lätt lunch och kaffe. Vi avslutar träffarna med en andakt.

ONS 15.11 kl. 12–14: ViAnda-kören övar på Helsinggård, Konungsv. 2.

ONS 15.11 kl. 18–20: Ungdomskväll i Dickursby kyrka.

ONS 15.11 kl. 18–19: Sångstund för alla i Dickursby kyrka.

TO 16.11 kl. 17–19: Vivandi-kören övar på Bygård, Ainogr. 9.

FRE 17.11 kl. 10–11: Musikleik i Dickursby kyrka.

LÖ 18.11 kl. 13–16: Träff för väntande föräldrar i Dickursby kyrka. ”Kroppen och förlossningen” – en träff kring förlossningens fysiologi och vad som händer på förlossningssjukhuset.

SÖ 19.11 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Ti 21.11 kl. 9.30–11: Familjecafé i Martinristi.

Ti 21.11 kl. 13–14.30: Seniorcafé i Dickursby kyrka. Andakt, kaffe med tilltugg och samvaro.

ONS 22.11 kl. 12–14: ViAnda-kören övar på Helsinggård.

ONS 22.11 kl. 14–15.30: Dickursbykretsen i Folkhälsanhuset, Vallmov.28.

ONS 22.11 kl. 18–20: Ungdomskväll i Dickursby kyrka.

ONS 22.11 kl. 18–19: Sångstund för alla i Dickursby kyrka.

TO 23.11 kl. 14–16: The Message Club i Dickursby kyrka.

TO 23.11 kl. 17–19: Vivandi-kören övar på Bygård.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDSTJÄNSTER

Söndag 12.11, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Kören Roströsten medverkar. Vi firar farsdag med kyrkkaffe, paj och sallad.

Söndag 12.11, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 14.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 15.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 15.11, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 19.11, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 19.11, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 19.11, Mässa i Folkhälsans seniorhus: kl. 15. Passionärerna medverkar.

Tisdag 21.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 21.11, Andakt i Drumsö seniorhus: kl. 17.30

Onsdag 22.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 22.11, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

GEMENSKAP

Pizzakväll för unga vuxna: 15.11 kl 17–19 i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invärnarhus. Kvällens program är brädspel, pizza & andakt. Evenemanget ordnas tillsammans med Family fun. Adress: Indiagatan 1.

Pizzakväll för unga vuxna: 24.11 kl.18 i Högbergssalen. Julquiz & pizza. Kvällen ordnas i samarbete med Vanda svenska församling. Anmäl dig och meddela eventuella allergier till viivi.suonto@evl.fi senast 21.11.

Bibel, tro och tvivel: måndag 20.11 i Hörnan kl. 18–20

Träffpunkt: besök på Nordisk kulturkon-takts bibliotek tisdag 14.11 kl 14–15.30.

Rundtur på biblioteket och servering. Vi träffas utanför biblioteket, Kajsaniemigatan 9. Anmäl dig senast 10.11 till Gunvor Frände: 050 316 3160 eller till johannes.diakoni@evl.fi.

Diakoniträff: torsdag 23.11 kl.12–13.30 i St. Jacobs kyrka.

Kaffe på stan: på Café Uppopulla 20.11 kl 14–16. Vi bjuder på samvaro, kaffe & kaka, varmt välkommen! Ingen anmälan behövs. Adress: Backasgatan 49.

Brunchträff för män i arbetslivet: lördagen den 11.11 kl. 10–12 i Hörnan, med Mats Almqvist. Stick dig in på en kopp kaffe och lite småprat!

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.

Tillsammanskraft i psalmsång: lördag 18.11 kl. 19 i Johanneskyrkan. Psalmkväll med köerna Adorate, Cantate och Gloria från Jakobstads svenska församling och körsångare från Johannes.

ESBO

Var med och skapa julstämning som förmedlas runtom i Finland

Du är hjärtligt välkommen som deltagare och publik när YLE spelar in julottan och de vackraste julsångerna i Esbo domkyrka. Julottan spelas in **to 7.12**. Var på plats senast **kl. 19.15**. De vackraste julsångerna spelas in **lö 9.12**. Var på plats senast **kl. 17.45**. Inspelningarna sänds under julhelgen i teve & radio.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13–16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina och Daniela: 050 436 8108.

Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.

Familjecafé i Hörnan: måndagar kl 9.30–11.30 och torsdagar kl 9.30–11.30.

Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl 10–11.

Familjecafé i S:t Jacobs kyrka: fredagar kl 9.30–11.30.

Musiklek: udda veckor måndagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl 10 i Hörnan.

Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, fredagar kl.14.30–15.15. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842. Obs! Inga körövningar vecka 46.

Family Fun: 15.11 kl 17–19 i Kääntöpaikka, Indragatan 1. Brädspel, lek, pizza och andakt.

UNGDOMAR

Programkväll: 16.11 kl 18–20.30 i Hörnan. Tema: Första hjälp vid kraschade relationer. Samtal med Jocke om tro och vetenskap och annat spännande. Välj mellan söndag 19.11 kl 13.30 eller måndag 20.11 kl 18 i Hörnan.

Instagram: johannesungdom

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb:

@johannesforsamlin

MATTEUS

Mässor: Varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan.
Liturger: 12.11 Helene Liljeström, 19.11 Juho Kankare, 26.11 Patricia Högnabba, 3.12 Juho Kankare, predikant Patricia Högnabba

Kvällsmässa 26.11 kl. 18: Talare är Christa Mickelsson. Kvällste efter kvällsmässan. Obs! Ingen mässa kl. 10 den 26.11.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön tors 9.11 kl.18–19.15 i Brasrummet. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt, pris 5€/person. Varmt välkomna att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda. Vi samlas till bön följande gång 23.11 kl.17.30. OBS tiden!

Musikandakt med Niels Burgmann och kyrkokören: Söndagen den 19.11 kl. 18 firar vi en musikandakt i Matteuskyrkan. Böerna och liturgin målas i orgelmusik, körsång och improvisation. Grunden i musiken består av en samling kompositioner J.S. Bach skrev till 200-årsminnet av att reformationen nådde staden Leipzig.

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Matteuslördag: Lördag 25.11 kl. 10–13 Gemenskap, servering och roligt för alla åldrar! Pyssel för både barn och vuxna. Välkommen!

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar)

ar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. Årets sista musiklek 28.11!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050–380 3936. Årets sista Tveentisdag 28.11!

Öppet hus för ungdomar onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 17:30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Mera info om pyssel av Catarina och gällande kören av Daniela. Årets sista pysselklubb/barnkör 30.11!

MUSIK

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050–566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15. Årets sista popkör 30.11!

Matteus barnkör: startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. Årets sista barnkör 30.11!

Matteus VOICE: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus VOICE kören för dig! Övningar torsdagarna 9.11, 16.11, 30.11 och 14.12.2023, konsert 16.12.2023. Kontakt: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769. Välkommen också på middag för 5€/pers fr.o.m. kl. 17.

Nya sångare välkomna i alla körer!

GEMENSKAP

Hur ska vi läsa Bibelns sista bok? Bibelstudie med Stefan Djupsjöbacka.

Stickklubben: Torsdag 16.11 kl. 11–13, träffas jämna veckor i Matteuskyrkans utrymmen. Kontakt: Carita Riitakorpi 050–380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Ove Wikströms ”Det Bländande Mörkret”, var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteussalen. Höstens datum: 27.11 och 18.12. Mera info från kansliet.

Kvinnor mitt i livet: Måndag 27.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kom som du är och dela tankar om livet just nu. Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911

Samling för män: Fredag 24.11 kl. 18. Tuomas Anttila, lärare i religion talar kring rubriken ”Märklig mission”.

Följ oss på Facebook och Instagram: för våra senaste uppdateringarna samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

PETRUS

Söndagens högmässor: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla

GRANKULLA

Grankulla firar Borgå stift

Festmässa, Borgå stift fyller 100 år, söndag 19.11 kl.12: Grankulla svenska församling firar stiftets 100-årsjubileum, med en festmässa i Grankulla kyrka. Professor, före detta biskop Björn Vikström predikar i festmässan. Ulrik Sandell, Heli Peitsalo och CanTanterna medverkar. Under festmässan sjunger vi tillsammans jubileumssången *Vi är här för att bygga en framtidsbro*. Festmässans kollekt går till jubileumsinsamlingen *Tillsammans hjälper vi*. Insamlingen är ett samarbete mellan Kyrkans Utlandshjälp, Finska Missionssällskapet och Kyrkans diakonifond. Intäkterna används för att hjälpa människor i nöd både i Finland och i utlandet. Under festkyrkokaffet äter vi Borgå stift 100 år-jubileumskaka och Björn Vikström håller ett föredrag med ämnet: Kyrklig enhet i en tid av mångfald.

INGÅ

Brunch för män

Fredagsbrunch för män 10.11

kl.9.00–11.00: Vi trivs tillsammans och äter gott, pris 2 €. Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

BORGÅ STIFT

kyrka. 12.11 Thylin, 19.11 Amos Airola, predikogudstjänst. Kyrkkaffe efter mässorna.
Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lovsång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt. Ingen Puls-gudstjänst 29.10!

Petrusmässa med lillajulsfest: 3.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Välkommen med och inleda advent med att sjunga Hosanna! Julfest med gröt efter gudstjänsten. Eget program för barnen. Inga övriga gudstjänster denna söndag.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

EVENEMANG OCH KURSER

Fredagscafé i Petruskyrkan: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17–19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

Dagscafé: 21.11 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel 0503442711

Petra-frukost för alla kvinnor: 11.11 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar, en plats att dela gemenskap och livsberättelser över en frukost. Ändring i tidigare annonsering: Gunvor Kronman (vd för Hanaholmens kulturcentrum) kommer att berätta om sin livsresa och tala om arbete och engagemang i humanitära hjälporganisationer.
Missionskväll: Välkommen på missionskväll i Petruskyrkan lö 11.11 kl. 17. Våra

gäster Magnus och Anna Dahlbacka berättar om bibelöversättning till samburu i Kenya, där de arbetat. Hur översätta om det saknas ett skriftspråk? Hur används bibelöversättningen?

Diskussionskväll: 15.11 kl. 18.30 i Petruskyrkan. Välkommen på paneldiskussion med temat ”Då kyrkan möter kulturen”. Filmkritiker Silja Sahlgren-Fodstad inleder. I efterföljande paneldiskussion medverkar även Sören Lillkung, VD för Svenska kulturfonden, Katarina Gäddnäs, författare och sjukhuspräst samt Jani Edström, lärare. Diskussionen leds av Pamela Granskog. Efteråt blir det kvällste. Kvällen är en del av Borgå Stifts 100års jubileum.

ANDAKT OCH BÖN

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 14.11 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Ronny Thylin, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Varannan tisdag fram till 12.12.
Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8–9, 15.8–19.12. Välkommen och stilla dig.

MUSIK

De vackraste julsånger: 2.12 kl. 17 i Äggelby gamla kyrka. Inled adventstiden med att sjunga i den stämningsfulla Äggelby gamla kyrka.

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18

i Äggelby gamla kyrka. Mathias Sandell.
mathias.sandell@evl.fi
Kingdom Singers: En ekumenisk lovsång-
skör som leds av Fiona Chow. Repertoar
på finska, engelska och svenska. Pet-
ruskyrkan. fionatchow@gmail.com
Lovsångsgruppen: Varannan tisdag kl. 18.
Medverkar under Förbön och Tack kväl-
larna i Munksnäs kyrka.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Sö 12.11

– **Litterär högmässa kl. 10 i Ekenäs kyrka:** Predikan av biskop Bo-Göran Åstrand. Övriga medv. Anders Lindström, Inkeri Aittola, Pia Nygård, Anders Storbacka, Kjell Wikström, Vox Aroni (damer). Radiering.
– **Musikandakt kl. 16 i Snappertuna kyrka**

On 15.11

Kvällsmässa med rum för stillhet och bön kl. 18: i Ekenäs. Sång från Taizé. Medv. Margareta Puiras, Carita Englund och Pia Nygård.

Sö 19.11

– **Högmässa kl. 10:** i Ekenäs
– **Högmässa kl. 10:** i Tenala
– **Musikandakt kl. 16:** i Bromarv med temat Hopp.

Bokkalas: Torsdagssamtal to 9.11 kl. 18.30 i Ekenäs förs.hem med författaren Merete Mazzarella och kyrkoherde Anders Lindström som samtalar om hennes senaste bok Nánting på andra sidan. Musikprogram med Inkeri Aittola & Kjell Wikström. Kvällskaffe och -te med dopp.

KONSERT

Oratoriekören i Helsingfors, Kammarorkestern Refugium Musicum fr 17.11 kl. 19: i Ekenäs kyrka. Dir. Jutta Seppinen. Fritt inträde, program 20€

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 10.11:

– **kl. 9.00–11.00 Fredagsbrunch (2 €) för män Vi trivs tillsammans och äter gott, pris 2 €:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
Fre 10.11:

– **kl. 18.00 Israelisk dansövning:** Församlingshemmet. Viveca Unnérus.

Sö 12.11:

– **kl. 10.00 Högmässa:** Degerby kyrka. Tom Sjöblom, Marianne Gustafsson Burgmann. Kaffe på Rosenberg.

Må 13.11:

– **kl. 13.15–15.15 Pysselklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

– **kl. 18.00 Bibelkväll om Gamla Testamentet – Kvinnor i Gamla Testamentet:** Församlingshemmet. Hilka Olkinuora.

Ti 14.11:

– **kl. 10.00–15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 15.00–17.00 Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Vi stickar och virkar till förmån för missionen, nya medlemmar välkomna med! Lindell, Kakko.

Ons 15.11:

– **kl. 13.00–15.00 Träff för daglediga:** Strandvägen 11. Musikprogram samt allsång med Per-Olof Korander och Erkki

PETRUS

Petra-frukost för alla kvinnor

Välkommen på en frukost för alla kvinnor i Petruskyrkan

11.11 kl. 10. Gunvor Kronman (vd för Hanaholmens kulturcentrum) kommer att berätta om sin livsresa och tala om arbete och engagemang i humanitära hjälporganisationer. Hon har bl.a. arbetat inom Röda korset, men också inom den globala barnrättsorganisationen Plan international.

Niinimäki. Kaffeservering. Lindell.

– **kl. 13.00–16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Fri samvaro, pyssel, lek, möjlighet att göra läxor. Nylund, Sköld-Qvarnström

To 16.11:

– **kl. 10.00–15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
– **kl. 11.30–13.00 Matservering (4 €/person):** Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

– **kl. 14.30–16.30 Minnes- och stödgrupp för närstående:** I samarbete med Nylands Minneslots, minneshandledare Petra Karjalainen, tel 0400 321 239.

– **kl. 18.00 Bönegruppen (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Tanja Kakko.

Sö 19.11:

– **kl. 10.00 Högmässa:** Ingå kyrka. Sjöblom.

Må 20.11:

– **kl. 13.15–15.15 Einsteinklubb för barn i lågstadieålder:** Församlingshemmet. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 21.11:

– **kl. 10.00–15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 10.00–12.00 Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ons 22.11:

– **kl. 13.00–15.00 Decoupage –pyssel:** kom och dekorera en egen glaslykta med Maj-Len Sellman-Heikkinen. Strandvägen 11. Ta med en egen glasburk, materialkostnad 3 €. Anmälningar 050-413 8814/Kakko.

– **kl. 13.00–16.30 After school:** Församlingshemmets nedre våning. Tvåspråkig fritidsklubb för skolbarn i årskurs 1–6. Fri samvaro, pyssel, lek, möjlighet att göra läxor. Nylund, Sköld-Qvarnström

– **kl. 14.00–16.00 Missionssyfoereningen:** Prästgården. Björklöf, Lindell.

To 23.11:

– **kl. 10.00–15.00 Öppet hus & miniloppiset öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 11.30–13.00 Matservering (4 €/person):** Församlingshemmet. Sköld-Qvarnström.

– **kl. 18.00 Bönegruppen (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Tanja Kakko.

Mera information: www.ingaforsamling.fi.

KARIS-POJO

VALPROVEN INFÖR KYRKOHERDEVALET

T.f. kaplanen Karl af Hällström förrättar högmässan söndag 12.11 kl. 10 i Karis

kyrka och kl. 12 i Pojo kyrka.

Militärpastorn Markus Weckström förrättar högmässan söndag 19.11 kl. 10 i Karis kyrka och kl. 12 i Pojo kyrka. T.f. familjerådgivaren Yvonne Terlinden förrättar högmässan söndag 26.11 kl. 10 i Karis kyrka och kl. 12 i Pojo kyrka.

Samtal med kyrkoherdekandidaterna: ti 28.11 kl. 18 i Karis församlingshem och to 30.11 kl. 18 i Pojo församlingshem.

Kyrkoherdevalet i Karis-Pojo svenska församling hålls sö 10.12 kl. 11–20 i Karis församlingshem. **Förhandsröstningen** hålls 4–8.12 i Pojo, Svartå och Fokus i Karis, se närmare information på webbplatsen: www.karis-pojoforsamling.fi

ÖVRIGT PROGRAM

Sö 12.11 kl. 17 Farsdagskonsert med Pojo blåsorkester: i Pojo kyrka. I samarbete med finska församlingen, fritt inträde.

Sö 12.11 kl. 19 konsert: I Karis kyrka. ”Varför sjunger du min fågel?” Noora Karhuluoma, sopran och Esa Ylönen, piano. I samarbete med finska församlingen, program 10 €, fritt inträde.

Må 13.11 kl. 14.30 Bibelgrupp: i Karis församlingshem.

To 16.11 kl. 19 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Lö 18.11 kl. 13 Dopklänningsutställning: i Stora prästgården. Funderar ni på dop? Kom och bekanta dig med Stora prästgården och kolla in olika dopklänningar.

Ti 21.11 kl. 18 Anor och nutid – att leda ett stift och en kyrka. Biskop Bo-Göran Åstrand och prost Pentti Raunio samtalar i Karis församlingshem.

Ons 22.11 kl. 8.30 Stillhetens bön: i kapellet i Pojo församlingshem.

Närmare information om församlingens hela verksamhet finns på webbplatsen: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

14.11 kl. 13.30 Samling för daglediga: i Virkby kyrka. Taxi.

16.11 kl. 18.00 Silmäni aukaise: – tvåspråkig konsert med Nina Åström i Virkby kyrka. Fritt inträde. Välkommen!

19.11. kl. 13.00 Högmässa: i Virkby kyrka. Lojo svenska seniorer medverkar, Ellen och Fanny Theman piano & sång. Kyrk-taxi, kyrkkaffe.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 12.11 kl. 9.30 Gudstjänst i St Olofs kapell, Pellinge: Smeds, Kerstin Busk-Åberg, lägerdeltagare

Sö 12.11 kl. 12.15 Högmässa i Borgå domkyrka: Serell, Smeds, Söderström, Tollander, Gaudeamuskören, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp. Farsdagslunch efter högmässan.

To 16.11 kl. 19 Kvällsmässa i Lilla kyrkan: Lundgren

Sö 19.11 kl. 10 Gudstjänst Emsalö: Lindgård, Hätönen

Sö 19.11 kl. 12.15 Högmässa i Borgå domkyrka: Smeds, Lindgård, Hätönen, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp

DE VACKRASTE JÜLSÄNGERNA

On 22.11 kl. 18 Söderveckoski: Hemgården

Fr 24.11 18.30 Pellinge: S:t Olofs kapell **VUXNA**

Må 13.11 & 20.11 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån, promenad för Barnens Bank

Må 13.11 kl. 13 Sjömansmissionskrets: Café, Lundag. 5

Ti 14.11 & 21.11 kl. 12 Andakt och Lunch: Stora salen, Lundag. 5

On 15.11 kl. 13 Mariakretsen: Café, Lundag. 5

To 16.11 kl. 13.30 Missionskrets: Café, Lundag. 5

Må 20.11 kl. 14 Kaffeandakt: Lilla salen

On 22.11 kl. 17 Bibel- och missionskväll: Lilla salen, Lundag. 5

FÖR BARN OCH FAMILJ

On 15.11 och 22.11 kl. 9 Babypromenad: start från Domprostgården, Finnbyv. 6. Vagnpromenad, vagnjumpa, väderreservat. Mer info Sara George 050 322 4525
To 16.11 & 23.11 kl. 9–11.30 Familjeträff
Sö 12.11 kl. 13.30 Farsdagslunch i stora salen: Lundag. 5. Pris: vuxna 15 €, barn 12–8 år 8 €, 7–5 år 5 €. Anmälningar senast 7.11 kl.11 till Sanna Lindström 040 5286 577

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Sö 12.11 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka. Dialogpredikan med Rabbe Tiainen och Patrik Frisk.

Må 13.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

On 15.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

To 16.11 kl. 18 Missionsauktion: Bykyrkan Tabor, Grönkullavägen 142, Box.

Sö 19.11 kl. 12 Högmässa: Sibbo kyrka.

Ti 21.11 kl. 13.30 Missionskretsen i norra Paipis: Kontakt Ann-Britt Olenius-Stefansson 050 523 3918.

On22.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 22.11 kl. 12 Åttaeuroslunch: Kyrkoby församlingshem.

On 22.11 kl. 13 Äldre i Söderkulla: Andakt, samtal och kaffe. Servicehuset Linda. Med Katja Korpi.

To 23.11 kl. 13 andakt med nattvard: Dagcentralen i Nickby. Med Katja Korpi och Lene Blomstedt.

On 29.11 Adventsutfärd västerut: Vi besöker Kyrkslätt kyrka, Överby, Lantmannagilletts museum i Helsinges samt julpyntstillverkaren Weiste i Bocksbacka. Pris 55 €, lunch och kaffe ingår. Anmälan tas emot på sibbo.forsamling@evl.fi eller må, ti och to kl. 9–12 i pastorsexpeditionen tfn 09 239 1005.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Kerstin Hellroos är glad över att få jobba i en så vacker miljö. FOTO: GUNVOR HADDAS

Hennes värv har tjänat generationer

Eva Lindfors, det är namnet på den kvinna som grundade Barnens by på 1920-talet. I dag är Barnens by en naturskön plats där människor delar vardag tillsammans.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

BORGÅ År 1921 besökte en kvinna vid namn Eva Lindfors sina släktingar i Glasgow. Där kom hon i kontakt med ett samhälle som bestod av små villor omgivna av gräsmattor och blomsterrabatter. Där fanns en kyrka, en skola och en lekplats. Det här samhället var en anstalt för föräldralösa barn.

Hon blev inspirerad och ville göra något liknande i Svenskfinland. Eva Lindfors började samla in pengar, och snart donerade Bergsrådet Lennart Baumgartner med fru en hel tomt bestående av 300 hektar skog och flera byggnader. Den platsen kom att bli Barnens by.

Hon hade inga egna barn, kanske var det därför hon ville ägna sig åt föräldralösa barn,

»Tanken var att Barnens by inte skulle vara som ett barnhem.«

säger Kerstin Hellroos, enhetsledare för Utterbäck servicenehet i Barnens by i Fagersta.

År 1927 startades en sommarkoloni för pojkar från Helsingfors på platsen och 1928 invigdes Barnens by officiellt. Då närvarade bland andra presidentfrun Signe Relander.

Några år senare, 1936, ordnades en nyinvigning i och med att bland annat skolan och Mikaelskapellet blivit klara.

Tanken var att Barnens by inte skulle vara som ett barnhem, utan att man skulle ge barnen vård i en mer hemlik miljö, säger Hellroos.

Exakt vilka som bodde i Barnens by vid den här tiden vet hon inte, men sannolikt var det föräldralösa och hemlösa barn som blev inskrivna. Så småningom minskade behovet av ett hem för föräldralösa barn och 1956 tog föreningen Barnens värn över verksamheten. Barnens by blev en plats för barn med intellektuell funktionsnedsättning.

Ungefär så har det fortsatt. I dag bor 36 vuxna med olika typer av intellektuell funktionsnedsättning i Barnens by. År 1985 tog Kärkulla samkommun över verksamheten, och i dag sköts den av välfärdsområdet som i sin tur hyr fastigheterna av Barnens by.

Verksamheten har nog förändrats mycket om man tänker på att det förr kunde sova sju, åtta pojkar i sovsalarna i Gossebo. Nu har alla egna lägenheter eller rum och i Gossebo har vi verkstad och daglig verksamhet.

Barnens by har också ett eget stall med två hästar, och i seniorboendet Villa Nan bor en katt.

Det är påvisat att djur och natur sänker stressnivån och påverkar humöret och välb-

finnandet. På somrarna har vi också sommarfår och höns.

Eftersom Barnens by ligger precis vid vattnet har de också en egen simstrand.

Det är otroligt vackert här. Det brukar också anhängarna som hälsar på påpeka.

Nu är Mikaelskapellet renoverat

I Barnens by finns också Mikaelskapellet. Dit kommer Finlands lucia varje år, och då brukar det vara fyllt till bredden.

När kapellet invigdes var Borgå stifts förste biskop Max von Bondsdorff på plats. Efter en invändig renovering 2009 återibruktogs det av biskop Gustav Björkstrand, och så sent som för tre år sedan fick kapellet ett tillskott till kyrksilvret i form av en dopfunt skapad av silversmeden Ru Runeberg. Den välsignades av biskop Bo-Göran Åstrand.

Det ska alltid vara en biskop på plats då det händer något, säger Mikael Westerback, verksamhetsledare och sekreterare för föreningen Barnens by.

I sommar har kapellet, som är ritat av arkitekten Hilding Ekelund, blivit fasadenrenoverat.

Det ser ut som en bakelse. Så vackert är det på utsidan.

Insidan av kapellet är inte heller så pjåkigt. Där hittas bland annat en originalsiss i olja av Albert Edelfelt.

Ibland ordnar församlingen gudstjänster i kapellet, men det används också för dop, bröllop och konserter.

Som med alla kyrkor är den också öppen för allmänheten.

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Sö 12.11 kl. 9.30 Gudstjänst i St Olofs kapell, Pellinge:

Smeds, Kerstin Busk-Åberg, lägerdeltagare

Sö 12.11 kl. 12.15 Högmässa i Borgå domkyrka: Serell, Smeds, Söderström, Tollander, Gaudeamuskören, Denice Sjöströms gudstjänstgrupp. Farsdagslunch efter högmässan.

To 16.11 kl. 19 Kvällsmässa i Lilla kyrkan: Lundgren

Sö 19.11 kl. 10 Gudstjänst Emsälö: Lindgård, Hätönen

Sö 19.11 kl. 12.15 Högmässa i Borgå domkyrka: Smeds, Lindgård, Hätönen, Gunvor Flykts gudstjänstgrupp

DE VACKRASTE JULSÅNGERNA

On 22.11 kl. 18 Söderveckoski: Hemgården

Fr 24.11 18.30 Pellinge: S:t Olofs kapell

VUXNA

Må 13.11 & 20.11 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån, promenad för Barnens Bank

Må 13.11 kl. 13 Sjömansmissionskrets: Café, Lundag. 5

Ti 14.11 & 21.11 kl. 12 Andakt och Lunch: Stora salen, Lundag. 5

On 15.11 kl. 13 Mariakretsen: Café, Lundag. 5

To 16.11 kl. 13.30 Missionskrets: Café, Lundag. 5

Må 20.11 kl. 14 Kaffeandakt: Lilla salen

On 22.11 kl. 17 Bibel- och missionskväll: Lilla salen, Lundag. 5

FÖR BARN OCH FAMILJ

On 15.11 och 22.11 kl. 9 Babypromenad: start från Domprostgården, Finnbyv. 6. Vagnpromenad, vagnjumpa, väderreservation. Mer info Sara George 050 322 4525

To 16.11 & 23.11 kl. 9-11.30 Familjeträff

Sö 12.11 kl. 13.30 Farsdagslunch i stora salen: Lundag. 5. Pris: vuxna 15 €, barn 12-8 år 8 €, 7-5 år 5 €. Anmälningar senast 7.11 kl.11 till Sanna Lindström 040 5286 577

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på www.sibbo-svenskaforsamling.fi.

Sö 12.11 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka. Dialogpredikan med Rabbe Tiainen och Patrik Frisk.

Må 13.11 kl. 14 Kyrkoby missionskrets: Kyrkoby församlingshem.

On 15.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

BORGÅ Julmusik

Julsånger ljuder för världens barn

Också den här julen blir alltför många barn utan mat, omsorg, utbildning och trygghet. Finska Missionssällskapet stöder långsiktigt arbete för en rättvisare och medmänskligare värld.

Insamlingen De vackraste julsångerna stöder de allra mest utsatta barnen i mer än 20 länder. Borgå svenska domkyrkoförsamling inleder sångstunderna redan i november. Först ut är Hemgården i Söderveckoski **den 22.11** och S:t Olofs kapell på Pellinge **den 24.11**.

Kom med och sjung för världens barn!

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 10.11 kl. 10-11: Musikleik i Dickursby kyrka, Stationsv. 12a.

LÖ 11.11 kl. 13-16: Träff för väntande föräldrar i Dickursby kyrka: "Den psykiska processen" – en träff kring mående och känslor under graviditeten och babytiden.

SÖ 12.11 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars Kyrkov. 45. Sini Aschan, Heidi Åberg.

TI 14.11 kl. 9.30-11: Familjecafé i Martinristi, Mårtensdalst. 7.

TI 14.11 kl. 11-12.30: Träffpunkt i Martinristi. För dig som är ledig under dagen, alla åldrar välkomna. Kravlös samvaro med lätt lunch och kaffe. Vi avslutar träf-

BORGÅ Familj

Farsdagslunch och mission

På farsdag, **söndagen den 12.11 klockan 13.30**, ordnas det farsdagslunch för missionsarbete i stora salen på Lundagatan 5.

Menyn består av grönpepparoxe, gräddpotatis, sallad och till efterrätt bjuds det på kaffe/te och tårta. Saft för barnen.

Pris: vuxna 15 €, 12-8 år 8 €, 7-5 år 5 €. Intäkterna går oavkortat till våra missionärs arbete. Anmälningar senast 7.11 kl.11 till Sanna Lindström 040 5286 577.

SIBBO Ungdom

Ungdoms-onsdag

På onsdagar hålls samlingar för konfirmerade ungdomar i Kyrkoby församlingshems källare.

Det är **öppet hus från klockan 14** och **program från klockan 17**. Avslutande **andakt kring klockan 18**.

Välkommen med!

Religion och populism

Religion, populism och nationalism, inledare Björn Vikström. **Tisdag 21.11 kl. 18.30** i Lovisa församlingshem.

Under decennier har det i politiken skett en anmärkningsvärd ökning av användningen av bibliska referenser och hänvisningar till "det kristna Europa". Populistiska partier har försökt profilera sig som kristendomens försvarare i EU-länder och samtidigt riktat sig mot muslimska invandrare.

När antalet medlemmar i kyrkorna minskar är det färre som känner till vilka värderingar som kristen tro står för. I presentationen lyfts frågor som har att göra med religion, populism och nationalism med exempel från i första hand Norge, Sverige och Finland.

Björn Vikström är professor och tidigare biskop i Borgå. Samlingen hör till serien Mellan himmel och jord.

farna med en andakt.

ONS 15.11 kl. 12–14: ViAnda-kören övar på Helsinggård, Konungsv. 2.

ONS 15.11 kl. 18–20: Ungdomskväll i Dickursby kyrka.

ONS 15.11 kl. 18–19: Sångstund för alla i Dickursby kyrka.

TO 16.11 kl. 17–19: Vivandi-kören övar på Bygård, Ainogr. 9.

FRE 17.11 kl. 10–11: Musikleik i Dickursby kyrka.

LÖ 18.11 kl. 13–16: Träff för väntande föräldrar i Dickursby kyrka. "Kroppen och förlossningen" – en träff kring förlossningens fysiologi och vad som händer på förlossningssjukhuset.

SÖ 19.11 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Anu Paavola och Anders

Ekberg.

TI 21.11 kl. 9.30–11: Familjecafé i Martinristi.

TI 21.11 kl. 13–14.30: Seniorcafé i Dickursby kyrka. Andakt, kaffe med tilltugg och samvaro.

ONS 22.11 kl. 12–14: ViAnda-kören övar på Helsinggård.

ONS 22.11 kl. 14–15.30: Dickursbykretsen i Folkhälsanhuset, Vallmov.28.

ONS 22.11 kl. 18–20: Ungdomskväll i Dickursby kyrka.

ONS 22.11 kl. 18–19: Sångstund för alla i Dickursby kyrka.

TO 23.11 kl. 14–16: The Message Club i Dickursby kyrka.

TO 23.11 kl. 17–19: Vivandi-kören övar på Bygård.

VANDA Julpyssel

Glögg och pyssel för alla åldrar!

Första söndagen i advent, den **3.12**, firar vi festmässa tillsammans **klockan 10** i Helsing kyrka S:t Lars.

Efter mässan blir det glögg och julpyssel för alla åldrar **klockan 11–13** i Bagarstugan.

Julkortsverkstad, pepparkaksdekorer och andra pysselstationer. Församlingens hjälpledare är på plats och hjälper till med pysslet.

Kom med och fira in adventstiden i församlingen!

SINI ASCHAN

Vi behöver kramas igen!

JAG ÄR UPPVUXEN i huvudstadsregionen där vi finlandssvenskar har varit ivriga kramare. Det har varit en självklar del i vår kultur och vårt vardagliga umgänge med vänner och bekanta, släkt och familj – vi kramas ofta när vi ses och skiljs åt. Men jag har märkt en förändring. Det finns vissa beteendemönster från pandemitiden som ändrade på vårt sociala beteende. Vi kramas inte mer på samma sätt. Vissa kanske tycker att det är skönt att inte behöva kramas per automatik med alla, medan andra kanske saknar det.

VISST HAR KRAMARNA gjort comeback, men med en tydlig reservation. Vi kramas inte mera lika självklart och spontant, utan ofta väldigt försiktigt eller frågande – får man krama?

»Vi behöver träna upp oss igen och bli bättre på självklara och goda kramar – det är vad världen behöver mer av just nu.«

VI BEHÖVER KRAMAS. Kramar är kanske det bästa jag (som kommit "utifrån in" när jag blev finlandssvensk) vet. Efter konfirmandtiden var kramar en viktig och självklar del i den umgängeskrets där jag rörde mig – bland alla hjälpledare och på alla konfirmandläger. Jag älskade alla kramringar och kramade alltid alla då vi sågs eller skildes åt. Ännu som vuxen har folk sökt sig till mej för en kram då de vet att kan man alltid krama mig.

NU KÄNNES DET mera som en bristvara. Vi behöver träna upp oss igen och bli bättre på självklara och goda kramar – det är vad världen behöver mer av just nu! Det är det som vi – var och en av oss behöver nu med allt som är på gång. Och vi kan sprida glädjen – den smittar av sig. Kramar vi någon så kanske vi kramar bort lite av ensamheten, vi kramar bort rädslan och ångesten, hopplösheten och tröstlösheten, osäkerheten och oron.

DÅ VI KRAMAS delar vi på bördan och bidrar med en liten del av det som är viktigt för oss som människor – närheten, kärleken, glädjen, sorgen. Vi får konturer och blir synliga igen.

Så vi kramas när vi ses!

Sini Aschan är ungdomspastor i Vanda svenska församling.

Det bara hände!

Sibbo svenska församling har fyra manliga medarbetare, och alla är duktiga sångare. De bildar kvartetten Vaneo, och nu övar de inför julkonserter i Sibbo gamla kyrka.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

SIBBO För ett par år sedan samlades alla medarbetare i Sibbo svenska församling i ett utrymme som råkade ha bra akustik.

– Så var det en kollega som sa: här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting? Vi tog fram noter med fyra stämmor och det gick väl sådär, men vissa bitar klingade jättebra. Så vi tänkte: det här måste vi ju göra någonting av! berättar Lauri Palin, kantor i Sibbo svenska församling och en av medlemmarna i kvartetten Vaneo.

De övriga tre är ungdomsarbetsledare Christer Romberg (första tenor), informationssekreterare Mikael Grönroos (andra tenor) och ungdomsarbetare Patrik "Putte" Frisk (första bas). Lauri Palin (andra bas) står också för många av kvartettens arrangemang.

– I början på det här året började vi fundera på att göra något större. Så vi tänkte: julkonsert! Gamla kyrkan i Sibbo har så fin stämning, så där ville vi sjunga. Den värms ju inte upp till vintern, så den kan bli lite kall, men publiken får klä sig varmt, säger Palin.

Fyra röster, fyra klanger

Precis hur många konserter det blir är inte ännu slutligt fastslaget, men de kommer att bli flera.

– Vi har försökt hitta stämningsfulla julsånger, sådana som är bekanta för människor. Det blir svenska sånger, en del på engelska och någon enstaka på finska. Att från klassiskt till jazz och pop.

Vaneo uppträder a cappella, det vill säga utan ackompanjement – kanske använder de kyrkans gamla trampharmonium som effekt, ifall den är någorlunda välstämd.

A cappella-sång är utmanande. Brukar ni stiga eller sjunka i tonart?

– Vi brukar faktiskt i regel hålla tonarten! Det är nog ett undantag om vi inte gör det. Det som är intressant är att vi alla fyra sysslat med musik, men i alldeles olika genrer. Mikael har sjungit klassiskt, Chrisu mycket popmusik och musikal, Putte mycket gospel och körmusik. Vi kommer från fyra olika håll men möts och gör något tillsammans.

Lauri Palins egen favorit bland julsångerna är klassikern *Chestnuts roasting*, som han själv arrangerat.

– Jag har arrangerat de sånger där jag tyckt att det krävs ett eget arrangemang för att det ska

I december ger kvartetten som jobbar i församlingen i Sibbo julkonserter i Sibbo gamla kyrka.
FOTO: ERIKA LINDSTRÖM

»Här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting?«

sitta bäst för just vår grupp. Vi har fyra olika tonbildningar, man måste hitta det som klingar bäst ihop. Jag vill att sångerna ska fungera just för oss.

Han säger att det är en rikedom att ha fyra olika klanger.

– Vi var samsjungna från första början: det bara hände! Men vi har också jobbat med att hitta en mer enhetlig klang.

Hur länge tar det att göra ett eget arrangemang till en julsång?

– En hel dag, från morgon till kväll, skriver jag in olika harmonier och testar vad som fungerar. Sedan tar det en dag till att finslipa och fixa.

Den version pojkarna får brukar vara den fjärde!

För honom är arrangerandet ett stort projekt, men också en kär hobby.

– Jag tycker det är roligt att göra nya grejer av gamla sånger. Det känns inte som ett arbete, utan mer som att lägga ett pussel, säger Lauri Palin.

Nu har kvartetten bråda tider: de nya arrangemangen ska övas in, alla ska lära sig sin stämma – och orden.

– Vårt mål är att sjunga utan noter.

Vill du lyssna till en låt av Vaneo? Du hittar deras version av psalm 944, *Kvällens tystnad*, på Spotify.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Förundran

KOLUMN

Edith Kortekangas är socialarbetare och studerar just nu för att bli dubbelmagister i teologi och samhällsvetenskaper.

JAG SLOGS en morgon av hur mycket det finns att förundras över när sommar går över till höst och höst till vinter. Färgerna, dofterna, tystnaden. Det är något speciellt när naturen skiftar och går in i en annan säsong. Det påminner mig om att världen och livet har en rytm att följa.

SVENSKA AKADEMIENS ordbok definierar förundran bland annat så här: att beundra, att känna att något är underbart och utmärkt.

Motsatsen till att förundras av något eller någon är att känna likgiltighet, att inte bry sig, att inte låta sig röras.

IBLAND KAN det kännas sårbart att låta sig förundras, att låta sig fyllas av djup glädje över något. Får jag vara glad i en värld som stormar? kan vi fråga oss.

Skam och sårbarhetsforskaren Brené

Brown frågade sina respondenter i en forskning om skam vad som fick dem att känna sig allra mest sårbara. Svaren överraskade henne. Många av respondenterna nämnde att de stunder som får dem att känna sig allra mest sårbara var stunder av förundran och glädje. Stunder som att uppleva att man älskar sitt jobb, att få barn, att bli kär, att få en befordran, att veta hur bra man har det, att fundera på sina nära relationer.

»Jag tror att hemligheten med att våga förundras och tacka trots omständigheterna är att vi då blir påmindra om att världen är en plats där det också finns godhet, hopp, tillit och kärlek.«

JAG TROR att det är viktigt att vi vågar låta oss förundras också när höst blir vinter och mörkret sveper in. Förundran kan leda oss till tacksamhet och tacksamhet kan leda oss till förundran. Psykologer och neurovetare har länge poängterat att tacksamhet har en viktig effekt på vår hälsa, både psykiskt och fysiskt.

Långt före psykologin och neurovetenskapens forskningsrön skrev Paulus till församlingarna att de skulle tacka i alla omständigheter. Att låta sig förundras och låta det leda till tacksamhet betyder inte att vi inte bryr oss om allt det som är svårt runtomkring oss. Jag tror att hemligheten med att våga förundras och tacka trots omständigheterna är att vi då blir påmindra om att världen är en plats där det också finns godhet, hopp, tillit och kärlek. Att världen är en plats där mörkret inte har sista ordet, utan att det är ljuset som har det.

NÄR HAR du senast slagits av förundran i ditt liv? Kan dina stunder av förundran i höst leda till stunder av att viska ut ett stilla tack?

Hallå där Carola och Tom Sundius!

De besöker Dagscafé i Petruskyrkan för att det är så roligt att träffa människor och umgås.

– **IDAG** fick vi ta del av ett väldigt intressant föredrag om dialekter. Äntligen fick jag lära mig att uttrycket ”pa”, som min man som har rötter i Österbotten ibland använder, betyder ”brukar”, säger Carola Sundius.

Hon och maken Tom besöker Dagscafé för att det är en möjlighet att träffa folk under fria former. På programmet står kaffe, andakt och lite psalmsång samt ett föredrag eller tema av något slag.

– För oss är caféet en bra orsak att komma ut och umgås. Särskilt efter pandemin har jag ofta kommit på mig själv med att tänka wow, vad roligt och viktigt det ändå är att se människor och få vara tillsammans!

Dagscafé i Petruskyrkan: En eftermiddag med kaffe, andakt och gemenskap på Skogsbäcksvägen 15 varannan tisdag kl. 13, 12.9–5.12.2023.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. Liturger: 12.11 Helene Liljeström, 19.11 Juho Kankare, 26.11 Patricia Högnabba, 3.12 Juho Kankare, predikant Patricia Högnabba

Kvällsmässa 26.11 kl. 18: Talare är Christa Mickelsson. Kvällste efter kvällsmässan. Obs! Ingen mässa kl. 10 den 26.11.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 17.30 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön tors 9.11 kl.18–19.15 i Brasrummet. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt, pris 5€/person. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda. Vi samlas till bön följande gång 23.11 kl.17.30. OBS tiden!

Musikandakt med Niels Burgmann och kyrkokören: Söndagen den 19.11 kl. 18 firar vi en musikandakt i Matteuskyrkan. Bönerna och liturgin målas i orgelmusik, körsång och improvisation. Grunden i musiken består av en samling kompositioner J.S. Bach skrev till 200-årsminnet av att reformationen nådde staden Leipzig.

Barn, ungdom och familj

Missa inte! Matteuslördag: Lördag 25.11 kl. 10–13 Gemenskap, servering och roligt för alla åldrar! Pyssel för både barn och vuxna. Välkommen!

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769. Årets sista musiklek 28.11!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15.30–16.15. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936. Årets sista Tweentisdag 28.11!

Öppet hus för ungdomar onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 17.30. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpledarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Mera info om pyssel av Catarina och gällande kören av Daniela. Årets sista pysselklubb/barnkör 30.11!

Musik

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: kantor Niels Burgmann, niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Vår Ton: är kören för dig som aldrig vågat sjunga i kör men ändå skulle vilja försöka. Visor, kanon och schlager onsdagar mellan 15.30–16.30 tillsammans med kantor Niels Burgmann: 050-566 9418 eller niels.burgmann@evl.fi.

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar tisdagar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15. Årets sista popkör 30.11!

Matteus barnkör: startar i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid. Körledare: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769. Årets sista barnkör 30.11!

Matteus VOICE: Vill du stå på scen, men vågar kanske inte stå ensam? Eller har du inte tid att binda dig hela terminen? Då är Matteus VOICE kören för dig! Övningar torsdagarna 9.11, 16.11, 30.11 och 14.12.2023, konsert 16.12.2023. Kontakt: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769. Välkommen också på middag för 5€/pers fr.o.m. kl. 17. **Nya sångare välkomna i alla körer!**

Gemenskap

Hur ska vi läsa Bibelns sista bok? Bibelstudie med Stefan Djupsjöbacka.

Stickklubben: Torsdag 16.11 kl. 11–13, träffas jämna veckor i Matteuskyrkans utrymmen. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Ove Wikströms "Det Bländande Mörkret", var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteussalen. Höstens datum: 27.11 och 18.12. Mera info från kansliet.

Kvinnor mitt i livet: Måndag 27.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Kom som du är och dela tankar om livet just nu. Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911

Samling för män: Fredag 24.11 kl. 18. Tuomas Anttila, lärare i religion talar kring rubriken "Märklig mission".

Följ oss på Facebook och Instagram: för våra senaste uppdateringarna samt bilder och gemenskap i vardagen @matteus-forsamling.

Evenemang och info hittas också på vår webbsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd? Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefontid tis o tor 10–14, tfn (09) 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 12.11, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka. Kören Roströsten medverkar. Vi firar farsdag med kyrkkaffe, paj och sallad. **Söndag 12.11, högmässa:** kl 12 i Johanneskyrkan.

Första advent är snart här!

Lillajulsfester, vackraste julsånger, julbasar och adventsgudstjänster – kolla in programmet i din församling när julen närmar sig.

Petrus församling:

- Hela församlingens gemensamma Petrusmässa och lillajulsfest **söndag 3.12 kl. 15.30**. Eget program för barnen! Julgröt och glögg efter gudstjänsten.
- Inled advent med de vackraste julsångerna i Åggelby gamla kyrka **lördag 2.12 kl. 17**.

Matteus församling:

- Barnens vackraste julsånger och lillajulsfest med barnkören och popkören **lördag 2.12 kl. 12–15**
- Första adventsmässa med kyrkokören **söndag 3.12 kl. 10**
- Julbasar med julvandringar **onsdag 6.12 kl. 10–13**
- Kvällsjulvandringar **tisdag 5.12 kl. 17.30** med start varje halvtimme, sista börjar kl. 19! –Ett äventyr som för dig tvåtusen år tillbaka i tiden, till de märkvärdiga händelserna i Gallileen.

Johannes församling:

- **Söndagen den 3.12** firar vi högmässa **kl. 12** i Johanneskyrkan.
- Teckenspråking mässa (svenska och finska) **söndagen den 3.12 kl. 13** i S:t Jacobs kyrka.

Tisdag 14.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 15.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 15.11, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 19.11, högmässa: kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 19.11, högmässa: kl 12 i Johanneskyrkan.

Söndag 19.11, Mässa i Folkhälsans seniorhus: kl. 15. Passionärerna medverkar.

Tisdag 21.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 21.11, Andakt i Drumsö seniorhus: kl. 17.30

Onsdag 22.11, middagsbön: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 22.11, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Pizzakväll för unga vuxna: 15.11 kl 17–19 i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus. Kvällens program är brädspel, pizza & andakt. Evenemanget ordnas tillsammans med Family fun. Adress: Indigatan 1.

Pizzakväll för unga vuxna: 24.11 kl.18 i Högbergssalen. Julquiz & pizza. Kvällen ordnas i samarbete med Vanda svenska församling. Anmäl dig och meddela eventuella allergier till viivi.suonto@evl.fi senast 21.11.

Bibel, tro och tvivel: måndag 20.11 i Hörnan kl. 18–20

Träffpunkt: besök på Nordisk kulturkontaktets bibliotek tisdag 14.11 kl 14–15.30.

Rundtur på biblioteket och servering. Vi träffas utanför biblioteket, Kajsaniemi-gatan 9. Anmäl dig senast 10.11 till Gunvor Frände: 050 316 3160 eller till johannes.diakoni@evl.fi.

Diakoniträff: torsdag 23.11 kl.12–13.30 i St. Jacobs kyrka.

Kaffe på stan: på Café Uppopulla 20.11 kl 14–16. Vi bjuder på samvaro, kaffe & kaka, varmt välkommen! Ingen anmälan behövs. Adress: Backasgatan 49.

Brunchträff för män i arbetslivet: lördagen den 11.11 kl. 10–12 i Hörnan, med Mats Almqvist. Stick dig in på en kopp kaffe och lite småprat!

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl 12 i Gamla kyrkan.

Tillsammanskraft i psalmsång: lördag 18.11 kl. 19 i Johanneskyrkan. Psalmkväll med köerna Adorate, Cantate och Gloria från Jakobstads svenska församling och körsångare från Johannes.

För familjer och barn

Fritids i Hörnan: för barn i klasserna 3 till 6, tisdagar och fredagar kl 13–16. Högbergsgatan 10. Fritidsledare Martina och Daniela: 050 436 8108.

JOHANNES Familjer**Pizzakväll för unga vuxna och Family fun!**

Nu samlas vi i Arabiastrandens invånarhus **15.11 kl. 17–19** för Family fun med pizza, brädspel och andakt! Den här gången firar vi Family fun tillsammans med unga vuxna och deras pizzakväll. Alla slags familjer är varmt välkomna! Utrymmet heter Kääntöpaikka i invånarhuset, adressen är Indiagatan 1.

MATTEUS Favoritpsalmer**Mitt livs psalm – allsång i Matteus**

Kom och sjung församlingens favoritpsalmer från de senaste 100 åren! Känn gemenskap genom sången. Samtidigt firar vi Borgå stifts jubileum med ett sista hurra!

Ännu hinner du svara på enkäten om din favoritpsalm, som hittas via vår webbsida på www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.

PETRUS Kvinnofrukost**Petra-frukost för alla kvinnor**

Välkommen på en frukost för alla kvinnor i Petruskyrkan **11.11 kl. 10**. Gunvor Kronman (vd för Hanaholmens kulturcentrum) kommer att berätta om sin livsresa och tala om arbete och engagemang i humanitära hjälporganisationer. Hon har bl.a. arbetat inom Röda korset, men också inom den globala barnrättsorganisationen Plan international.

att dela gemenskap och livsberättelser över en frukost. Ändring i tidigare annonsering: Gunvor Kronman (vd för Hanaholmens kulturcentrum) kommer att berätta om sin livsresa och tala om arbete och engagemang i humanitära hjälporganisationer.

Missa inte! Missionskväll: Välkommen på missionskväll i Petruskyrkan **lö 11.11 kl. 17**. Våra gäster Magnus och Anna Dahlbacka berättar om bibelöversättning till samburu i Kenya, där de arbetat. Hur översätta om det saknas ett skriftspråk? Hur används bibelöversättningen?

Missa inte! Diskussionskväll: **15.11 kl. 18.30** i Petruskyrkan. Välkommen på paneldiskussion med temat "Då kyrkan möter kulturen". Filmkritiker Silja Sahlgren-Fodstad inleder. I efterföljande paneldiskussion medverkar även Sören Lillkung, VD för Svenska kulturfonden, Katarina Gäddnäs, författare och sjukhuspräst samt Jani Edström, lärare. Diskussionen leds av Pamela Granskog. Efteråt blir det kvällste. Kvällen är en del av Borgå stifts 100-årsjubileum.

Andakt och bön

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: **Ti 14.11 kl. 19**. Tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Ronny Thylin, Bengt Lassus. Mathias Sandell. Barnpassning ordnas. Lovsångsgruppen övar kl. 18, välkommen med och sjunga. Kören medverkar under förbönsgudstjänsten. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan. Varannan tisdag fram till 12.12.

Kyrkan öppen för bön: Petruskyrkan öppen för enskild bön varje tisdag kl. 8–9, 15.8–19.12. Välkommen och stilla dig.

Musik

De vackraste julsångerna: **2.12 kl. 17** i Äggelby gamla kyrka. Inled adventstiden med att sjunga i den stämningsfulla Äggelby gamla kyrka.

Petrus Vokalsemble: För dig som kan-ske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. Mathias Sandell. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan tisdag kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Fritids i S:t Jacobs kyrka: för barn i klasserna 3 till 6, måndagar, tisdagar och torsdagar kl. 13–16. Kvarnbergsbrinken 1. Fritidsledare Nanne och Oscar: 050 477 8828.

Familjecafé i Hörnan: måndagar kl. 9.30–11.30 och torsdagar kl. 9.30–11.30.

Familjecafé i Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånarhus: tisdagar kl. 10–11.

Familjecafé i S:t Jacobs kyrka: fredagar kl. 9.30–11.30.

Musiklek: udda veckor måndagar kl. 10 i Hörnan, tisdagar kl. 10 i Kääntöpaikka, fredagar kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: udda veckor torsdagar kl. 10 i Hörnan.

Johannes barnkör: Övar både i S:t Jacobs kyrka på Drumsö, torsdagar kl. 15–15.45, och i Hörnan på Högbergsgatan 10, fredagar kl. 14.30–15.15. Kontakt: eva.henricson@evl.fi, 050 380 0842. Obs! Inga körövningar vecka 46.

Family Fun: 15.11 kl. 17–19 i Kääntöpaikka, Indiagatan 1. Brädspel, lek, pizza och andakt.

Ungdomar

Programkväll: 16.11 kl. 18–20.30 i Hörnan. Tema: Första hjälp vid kraschade relationer. Samtal med Jocke om tro och vetenskap och annat spännande. Välj mellan söndag 19.11 kl. 13.30 eller måndag 20.11 kl. 18 i Hörnan.

Instagram: johannesungdom

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsg. 12, Högbergssalen, Högbergsg. 10 (vån. 2), Hörnan, Högbergsg. 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimv. 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbr. 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indiagatan 1, utrymmet "Kääntöpaikka".

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Söndagens högmässor: Kl. 10 Munksnäs kyrka, söndagsskola. Kl. 12 Äggelby gamla kyrka, 12.11 Thylin, 19.11 Amos Airola, predikogudstjänst. Kyrkkaffe efter mässorna.

Puls-gudstjänst: kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en avslappnad söndagsgudstjänst med undervisning, gemenskap och lov-

sång. CoolKids för barnen. Kaffe efteråt. Ingen Puls-gudstjänst 29.10!

Petrusmessa med lillajulsfest: 3.12 kl. 15.30 i Petruskyrkan. Välkommen med och inleda advent med att sjunga Hosanna! Julfest med gröt efter gudstjänsten. Eget program för barnen. Inga övriga gudstjänster denna söndag.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi

Evenemang och kurser

Fredagscafé i Petruskyrkan: Fredagscafé är en gemenskap för alla åldrar att mötas kring en kopp kaffe efter veckan! Kl. 17–19 varje fredag. Kom ensam, med familj eller med vänner.

Dagscafé: 21.11 kl. 13 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel 0503442711

Petra-frukost för alla kvinnor: 11.11 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar, en plats

Det är inte alla gånger lätt att hitta tillräckligt stora caféer när man är många som vill träffas. Café Uppopulla ligger i anslutning till simhallen på Backasgatan och träffen på Drumsö hålls i församlingssalen för att alla ska rymmas med.

Hon gör en kaffeturné över hela stan

Legobygge, nya snabbspårvagnen, Tinder och Tallinn – det var några av samtalsämnena runt bordet vid senaste träff med ”Kaffe på stan”.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

HELSINGFORS – Jag önskar att Kaffe på stan varit min idé, för det är ett så bra koncept, men initiativet kommer faktiskt från en stadsbo, berättar diakoniarbetare Viivi Suonto som är värdinna för träffarna.

För några år sedan gjorde Johannes församling ett projekt kring ensamhet under rubriken ”Var är du?”, tillsammans med yrkeshögskolan Novia. Studerande vid skolan intervjuade helsingforsare kring ensamhet. Caféträffar på stan var ett önskemål som kom fram genom projektet.

– Syftet är i all enkelhet att få umgås med

andra utanför hemmet och att sänka tröskeln till församlingen. Det bästa är att många hittat varandra och fått nya vänner genom träffarna.

Upptäck nya ställen

Dagens träff på café Uppopulla samlar femton deltagare till simhallen på Backasgatan som har ett rymligt café med vänlig personal. En del kommer i par, några i grupp, många kommer ensamma. Ljudnivån tyder ändå på att diskussionerna kommit bra igång runt borden.

– Det är lättsamt att träffas så här på stan, utan onödiga choser. Jag vet att jag är pratsam men jag lyssnar faktiskt gärna på andra också, säger Annica Lönnqvist med ett glatt skratt.

Träffarna, som denna höst är placerade på måndagar, roterar mellan caféer runt om stan.

– Även om det inte är så nära för mig varje gång så är det nära för några av oss. Det är

också bra att upptäcka nya ställen och församlingen erbjuder bra möjligheter för det, säger Pia Karlsson.

För en församling som sträcker sig över ett så stort område som Johannes församling är det också viktigt att få träffa medlemmarna i deras egna stadsdelar.

– Jag har fått höra massor om Helsingfors historia och många livsberättelser. Det är jättestressant att bara få träffa människor över en kopp kaffe och prata om nästan vad som helst, säger Viivi Suonto.

Kaffe med tilltugg

Med hjälp av understöd från stiftelsen Lugnet har Suonto under hösten möjlighet att bjuda på sammanlagt sex caféträffar, där alla deltagare blir bjudna på kaffe och tilltugg.

– Rekordet är från ifjol när vi var över 50 på plats och måste dela oss på två caféer i Tölö för att alla inte rymdes in på samma ställe.

Brita Koivisto tycker att dagens café i simhallen på Backasgatan är ett bra ställe att träffas.

– Vi har så trevligt och talar om ditt och datt. Med tiden lär vi ju känna varandra och följer med hur de andra klarar sig och mår.

Hon får medhåll av Martti Vilpanen:

– Jag blev nog så överraskad när jag fick ett brev på posten av Viivi. Det är så fint att få vara med!

Information och inbjudan till höstens caféträffar har gått ut per brev till Johannes församlings medlemmar, men naturligtvis är alla välkomna med. Varmt välkommen!

Kaffe på stan

Du behöver inte anmäla dig på förhand. Församlingen bjuder på kaffe och något gott att äta.

Vi träffas följande måndagar kl 14–16:

6.11 Café Tin Tin Tango, Tölötorrgatan 7

20.11 Café Uppopulla, Backasgatan 49

27.11 S:t Jacobs kyrkas församlingssal, Kvarnbergsbrinken 1.

Om du undrar över något kan du kontakta diakoniarbetare Viivi Suonto, 050 407 5165 / Johannes församling

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Hovrätten från 1786 invigdes till kyrka den 20 december 1863. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

Korsholms kyrka 160 år

Det var den 11 december 1861. Runt det ovala bordet i prostens Otto Wilhelm Ehrströms ämbetsrum i Haga prostgård satt kyrkorådet och diskuterade.

TEXT: ANN-KATRIN SVENNS

KORSHOLM Det hade varit en lång väntan för dem alla. Det hade gått tre år sedan deras prost hade skrivit ett vördnadsfullt brev till den Kejserliga Senaten med anhängan om att få överta Hovrättshuset och bygga om det till kyrka. Svaret från Hans Kejserliga Majestät hade kommit tidigare samma år och nu var man församlat till sockenstämma för att besluta hur och när arbetet skulle sätta igång.

Efter den förfärliga branden den 3 augusti 1852, där Wasa stad hade förvandlas till en rykande ruinhög, var det mesta förstört i staden. Sank-

ta Maria kyrka, den gemensamma helgedomen för Wasa stad och Mustasaari socken, var illa bränd. Nära länssjukhuset hade man byggt en provisorisk kyrka som var både liten, dragig och mycket kall vintertid.

Man hade fört många både hetsiga och segslitna diskussioner med de styrande i Wasa om att få bygga upp Sankta Maria kyrka. Men svaret blev alltid nej!

Wasa skulle återuppbyggas vid Klemetsöudde för att komma närmare havet.

Länsarkitekt Carl Axel Setterberg hade anlitats för att skissa upp och rita de nya betydande byggnaderna som skulle byggas i det nya Wasa.

Mustasaari socken hade ett skriande behov av en ny kyrka.

Vad göra? En byggnadskommitté som valts våren 1857 hade anlitat arkitekt Setterberg att göra upp en ritning för en ny kyrka som skulle byggas på Korsholms Vallar.

En tegelkyrka i nygotisk stil med plats för drygt 2 000 personer.

Förslaget förkastades.

Uppe på sin kulle i slutet av Hovrättsallén stod det vita ståtliga Hovrättshuset med sina många fönster speglade i aftonsolen. En vacker klenod i staden, ja i hela bygden.

På sina promenader i staden hade prostens Ehrström ofta spatserat genom lindallén och stått och beundrat den vackra hovrätten i gustaviansk stil, grundad av Gustav III, färdigbyggd och inflyttningsklar den 4 oktober 1786.

Hovrättshuset blev småningom tomt då en ny hovrätt byggdes i det nya Wasa och meningen hade varit att huset skulle bli kasern åt ryska soldater.

Nej det fick inte ske! Efter diskussion med sitt kyrkoråd och på uppmaning av det, sände prostens Ehrström en anhängan till Kejserliga Senaten att församlingen skulle få överta Hovrättshuset och bygga om det till kyrka.

Arkitekt Setterberg anlitades och skulle få 40 rubel i silver för sina ritningar.

»I Korsholms svenska församlings vackra klenod har framförallt Guds ord och evangeliet blivit förkunnat till välsignelse för generationer av korsholmare.«

Forts. på följande sida. ►

Ann-Katrin Svensson hälsar besökare välkomna till Korsholms kyrka. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

I januari 1862 fick kyrkorådsmedlemmen och nämndemannen Johan Erik Keto i uppdrag att göra kontrakt med en kyrkobyggmästare från Karleby, Erkki Kuorikoski. Kuorikoski gick med på att komma, på det villkor att han fick fritt husrum för sig och sin familj och bland annat 30 rubel i respengar och 3 000 rubel i arvode.

I maj 1862 var Erkki Kuorikoski på plats med sina söner i hovrättshuset, tillsammans med ett stort antal duktiga hantverkare. Den gode Erkki var en praktisk man, med lång erfarenhet och med estetisk blick, och när han granskade arkitekt Setterbergs ritningar gjorde han några ändringar. Arbetet sattes igång. Man började med att bygga klockstapeln. Tegel till den togs delvis från Sankta Maria ruinkyrka, varpå tidningen Vasabladet anklagade Kuorikoski och hans medhjälpare för stöld. Sakristian byggdes in på gården mot söder.

I september 1862 fick snickare Boman i uppdrag att bygga altardekorationerna. Den övre altartavlan, Jesus i Getsemane, hade en kvicktänkt kyrkvaktmästare lyckats skära ut ur sin ram medan elden spred sig i Sankta Maria. Den nedre altartavlan är målad av prost-dottern Alexandra Frosterus-Såltin efter ett original i Louvren i Paris.

Man lyckades rädda bland annat kyrksilvret, mässingskronorna och några mässkrudar ur ruinkyrkan, för att inte tala om den vitgråa duvan som hänger över predikstolen. Predikstolen som Erkki Kuorikoski själv snickrade är en vacker skapelse i vitt och guld.

Följande år hösten 1863 tog man itu med målningsarbetet inne i kyrkan. Orgeln byggdes av orgelbyggare Buchert och bekostades av kammarrådet Herman Rosenberg. Ombyggnaden av hovrättshuset till kyrka hade varit effektivt och skickligt.

Kyrkans högtidliga invigning skedde den 20 december 1863 ”vid gott slädföre på nyfallen snö”.

Om prosten Otto Wilhelm Ehrström och hans kyrkoråd hade kunnat se in i framtiden den kulna decemberdagen 1861 så tror jag de hade varit synnerligen nöjda med sin kyrka.

I Korsholms svenska församlings vackra klenod, en älskad förrättningskyrka där det hålls många underbara konserter och körframträdanden, har framförallt Guds ord och evangeliet blivit förkunnat till välsignelse för generationer av korsholmare.

Källor: Sv Österbottens historia del 5, Vasa stads historia 1809–52, Korsholms sv församlings kyrkböcker och kyrkorådsprotokollbok 1857–88.

Mustasaari fick sitt svenska namn Korsholm 1927.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 10.11 kl 9.30–11 i Smedsby.

Pyssel, lek, sångstund och kaffe med dopp.

Högmässa: sö 12.11 kl 11 i kyrkan med Mats Björklund och Ann-Christine Nordqvist-Källström.

Musikskolans matiné: ti 14.11 kl 18.30 i kyrkan. Elevframträdanden och servering.

Föräldra-barncafé: on 15.11 kl 9.30–11 i Karperö.

psalmÅsång: to 16.11 kl 18.30 i församlingshemmet i Gamla Vasa. Medverkande: Anders Kronlund, Korall-kören, Skärikyrkans kör och musikskolans elever. Missionsgruppen säljer bakverk, hantverk och har snabblotteri. Servering.

Föräldra-barncafé: fr 17.11 kl 9.30–11 i Smedsby.

Högmässa: sö 19.11 kl 11 i kyrkan. Rune Lindblom och Michael Wargh.

Under valven: sö 19.11 kl 18 i kyrkkällaren. Erica Nygård, Ann-Christine Nordqvist-Källström. Adelcrantz blockflöjtsensemble, dir. Rainer Holmgård. Servering.

Missionsgruppen samlas: må 20.11 kl 13.30 i rum Glöd, Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: on 22.11 kl 9.30–11 i Tölby.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 10.11 & 17.11 kl. 8.45 i kyrkan.

Högmässa: sö 12.11 kl.10. Fredrik Kass, Yngve Lithén.

Mathjälpen: ti 14.11 & 21.11 kl. 10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barnklubb: on 15.11 & 22.11 kl. 9.30 i dagklubben.

Symötet inställt: on 15.11!

Pensionärsträff: on 15.11 kl. 13 i fh. Med Maria Drifell som berättar om sin pilgrimsvandring. Servering av lunch o kaffe kl. 12.30, pris 11 €. Ekumeniska kören.

Ekumenisk missionsafton med Missionsorganisation Ljus i Öster: fr 17.11 kl. 19 i fh. Direktör Thomas Lahti, Fredrik Kass, Rodney Andrén. Kvällste o kaffe med tilltugg.

Högmässa: sö 19.11 kl. 10. Fredrik Kass, Rodney Andrén.

Bibel- och bönegrupp: on 22.11 kl. 19 i Krubban.

Karakaffe: to 23.11 kl. 9.15 i ds. Rolf Björk.

REPLOT

Familjegudstjänst: sö 12.11 kl. 10 i församlingshemmet. Servering. Benjamin Häggblom och Heidi Lång.

Mathörnan: ons 15.11 kl. 13 i Björkögården. Gäst: Benita Finne. Anmälan senast må 13.11 till Barbro Lähdesmäki.

Kvinnobrunch med kransbindningsworkshop: lö 18.11 kl. 10–14 i församlingshemmet. Gäst: Jennie McCrea från Eden Flowers. Tar man med eget material till krans, ss gran-, tall- eller enris, kostar övrigt material 22 €. Köper man allt material av Jennie är kostnaden 37 €. Ta med egen sekator och handskar. Anmälan till Leif Galls eller pastorskansliet senast ons 15.11.

Kvällsgudstjänst: sö 19.11 kl. 18 i Replot. Rune Lindblom och Heidi Lång.

SOLF

Kvällsmässa: sö 12.11 kl 10 med Emilia Kontunen och Heidi Lång.

Karacafé: må 13.11 kl 9 i församlingshemmet.

Träff för Små & Stora: ti 14.11 kl 9.30 i förs.hemmet. Gemensam frukost serveras ca 10.15, fri lek, klapp och klangsånger m.m.

Allsång i Advent: on 15.11 kl 18 i förs.hemmet.

Psalmallsångskväll under ledning av Patrik Vidjeskog. Ta gärna med eget instrument om du vill! Servering.

Gudstjänst: sö 19.11 kl 10 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog. Kyrkkaffe.

Träff för Små & Stora: ti 21.11 kl 9.30 i förs.hemmet.

Pensionärsträff: on 22.11 kl 13 i förs.hemmet. Reseskildring från Sydafrika med Christian Nylund.

Kaffe & dopp.

Tonårskväll på prästgårdsvinden: to 23.11 kl 18.30. Lillajuls-mys för högstadieungdomar.

MALAX

Ti 14.11 kl. 18: Kyrkofullmäktige sammanträder i Petalax församlingshem.

Bergö

Sö 12.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 19.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell

Malax

Sö 12.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Må 13.11 kl. 18: Ekumenisk bön i Socken.

On 15.11 kl. 11.30: Tro i vardagen, Övermalax FH.

Sö 19.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Tornberg, Lax. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Sö 12.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Fr 17.11 kl. 13: Fredagssamling i Petalax FH.

Sö 19.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

SOLF Sjung in julen

Allsång i Advent

Hej du!

Känns det som om advents- och julpsalmerna rostat, eller att du kanske aldrig varit riktigt du med flera av dem?

Kom då med och sjung **onsdag 15.11. kl 18** i Solfs församlingshem! Vi sjunger både de mest kända psalmerna och övar lite på även mindre kända inför kommande advents- och juletid.

Ta gärna med eget instrument ifall du känner dig sugen på att spela! Tonarterna är desamma som i psalmboken.

Vi ses!

Kantor Patrik

I väntan på julen

”Messy Church” är ett koncept där unga och gamla samlas och är kreativa tillsammans i en kristen gemenskap. Åbo svenska församling är den första församlingen i Svenskfinland som testar konceptet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO Har du hört om ”Messy Church”? Om inte, är du inte den enda. Men nu finns chansen att testa på konceptet i Åbo svenska församling.

– ”Messy Church” går ut på att människor i olika åldrar träffas och är kreativa på flera olika sätt. Tanken är att deltagarna ska få uppleva en kristen gästfrihet och äta en måltid, och ha roligt tillsammans i en kyrklig kontext utanför gudstjänsten, berättar barnledare **Jänna Koivunen**.

Konceptet skapades i England och kom till Finland via en präst från den finska Martinsförsamlingen i Åbo, som upplevt Messy Church i England och ville testa det i sin egen församling.

– Det finns inga strikta regler för vad som krävs för att det evenemang man ordnar ska få kallas ”Messy Church”. Det viktiga är att människor i alla åldrar är med, och att så många frivilliga från den egna församlingen som möjligt är med.

Det blir en adventsfest

När Jänna Koivunen först hörde om konceptet tänkte hon spontant: Men det där gör vi ju redan vid vår I väntan på advent-fest!

Den största skillnaden var kanske att adventsfesten tidigare varit riktad till barnfamiljer, men nu hoppas hon att hela församlingen engagerar sig.

I konceptet ingår en andakt – men den behöver inte hållas av en präst. Sedan finns stationer där man kan göra olika uppgifter i kanske tio minuter per station.

– Det kan vara allt från att baka tillsammans till pyssel, vetenskapliga experiment, fördjupande sam-

Ett foto från den adventsfest som tidigare ordnats i Åbo svenska församling. FOTO: JÄNNA KOIVUNEN

tal, musik eller att bygga någonting.

– Sedan avslutar vi med en gemensam måltid.

Som sagt har konceptet varit liknande vid församlingens fest inför advent. Under covidtiden bantades konceptet ner en aning.

– Men nu kör vi med den ursprungliga tanken att ha många olika stationer, och nu hoppas vi att alla verksamhetsgrupper i församlingen engagerar sig.

Alla får vara med

Jänna Koivunen tänker på allt från körer till bibelstudiegrupper och grupper för flyktingarbete.

– Mitt mål är att få någon ivrig med från varje verksamhetsgrupp som kunde leda en station, och locka med andra från sin egen grupp.

Hon hoppas att alla församlingsmedlemmar sluter upp och gör Messy Church tillsammans – givetvis också församlingensråd. Ju fler frivilliga som är med, desto bättre. Delvis gör hon också det här projektet som frivillig, eftersom inte arbetstiden räcker till – men hon vill vara med och skapa gemenskap.

– Och så får människor från de olika grupperna träffa varandra. Jag tror inte att exempelvis de ensamstående föräldrar som träffas i församlingen har någon aning om hur många andra som är med i vår verksamhet, säger Jänna Koivunen.

RELOT Kvinnobrunch

Kom på brunch och lär dig binda dörrkransar!

Hösten kom fort och snart står julen för dörren, tro det eller ej. Vad passar då bättre än att tillsammans med andra glada kvinns binda vackra kransar till den stundande högtiden. Kom därför med på kvinnobrunch med kransbindningsworkshop **lördagen 18.11 kl. 10–14** i församlingshemmet med gästen Jennie McCrea (Eden Flowers).

Vi äter en brunch tillsammans i lugn och ro och sedan binder vi dörrkransar inför julen tillsammans med Jennie. Vi använder granris, enris, cypress tillsammans med lite olika dekorationer. Inga förkunskaper krävs. Ta med egen sekator och trädgårdshandskar vid behov.

Tar man med eget ris blir kostnaden för övrigt material såsom stomme 22 €. Köper man allt material av Jennie är priset 37 €.

Anmälan senast ons 15.11 till Leif Galls (tfn 044 3520 156, leif.galls@evl.fi), eller pastorskansliet (tfn 044 3560 543, replot.forsamling@evl.fi).

Varmt välkomna!

KORSHOLM Sång & basar

psalmÅsång i Gamla Vasa

Torsdagen den 16 november

kl 18.30 är det årtionde dags för psalmÅsång igen! Under kvällen sjunger vi både tillsammans och så får vi njuta av olika framträdanden. Medverkande är Anders Kronlund, Korall-kören och elever från musikskolan. Dessutom får vi finbesök från Relplot, då Skärikyrkans kör (dir. Heidi Lång) kommer till Gamla Vasa och sjunger!

Missionsgruppen kommer att ha basar i aulan och sälja bl.a. bakverk och hantverk.

Välkommen och sjung och passa samtidigt på att handla dina julklappar!

KVEVLAX Pensionärer

Pensionärsträff 15.11.2023 i Kvevlax församlingshem

Välkommen på pensionärsträff **onsdag 15.11 kl. 13** i Kvevlax församlingshem. För dem som vill komma och äta innan så serveras **lunch kl. 12.30** till en kostnad av 11 €. Kom och lyssna på Maria Drifell som berättar om sin pilgrimsvandring och på sång med Ekumeniska kören.

Församlingen ger henne mycket

Hon har vuxit upp med församlingen och arbetat i församlingen, både som anställd och frivillig. Nu bryter Ann-Marie Granholm ny mark som förtroendevald i församlingen i Korsholm.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KORSHOLM Församlingen har stått Ann-Marie Granholm i Karkmo nära i både arbete och fritid. När hon år 2013 gick hon i pension hade hon jobbat i 35 år som kanslist i Korsholms svenska församling. Under den tiden hann mycket förändras.

– Den största förändringen var att arbetet datoriserades. Jag gick en ettårig datautbildning som en påbyggnadsutbildning och jag blev dastöd i församlingen. I grunden är jag studentmerkonom, berättar hon.

När datorerna infördes i arbetslivet upplevde många anställda till en början en respekt för datorerna och en liten oro för vad som kommer att hända när man ger datorn kommandon. Det upplevde hon ändå inte.

– Nej, vi hade dator hemma tidigt. Min man är ingenjör och vi var bland de första i byn som skaffade hemdator, en Commodor 64 med C-kassetter som minnesenhet.

Farmor Evelina Blomqvist var en av dem som lade grunden för Ann-Marie Granholms barnatro och församlingsengagemang.

– Vi bodde i Jakobstad på den tiden. Där är jag född och där gick jag i söndagsskolan och juniörerna i Ebeneserkyrkan.

Orsken till att hon gick till Ebeneser tillskriver hon också sin farmor.

– Det var dit farmor gick, även om hon hörde till folkkyrkan.

Ann-Marie var elva år gammal när familjen flyttade till Vasa. Där utvecklades tron i skiftskolan och i KGG, Kristliga Gymnasistgruppen.

– Idag betyder tron en grundtrygghet. Jag är lite av en fatalist, jag tror att allt ska ordna sig. Jag har en vanlig tro, och jag tror på folkkyrkan.

Hon har varit engagerad i församlingens musikliv hela livet. Förutom att hon sjunger i kör spelar hon också piano, något hon lärt sig i Kuulainstitutet i Vasa.

– Jag började i sjunga kyrkokören och jag var också engagerad i församlingens musiklekskola som hölls ute i byarna. Kantor Rainer Holmgård var den drivande kraften. Jag sjöng kanske i tjugo år i kammarkören Psallite, där vi sjöng flera mera krävande stora verk,

Ann-Marie Granholm lär sig nu känna församlingen ur den förtroendevaldes perspektiv.

FOTO: TOMMY RANNANPÄÄ

mässor och sådant där ordet kommer fram.

Nu är cirkeln slut då hon slutat i Psallite och är tillbaka i kyrkokören.

– Församlingsengagemanget ger mig mycket. Gemenskapen är väldigt bra. Man kommer sig oftare till kyrkan när man ska medverka i gudstjänsten.

Det senaste året tog hennes församlingsengagemang en ny inriktning som förtroendevald. I församlingsvalet för ett år sedan valdes hon för första gången in i församlingsrådet och gemensamma kyrkofullmäktige.

– Jag har märkt att jag kan bidra med ett litet historiskt perspektiv. Som anställd var jag ju

trots allt sekreterare i församlingsrådet i många år.

– Arbetet som förtroendevald är väldigt intressant. Men det är också annorlunda än då jag arbetade inom församlingen, för nu har ju samsälligheten hand om alla fastigheter och skötsel av dem.

Familjen består av tre vuxna barn och sju barnbarn. Förutom familjen och församlingen hittar Ann-Mari Granholm tid att väva.

– I gamla Karkmo skola ordnar MI vävkurser som jag deltar i. Vi är tolv aktiva i kursen.

Hur ser du på de framtida församlingsstrukturerna i Korsholm som nu utreds?

– Det kommer nog att vara svårt då det inte finns präster i de små församlingarna. Det är ju klart att det finns motstånd mot en sammanslagning där. Motståndet är inte lika stort i Korsholm.

»Jag kan bidra med ett litet historiskt perspektiv.«

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Körerna Adorate, Cantate och Gloriakören firar tillsammans, och firar gör de ända in i februari 2024. FOTO: PRIVAT

Jakobstadskörer firar storslaget

En resa, en adventskonsert och en kväll med sånger av Lina Sandell. Så firar Adorate, Cantate och Gloriakören sina jubileum – tillsammans.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

JAKOBSTAD I år jubilerar inte bara en, inte två, utan hela tre körer i Jakobstads svenska församling. Manskören Adorate firar tio år och damkören Gloriakören fyller 15 år. Ungdomskören Cantate fyller 15 nästa år, men firar lite i förskott.

Det här kommer att uppmärksammas i flera repriser. Den 18 till 19 november åker körerna på körresa till Helsingfors och Tammerfors. Några elever från församlingens musikskola följer också med på färden och i Helsingfors ska de

bland annat besöka Musikhuset.

– Där finns ju en ny och stor orgel, då den hoppas vi på att få se skymten av. Studerande från Sibelius-Akademien kommer visa oss bland annat den fina Organo-salen, och kanske får vi möjlighet att musicera tillsammans. Vi hoppas att det ska inspirera de unga organisterna härifrån, säger Lisen Borgmästars, kantor i Jakobstads svenska församling.

På kvällen, den 18 november, medverkar körerna från Jakobstad i en psalm-

kväll i Johanneskyrkan i Helsingfors tillsammans med körer från Johannes församling.

Kvällen därpå blir det ungefär samma program, men i Viinikka kyrka i Tammerfors. Om någon Jakobstadsbo har vägarna förbi Helsingfors eller Tammerfors dessa dagar är det alltså bara att sticka sig in till någon av psalmkvällarna i Johanneskyrkan i Helsingfors eller Viinikka kyrka i Tammerfors.

Vad ser du själv mest fram emot med resan?

– Att få sjunga tillsammans. Körgemenskapen stärks när vi gör saker tillsammans.

Adventsmusiken i skymundan

Men körerna firar också på hemmaplan. Lördagen den 9 december ordnar de ett evenemang med adventsmusik i Pedersöre kyrka, där alla tre körer medverkar.

– Adventsmusiken vill ofta hamna lite på sidan om julmusiken. Det blir en kosert med traditionella adventssånger så som Hosianna, Bered en väg för Herren och Dotter Sion. Vi kommer också

att ha med trumpetister som gör det lite festligare.

Den 10 februari 2024 planerar kantonerna och körerna också en kväll med sånger av Lina Sandell.

– Där kommer vi att sjunga kända sånger av Lina Sandell, men kanske också sånger som inte är så bekanta.

»Man är när som helst välkommen att prova på.«

Mot vårkanten kommer körerna dessutom att bjuda in till Påskjubel i Pedersöre kyrka på påskdagen.

Om någon tycker det här låter så pass spännande att man inte bara vill ta del av körernas uppträdanden, utan också själv vill vara med, så finns det goda möjligheter. Hösten är kanske den optimala tiden att gå med i en ny kör.

– Men i princip kan man nog komma med när som helst. Mitt i terminen är det förstås lite pang på, men man är när som helst välkommen att prova på.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 10.11 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Mård, Nylund-Wentus.

LÖ 11-12.11: Bibelhelg med Peter Halldorf. Tema: Medborgare i två riken.

LÖ 11.11 kl. 8.15: Laudes (morgonbön) i Församlingscentret.

LÖ 11.11 kl. 11-12: Bibelstudium med P Halldorf, Apostlagärningarna del 1, i Församlingscentret.

LÖ 11.11 kl. 12-12.30: Middagsbön i Församlingscentret.

LÖ 11.11 kl. 14-15: Bibelstudium med P Halldorf, Apg del 2, i Församlingscentret.

LÖ 11.11 kl. 16-17: Bibelstudium med P Halldorf, Apg del 3, i Församlingscentret.

LÖ 11.11 kl. 18.30-19: Vesper (kvällsbön) i Församlingscentret.

LÖ 11.11 kl. 19.00: Kvällsmöte. Peter Halldorf, Jimmy Österbacka, Jockum Krokfors, Jacob Gospel m.fl. i Församlingscentret. Barnprogram.

LÖ 11.11 kl. 21.15: Completorium (bön inför natten) i Församlingscentret.

SÖ 12.11 kl. 10.00: Högmässa i Pedersöre kyrka, Peter Halldorf, Jimmy Österbacka, Jakob Edman, Henrik Östman, Manskören i Pedersöre församling. Gemensam högmässa med Pedersöre församling och Förbundet Kyrkans Ungdom. OBS! Tid och plats. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

TI 14.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 16.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Maria Ellfolk-Lasén.

FR 17.11 kl. 19.00: in da House i Församlingscentrets ungd.utr., Nylund-Wentus, Mård.

FR 17.11 kl. 22.00: "Ljus i mörkret" (nattvardsmässa) i Församlingscentret, Edman.

SÖ 19.11 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Björk, Edman, Anna-Karin Johansson. Maria Salos gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

SÖ 19.11 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret. "Guds tre gåvor", Björk. Lovsång Maria Holmgård. Barnfokus, servering.

TI 21.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TI 21.11 kl. 12.00: Taizéandakt i Johanneskapellet, Borgmästare, Wester.

ON-FR 22-24.11 kl. 9-17: Insamling av julgåvor till behövande i Jakobstad. Vi tar emot gåvorna i Församlingscentret, Ebba Brahe esplanaden 2.

ON 22.11 kl. 12.00-21.00: Barnens dag i Församlingscentret. Sång, musik och konst. Se www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

PEDERSÖRE/JAKOBSTAD Bibelhelg

Bibelhelg med Peter Halldorf

Peter Halldorf från Sverige besöker Jakobstad den 11-12 november. Han medverkar i bibelhelgen "Medborgare i två riken". Peter Halldorf är förkunnare, författare och redaktör för tidskriften Pilgrim.

Plock ur programmet (mera info på www.pedersoreforsamling.fi):

Lördag 11.11 i Jakobstads församlingscenter: Programmet inleds kl. 8.15 med morgonbön. Under dagen håller Halldorf bibelstudier över Apostlagärningarna. På kvällen kl. 19 är det kvällsmöte med Peter Halldorf, Jockum Krokfors, Jacob Gospel m.fl. Program för barnen ordnas i samband med kvällsmötet.

Söndag 12.11 i Pedersöre kyrka: Högmässa kl. 10 med Peter Halldorf, Jimmy Österbacka, Jakob Edman, Henrik Östman, Pedersöre församlings manskör, m.fl.

Arrangörer: Jakobstads svenska församling, Pedersöre församling och Förbundet Kyrkans Ungdom

ON 22.11 kl. 18.00-18.40: Konsert i Jakobstads kyrka, Musikskolan, Wava-institutet, Cantate, Borgmästare, Anna-Karin Johansson.

ON 22.11 kl. 19.00: Paneldiskussion "Jag får må bra-Du får må bra!", Mirva Sandén, Jan-Erik Nyberg, Malin Storbjörk, Cecilia Åminne, Cantate, Borgmästare, Wester, andakt Krokfors.

TO 23.11 kl. 12.00: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, kantor Anders Forsman.

TO 23.11 kl. 13.00: SLEF:s missonssamling i Församlingscentret, Jan-Erik Sandström.

KRONOBY

Gudstjänst: sö 12.11 10.00 Kronoby kyrka, Boris Salo, Uunila.

Gudstjänst: sö 19.11 10.00 Kronoby kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

TERJÄRV

Gudstjänst: sö 12.11 13.00 Terjärv kyrka, Boris Salo, Borgmästare.

Mässa: sö 19.11 10.00 Terjärv kyrka, Jan Nygård, Leni Granholm.

NEDERVETIL

Mässa: sö 12.11 10.00 Nedervetil kyrka, Jan Nygård, Borgmästare.

Gudstjänst: sö 19.11 13.00 Nedervetil kyrka, Saitajoki,

Smedjebacka, J-E Kainberg, saxofon.
www.kronobyforsamling.fi

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

To 9.11 kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 1): i kyrkan för konfirmander och föräldrar.

Sö 12.11 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund, kyrkkaffe. Kyrkvärd: Vikarholmen.

To 16.11 kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 2): i kyrkan för konfirmander och föräldrar.

Sö 19.11 kl. 10 Högmässa: Boris Salo, Forsman. Kyrkvärd: Storströmmen I.

• **kl. 18 Missionsafton:** i församlingshemmet, Thomas Lahti från Ljus i Öster medverkar, servering.

To 23.11 kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Forsman.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 12.11 kl 10 Gudstjänst: S:ta Birgitta, Östman, Ringwall, söndagsskola

- **kl 12 Högmässa:** Munsala kyrka, Östman, Ringwall

- **kl 18 Kvällsgudstjänst:** Jeppo fh, Östman, Benjamin Sandell, Lönnqvist

Sö 19.11 kl 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Edman, Ringwall

LARSMO Mission

Missionsafton i Larsmo

Söndag 19.11 kl. 18 besöker Thomas Lahti från organisationen Ljus i Öster Larsmo församling. Organisationen kommer från Sverige och har under många år utfört missions- och hjälparbete bland förtryckta kristna i de forna kommunistländerna. Missionsaftonen hålls i församlingshemmet och servering ordnas. Varmt välkommen!

NYKARLEBY Föräldrakväll

Kärlek och gränser

Vi lever i en utmanande tid för föräldrar. Hur förmedla kärlek så att barnet får en stadig grund i livet? Hur hitta sunda gränser i barnens fostran?

Dessa och andra viktiga frågor diskuteras på den gemensamma föräldrakvällen för församlingens alla barngrupper, **måndagen den 20 november kl. 18** i Nykarleby församlingshem.

I panelen samtalar Tanja och Matti Forsblom, Charlotta och Ove Lillas om fostran och föräldraskap, moderatorer är Henrik Östman och Ann-Charlott Ek. Servering.

Välkommen med alla!

– kl 12 Högmässa: Jeppo kyrka, Edman, Ringwall
 – kl 18 Kvällsgudstjänst: Nkby fh, Smeds, Ringwall
Samlingar och grupper
To 9.11 kl 19 Tystnadens bön: S:ta Birgitta kyrka, A-M Audas-Willman
Lö 11.11 Lovsång o bön: Socklot bönehus, Maria Stratton o Sofia Helenelund
Sö 12.11 kl 15 Bibelstudium: Nkby fh, Leif Erikson
Må 13.11 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, Rune Fant
To 16.11 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Albert Häggblom
Sö 19.11 kl 18 Bön o lovsång: ekumenisk, Hirvax baptistkyrka, Carl-Gustav Strand
Må 20.11 kl 18 Kenyamissionen: Nkby fh, André Djupsjöbacka, K-E Wikström
 – kl 18 Föräldrakväll: Nkby fh, ”Kärlek o gränser”, paneldiskussion Tanja o Matti Forsblom, Charlotta o Ove Lillas.
On 22.11 kl 13 Nattvardsandakt: Jepoträffis, Östman, servering
 – kl 19 Missionskafé: Pensala bönehus, Magnus Dahlbacka

PEDERSÖRE

Fr 10.11 kl. 18.30 Ungdomskör: Bennäs kyrkhem. Pandey, Malmsten-Ahlsved
Bibelhelg med Peter Halldorf 11-12.11
 Lö 11.11 i Jakobstads församlingscenter
 – kl 8.15 Laudes (morgonbön)
 – kl 11 Bibelstudium 1
 – kl 12 Middagsbön
 – kl 14 Bibelstudium 2
 – kl 16 Bibelstudium 3
 – kl 18.30 Vesper (kvällsbön)
 – kl 19 Kvällsmöte. Peter Halldorf, Jockum Krokfors, Jacob Gospel m.fl. Program för barnen
 – ca kl 21.15 Completorium (bön inför natten)
Sö 12.11 kl 10 Högmässa: Pedersöre kyrka, gemensam med Jakobstads sv. förs. Peter Halldorf, Österbacka, Edman, Östman. Manskören. Även strömning i Youtube
 – kl. 13 Gudstjänst: Purmo kyrka. Portin, Pandey
 – kl. 14 Sammankomst: Punsar bönehus
 – kl. 15 Sammankomst: Flynängens bönehus
 – kl. 18 Lovsångsgudstjänst: Esse kyrka. Björk, Lovsångsgruppen ”Hoppet”
Må 13.11 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka. Kung
On 15.11 kl. 18 Ung mässa: Purmo kyrka. Österbacka, Lassila, Björk
To 16.11 kl. 19 Bibel & bön: Forsby bykyrka

– kl. 19.30 Möte: Ävist bykyrka. Björk. Önskesånger ur Sionsharpan
Lö 18.11 BarnOas goes Purmo: Purmo kyrka o kyrkhem. Servering 5€/person
 – kl. 13 BarnOas för barn 7-12 år i kyrkhemmet. 3-6-åringar med Ann-Maj. Vuxna i kyrkan ”Jesus med i föräldraskapet”, Tanja Forsblom
 – kl. 14.45 BarnOas för barn 7-12 år i kyrkhemmet. 3-6-åringar med Ann-Maj. Vuxna i kyrkan ”Bodils kyrkbänk” – Bodil Nybacka, Mathias Forsblom, Albin Julin, Marianne Sandström o Annette Tallgren
 – kl. 17 Gemensam avslutning i kyrkhemmet. Portin
Lö 18.11 KU:s höstmöte: Esse förs.hem
 – kl. 14.45 Kaffé
 – kl. 15.15 På gång i KU
 – kl. 16 Höstmötesförhandlingar. Kl. 17 Mat
 – kl. 18 Kvällssamling. Björk, Matti Aspvik, Fanny Sjölin, KU:s blåsorkester, Paletten
 – kl. 19 Sammankomst: Flynängens bönehus
Sö 19.11 kl. 10 Gudstjänst: Esse kyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Lovsångsteam Malin o Jonas Forsblom, Annika Punsar. Sing in från kl 9.45. Även strömning i Youtube
 – kl. 13 Gudstjänst: Pedersöre kyrka. Portin, Malmsten-Ahlsved. Håkan Ahlvik, klarinett
 – kl. 14 Sammankomst: Punsar bönehus
 – kl. 15 o 18 Sammankomst: Flynängens bönehus
 – kl. 18 Kvällsmässa: Purmo kyrka. Komulainen, Pandey
 – kl. 18 Kvällspredikan: Ytteresse bönehus. Herman Mård
 – kl. 19 Konsert: Pedersöre kyrka. Pedersörebygdens sång- och musikförbund. Fritt inträde, kollekt
Må 20.11 kl. 13 Symöte: Kållby bönehus. Kung
 – kl. 18 Stick & brinn: Bennäs kyrkhem. Stickning, gemenskap, andakt
 – kl. 19.30 Salamu: Ävist bykyrka
Ti 21.11 kl. 13.30 Sundby-Karby symöte: Sundby byahem
On 22.11 kl. 13 Stickcafé för missionen: Esse förs.hem. Kung
To 23.11 kl. 14 Sångstund: Essehemmet. Kung
Lö 25.11 kl. 11-12.30 Försäljning av älgkött-soppa: Esse förs.hem. 12 €/liter
Varje vecka
Karakaffe: Bennäs kyrkhem, tisd kl. 9.30-11
Bibel o bön: Bennäs kyrkhem, tisd kl. 18
Bön: Purmo kyrkhem, torsd kl. 18
För mera info: www.pedersoreforsamling.fi

KOLUMNEN

MIKAELA BJÖRK

Mild och varsam

DET ÄR lätt att andas med människor som är snälla. Jag menar inte den snällhet som man förväxlar med mesighet, gränslöshet och bristande integritet eller intellekt. Kanske skulle kan man kunna översätta ordet snäll med mild eller barmhärtig för att få messtämpeln borttvättad? En verkligt snäll människa är en god människa, en människa som verkar för det som hen tror är bäst för den andre ur ett långsiktigt perspektiv. I den beskrivningen finns det någon speciell jag tänker på, någon som gav sitt yttersta för andras väl ur ett långsiktigt perspektiv. Denne någon beskrivs som mild, barmhärtig och god, men denne någon kunde också vara så arg att han gick bärsärkagång ifall situationen så krävde. Men god, det var han oavsett.

IBLAND BEHÖVER godheten uttryckas genom mildhet, speciellt vid de tillfällen då det är svårt att nå fram till varandra. Mildhet och barmhärtighet som jämnar marken och banar väg för en öppen diskussion när positionerna är låsta och osämjan lurar bakom knuten. I söndagens text läste vi i 1:a Petrusbrevet om vikten av att bemöta varandra med barmhärtighet och ödmjukhet, att välja ett gott bemötande framom en burdus och grälsjuk attityd. Jag tror att många av oss har erfarenhet av hur ordens kraft kan påverka oss. En vän kanske missförstår oss, ett ogenomtänkt ordval vid fel tillfälle kan få gräl att blossa upp, en lärare faller en nedlåtande kommentar som etsar sig fast i ens självbild för många år framöver. Ja, varianterna är oändliga.

»Jag tror att många av oss har erfarenhet av hur ordens kraft kan påverka oss.«

DET INTRESSANTA med det nämnda textavsnittet är orden ”ty ni är själva kallade att få välsignelse”. Det finns en sådan enorm kraft i våra ord och hur vi använder dem. Ärlighet i relationer är eftersträvarsvårt, men levereras ärligheten brutalt kan den lätt förfela sitt syfte. Genom att vara varsam med de människor vi möter så gör jag gott mot mig själv, då vi går varandra till mötes och eftersträvar frid. Genom att göra gott mot en annan människa så är jag varsam även med mig själv. Gud vill att vi ska bli välsignade genom att vi hanterar våra relationer på ett konstruktivt sätt, med barmhärtighet och mildhet.

Bön:

Skapa i mig, Gud, ett nytt hjärta som präglas av din kärlek och barmhärtighet.

Skapa i mig, Gud, ett lyhört hjärta med samma takt som ditt.

JAKOBSTAD Musik

Jag får må bra – du får må bra!

Onsdagen den 22 november ordnas en dag med fokus på konstens, musikens och sångens betydelse för barnens och vårt allas välbefinnande.

Församlingens eftis- och dagklubbgrupper får under dagen uppleva en konst, musik, sång och pysselvandring i församlingscentret. Om du är mellan 6 och 12 år (och inte går i församlingens eftis) kan du komma till församlingscentrets huvudingång kl.15 för att delta i en vandring (den tar ca 60 minuter).

I Jakobstads kyrka, kl.18-18.40, möts unga organister från församlingens musikskola och Wava-institutet och spelar tillsammans, medverkar gör också ungdomskören Cantate. Dagen avslutas med en församlingskväll kring temat ”Jag får må bra – Du får må bra!” Cecilia Åminne med flera.

Andakt hålls av Jockum Krokfors. Medverkar gör också Cantate, Lisen Borgmästars och Annika Wester. Kvällen avslutas med kvällsté. Barnpassning under kvällen.

Mikaela Björk är prästfru, trebarnsmamma, teolog och kock.

Bernice Haglund-Wikström och Jockum Krokfors ser fram emot att få fira tillsammans med alla de som varit en länk mellan familj och församling. FOTO: REBECCA PETTERSSON

Församlingen står med om familjen vill

I Jakobstads svenska församling finns det omkring 40 personer som ber för andras barn, som hälsar på familjer och tar med gåvor till barnen. De här människorna kallas församlingsfaddrar.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

JAKOBSTAD En församlingsfadder är ett komplement till de egna faddrarna. Då ett barn döps i Jakobstads svenska församling tar församlingen kontakt med föräldrarna och frågar om de vill ha en församlingsfadder.

– Det är en extra kontakt till församlingen. Församlingsfaddern och familjen lovar inte varandra något mer än att träffas en gång om året, någon gång kring barnets dopdag, förklarar **Bernice Haglund-Wikström**, tf ledare för familje- verksamheten i Jakobstads svenska församling.

– Men församlingsfaddrarnas allra viktigaste uppgift är att be för barnet och familjen, till lägger hon.

»Församlingsfaddern kommer som en vän som vill familjen väl.«

För de föräldrar som känner sig obekväma med att träffas erbjuder församlingen också deras barn att bli bönebarn. I församlingen finns det sex grupper med kvinnor som regelbundet ber för församlingens bönebarn.

Jakobstads svenska – en pionjär

Jakobstads svenska församling var den första församlingen i stiftet, och faktiskt i hela landet, som införde församlingsfaddrar. Det gjorde de redan för 60 år sedan.

Den dåvarande kyrkoherden, prostén Backman, hade varit i både USA och Sverige. Han hade inspirerats under sina resor och ville betona lekmännens roll i församllingslivet.

I och med att verksamheten nu fyller 60 år bjuder församlingen in alla församlingsfaddrar, både nuvarande och tidigare aktiva, till ett jubileum den 26 november.

– Med det vill vi uppmärksamma att den här verksamheten är så bra och att vi haft den så länge. Vi vill visa vår tacksamhet gentemot faddrarna, säger Haglund-Wikström, som själv är församlingsfadder och som fram tills nyligen varit ansvarig för verksamheten i församlingen.

Men församlingen har inte koll på exakt alla som varit församlingsfaddrar under årens lopp. Därför skickar de ut en öppen inbjudan till dem som läser det här och känner på sig att de varit församlingsfaddrar.

– Kom på fest!

Festen inleds med högmässa i Jakobstads kyrka under vilken kyrkoherden predikar. Efteråt blir det festlunch i församlingscentret och festtal av Sixten Ekstrand som skrivit historiken om Jakobstads församling.

Är du församlingsfadder?

Är du församlingsfadder, eller har du varit församlingsfadder i Jakobstads svenska församling under de senaste 60 åren? Vill du gå på fest?

Om ditt svar på de föregående frågorna är ja-kande, anmäl dig (och eventuell avec) till församlingsfaddrarnas jubileum som ordnas den 26 november.

Katarina Vestersund, ansvarig för verksamheten, nås per mail på adressen katarina.vestersund@evl.fi eller per sms till nummer 040 8686899

Sista anmälningdag är den 15 november 2023.

Församlingen avger också ett löfte

Kyrkoherde **Jockum Krokfors** betonar att faddrarna har en jätteviktig roll.

– Det fadderskap som de egentliga faddrarna står för, det stöttar vi till hundra procent. Men vi som församling lovar också att vara med i barnets kristna fostran framöver. Att erbjuda församlingsfaddrar är ett sätt att göra det, säger han.

Haglund-Wikström beskriver församlingsfadderns viktigaste uppgift som att se barnet. Då faddern och familjen träffas kring dopdagen, då kan man ses hemma hos familjen, man kan ses på ett café eller i lekparken. Det finns ingen förväntan på att familjen ska bjuda på kaffe i ett nystädat hus.

– Församlingsfaddern kommer inte som en präst och predikar, utan som en vän till familjen. En vän som vill familjen väl.

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Politiken och kyrkan har fått Hans tid

Hans Ingvesgård har varit politiskt aktiv så pass länge att han slagit rekord i Finland.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

KRISTINESTAD Då **Hans Ingvesgård** var 23 år blev han invald i Lappfjärds kommunfullmäktige. I dag är han 77 år och medlem i stadsstyrelsen i Kristinestad.

Du har varit politiskt engagerad i över 50 år, varifrån kommer ditt engagemang?

– Jag har det i släkten så att säga, säger Hans Ingvesgård.

Hans pappa och farfar var båda kyrkopolitiskt aktiva.

– Jag har också varit aktiv i de kyrkliga sammanhangen och satt bland annat i stiftsfullmäktige i två perioder på 90-talet.

Engagemanget och drivkraften verkar fortsätta gå i arv i och med att Ingvesgårds son Tom är kyrkoherde i Närpes församling och dessutom kontraktsprost.

Hans Ingvesgårds egen meritlista är också lång. Han har varit ordförande för både stadsfullmäktige och stadsstyrelsen. Han har varit folktingsman, ordförande för Vasa sjukvårdsdistrikt, och så har han varit potatisodlare i Lappfjärd i 40 år. Och det är inte allt, men åtminstone ett urval.

Vilka frågor har du velat driva inom ramar för ditt politiska engagemang?

– Jag har brunnit rätt så mycket för företagsamhet i och med att jag själv varit lantbrukare och potatisodlare till yrket. Näringslivsfrågor har varit nära hjärtat för mig.

Vad har fått dig att hålla ut och orka engagera dig i över 50 år?

– Säg det. Jag är gammal idrottsman så det kanske finns någon seghet i generna. Jag vet faktiskt inte riktigt vad som varit drivfjädern.

Finns det något du är särskilt stolt över att ha åstadkommit?

– Kanske det att jag lyckades skapa en massa arbetsplatser som ung i slutet av 60- och början 70-talet.

En annan höjdpunkt var att hans motioner

Hans Ingvesgård har varit med och byggt upp Geritrim, en inrättning specialiserad på vård och rehabilitering.

FOTO: TONY WESTERLUND

»Jag är gammal idrottsman så det kanske finns någon seghet i generna.«

för att starta en industrialiseringsnämnd i Lappfjärd gav utdelning. Det blev en industrialiseringsnämnd i kommunen.

– Det här var före kommunsammanslagningen och jag blev vald till ordförande för nämnden. Vi försökte skapa arbetsplatser, förde kampanjer i Sverige och för att försöka värva företag hit. Vi lyckades också i viss mån.

Varför har du valt att engagera dig också i församlingen?

– Kanske för att mina förfäder varit aktiva och uppmanat mig till att engagera mig. Jag har också hela livet varit starkt troende.

Kyrkobyggnaden i sig själv är en viktig plats för Hans, och han oroar sig lite över Lappfjärds kyrka.

– Vi skulle behöva få en annan slags värme-källa och så har vi lite problem med innertaket i kyrkan. Jag är lite bekymrad över hur vi ska klara det.

– Vi kommer kanske få något stöd av Kyrkostyrelsen antar jag, men den är så stor den där kyrkan.

Lappfjärds kyrka är en av de största landsorts-kyrkorna i Finland, och det har spekulerats i att ritningarna blev ihopblandade då Norrköpings kyrka i Sverige skulle byggas, så att den hamnade i Lappfjärd av misstag.

– Det har jag svårt att föreställa mig, men det är konstigt att den blev så här stor, säger Hans Ingvesgård.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Gudstjänst sö 12.11 kl 18: i kyrkan. Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

Små och stora ti 14.11 kl 9.30: i församlingshemmet.

Baltikumvännernas loppis: har öppet varje tisdag kl. 13–18, sista tisdagsöppet för i år är 12.12, lördagsöppet 16.12.

Matutdelning och kaffestund on 15.11 kl 8.30: i församlingshemmet.

Kyrkofullmäktige sammanträder to 16.11 kl 18: i församlingshemmet.

Högmässa sö 19.11 kl 11: i kyrkan. Högmässan presenteras. Obligatorisk för konfirmanderna. Friman, Granholm.

Små och stora ti 21.11 kl 9.30: i församlingshemmet.

Träffpunkt ti kl 21.11 kl 14: i Taklax bönehus.

Kyrkans barntimme ti 21.11 kl 18: i Taklax bönehus.

Matutdelning och kaffestund on 22.11 kl 8.30: i församlingshemmet.

Auktion i Molpe bykyrka on 22.11 kl.18.30: Kom och fynda till förmån för bykyrkan. Gåvor att auktionera ut mottages med tacksamhet. Kaffeservering. Välkomna!

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 10.11 kl. 18.30: International evening in the parish house in Kristinestad. We sing, pray and listen. Afterwards we have som coffee and tea. Pastor Johan Eklöf and deacon Debora Hannus attending.

Lö 11.11 kl. 18: Kvällsmässa i Dagsmark bönehus. Norrback, Martikainen.

Sö 12.11 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Norrback, Martikainen.

Sö 12.11 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen.

Ti 14.11 kl. 13: Kenya syförening. Varmt välkommen med på Kenya syförenings träff i Lappfjärds förs.hem. Både gamla och nya deltagare välkomna!

Ti 14.11 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln Krs förs.hem salen.

On 15.11 kl. 17: Get Together Cafe. Denna caféverksamhet bjuder till nya kontakter, smakupplevelser och möjligheten att hjälpa människor i nöd. Under tiden då caféet är öppet tar vi emot förnödenheter som efterfrågas i Ukraina samt packar ihop dessa för att sända dem vidare. Get Together Cafe hålls på Vänstugan Primula.

To 16.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i Krs förs.hem. Det blir mat, gemenskap och program!

Fr 17.11 kl. 19: Pärbandet-samling för kvinnor i Krs förs.hem. "Guds ledning för handelskvinna Tove Metsäranta." Anmälan till Anna-Lisa tel. 040 7256644 senast 15.11.

KORSNÄS Gudstjänst

Högmässan öppnas upp!

Känns gudstjänsten som en mussla, slutet och hemlighetsfull? Söndagen **19.11 kl. 11** öppnas högmässans olika delar upp. Rose-Maj presenterar de olika delarna och i synnerhet nattvarden i Korsnäs kyrka. Efter den här gudstjänsten får konfirmanderna delta i nattvarden i Korsnäs. Nattvardsbordet är förstås öppet för barn och unga tillsammans med sina föräldrar.

Avslutas med mässa i förs.hemmet kl 21.

Sö 19.11 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lfds förs.hem. Engström, Bergqvist.

Sö 19.11 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Engström, Vättö.

Ti 21.11 kl. 12: Härkmeri syförening. Välkommen med på Härkmeri syföreningsträff hemma hos Yvonne Andtfolk, gamla och nya deltagare välkomna. Vid närmare info Debora Hannus tel. 0407523232.

Ti 21.11 kl. 12.30: Missionsstugan i Krs förs.hem. Kom med i missionsstugan där vi sjunger, ber och samlar in medel till missionen.

To 23.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i Sideby kyrka. Det blir mat, program och gemenskap! För transport ring Daniel Hellman dagen före 040-7204260.

Sö 26.11 kl. 10: OAS-dag i Lappfjärd. Högmässa i kyrksalen. Jan Nygård, Norrback, Martikainen.

Sö 26.11 kl. 12: Lunch på restaurang Ström. Subventionerat pris: 10 euro/person (ord. pris 13 e). Kontant betalning. Välj kött eller fisk, anmäl om maten senast 24.11 kl. 16 till Sirkka Högnäs 040-3573910.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 11.11 kl. 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Sam Lindén.

Sö 12.11 kl. 12: Högmässa i Närpes kyrka. Jakobsson, Granholm.

Må 13.11 kl. 9: Församlingens matutdelning vid Café Albert, kaffeservering.

Lö 18.11 kl. 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Mixtakören, dir. Johan Pått. Sam Lindén.

Sö 19.11 kl. 12: Gudstjänst i Närpes kyrka. Strömbäck, Lindén-Liljehage.

Sö 19.11 kl. 15: Gloria Dei mässa i Luthergården. Göran Särs, Håkan Salo, Elias Jakobsson, Kajsa Åbacka.

On 22.11 kl. 18: Litteraturskafferiet i Närpes bibliotek. Blomberg

To 23.11 kl. 13: Dagssamling i Böle bystuga. Lars Lövdahl

Övermark

Sö 12.11 kl. 10: Högmässa i Övermarks kyrka. Jakobsson, Granholm.

Pörtom

Sö 19.11 kl. 10: Högmässa i Pörtoms kyrka. Strömbäck, Granholm.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Ti 14.11 kl. 18: Kyrkofullmäktige sammanträder i Petalax församlingshem.

Bergö

Sö 12.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 19.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell

Malax

Sö 12.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Må 13.11 kl. 18: Ekumenisk bön i Socken.

On 15.11 kl. 11.30: Tro i vardagen, Övermalax FH.

Sö 19.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Tornberg, Lax. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Sö 12.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Fr 17.11 kl. 13: Fredagssamling i Petalax FH.

Sö 19.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

KRISTINESTAD Möten

OAS-dag i Lappfjärd

Välkommen på OAS-dag i Lappfjärds församlingshem **söndagen 26.11!** Dagen är ett samarbete mellan Oasrörelsen i Svenskfinland och Kristinestads svenska församling.

OAS-dagen inleds med högmässa **kl. 10** där Jan Nygård predikar, Daniel Norrback är liturg och Anna Karin Martikainen kantor. Kl. 12 åter vi lunch på restaurang Ström och fortsätter i kyrksalen kl. 13.15 med ett eftermiddagsmöte. Tema: "Jesus helar, befriar och kommer tillbaka!" Jan Nygård predikar, Daniel Norrback är mötesledare, David Forsblom leder lovsången.

Anmäl till pastorskansliet om maten senast **24.11 kl. 16!**

NÄRPES Musik

Aftonmusik i S:ta Maria

Välkommen till en vilsam musikstund på lördagskvällen!

Lördag 11.11 kl. 18: Sam Lindén.

Lördag 18.11 kl. 18: Mixtakören, dir. Johan Pått. Sam Lindén.

Det bara hände!

Sibbo svenska församling har fyra manliga medarbetare, och alla är duktiga sångare. De bildar kvartetten Vaneo, och nu övar de inför julkonserter i Sibbo gamla kyrka.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

SIBBO För ett par år sedan samlades alla medarbetare i Sibbo svenska församling i ett utrymme som råkade ha bra akustik.

– Så var det en kollega som sa: här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting? Vi tog fram noter med fyra stämmor och det gick väl sådär, men vissa bitar klingade jättebra. Så vi tänkte: det här måste vi ju göra någonting av! berättar Lauri Palin, kantor i Sibbo svenska församling och en av medlemmarna i kvartetten Vaneo.

De övriga tre är ungdomsarbetsledare Christer Romberg (första tenor), informationssekreterare Mikael Grönroos (andra tenor) och ungdomsarbetare Patrik "Putte" Frisk (första bas). Lauri Palin (andra bas) står också för många av kvartettens arrangemang.

– I början på det här året började vi fundera på att göra något större. Så vi tänkte: julkonsert! Gamla kyrkan i Sibbo har så fin stämning, så där ville vi sjunga. Den värms ju inte upp till vintern, så den kan bli lite kall, men publiken får klä sig varmt, säger Palin.

Fyra röster, fyra klanger

Precis hur många konserter det blir är inte ännu slutligt fastslaget, men de kommer att bli flera.

– Vi har försökt hitta stämningsfulla julsånger, sådana som är bekanta för människor. Det blir svenska sånger, en del på engelska och någon enstaka på finska. Att från klassiskt till jazz och pop.

Vaneo uppträder a cappella, det vill säga utan ackompanjemang – kanske använder de kyrkans gamla trampharmonium som effekt, ifall den är någorlunda välstämd.

»Här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting?«

A cappella-sång är utmanande. Brukar ni stiga eller sjunka i tonart?

– Vi brukar faktiskt i regel hålla tonarten! Det är nog ett undantag om vi inte gör det. Det som är intressant är att vi alla fyra sysslat med musik, men i alldeles olika genrer. Mikael har sjungit klassiskt, Chrisu mycket popmusik och musikal, Putte mycket gospel och körmusik. Vi kommer från fyra olika håll men möts och gör något tillsammans.

Lauri Palins egen favorit bland julsånger är klassikern *Chestnuts roasting*, som han själv arrangerat.

– Jag har arrangerat de sånger där jag tyckt att det krävs ett eget arrangemang för att det ska sitta bäst för just vår grupp. Vi har fy-

I december ger kvartetten som jobbar i församlingen i Sibbo julkonserter i Sibbo gamla kyrka. FOTO: ERIKA LINDSTRÖM

ra olika tonbildningar, man måste hitta det som klingar bäst ihop. Jag vill att sångerna ska fungera just för oss.

Han säger att det är en rikedom att ha fyra olika klanger.

– Vi var samsjungna från första början: det bara hände! Men vi har också jobbat med att hitta en mer enhetlig klang.

Hur länge tar det att göra ett eget arrangemang till en julsång?

– En hel dag, från morgon till kväll, skriver jag in olika harmonier och testar vad som fungerar. Sedan tar det en dag till att finslipa och fixa. Den version pojkarna får brukar vara den fjärde!

För honom är arrangerandet ett stort projekt, men också en kär hobby.

– Jag tycker det är roligt att göra nya grejer av gamla sånger. Det känns inte som ett arbete, utan mer som att lägga ett pussel, säger Lauri Palin.

Nu har kvartetten bråda tider: de nya arrangemangen ska övas in, alla ska lära sig sin stämma – och orden.

– Vårt mål är att sjunga utan noter.

Vill du lyssna till en låt av Vaneo? Du hittar deras version av psalm 944, *Kvällens tystnad*, på Spotify.

KOLUMNEN

ANDERS BLOMBERG

Förundran

JAG SATT tillsammans med några gubbar och drack kaffe när jag ställde dem frågan: Vilken är den vanligaste eller mest bedda eller mest använda bönen?

De var tysta en liten stund. Sedan föreslog någon av dem att det ju måste vara Herrens bön, och de andra nickade och hummade instämmande. Jag svarade med att säga att jag kan ju inte säga att han har fel ... men jag tror det finns en annan bön som Gud fått höra mycket mera än den, och dessutom består den av bara ett ord.

Jag kan ju inte klandra gubbarna för att de så lite funder samma ut med vad jag menade. Men jag tror att den bön Gud fått höra allra flest gånger är "Hjälp!". Tänk så många människor idag och genom historien som har ropat till Gud med detta enda ord, "Hjälp!", i hopp om att Gud (eller någon) ska höra dem och hjälpa dem. I Nya testamentet får vi läsa om då lärjungarna, mammor, pappor, soldater och många andra kommer till Jesus med denna enda korta bön – hjälp!

Det finns en annan bön som är vanlig, men ofta glöms bort. Vi använder den mycket sinsemellan och vi kanske använder den varje dag men glömmmer att säga det till Gud. "Tack!"

Tacksamhet börjar i hjärtat och vävs sedan in i det du gör och präglar hela ditt liv. En människa som är bitter hela sitt liv genomsyras mer eller mindre av bitterheten. Bättre då att vara tacksam!

NÄR VI bett vår korta bön, hjälp, och Gud sedan svarar på den bönen så hoppas jag att vi kan förundras över Gud. Tänk att han fann en väg där det för mig var ett väglöst landskap. Att förundras gör att vi kan säga tack. Kan du förundras så har du inte blivit avtrubbad. En bitter människa, en djupt sårad och sargad människa, kanske inte kan förundras, men en vanligt funtad människa kan utbrista: Wow!

Vi kan brista ut i ett "wow!" när vi ser ett vackert landskap. Vi kan brista ut i ett "wow" och förundras över djur som vi aldrig sett men får se på tv, eller träd, eller grottor, berg, havsbotten, molnen, himlen, stjärnorna ...

Min favoritförfattare C.S. Lewis skrev: "Jag ber för att jag inte kan låta bli. Jag ber för att jag är hjälplös. Jag ber för att behovet strömmar ur mig hela tiden, vare sig jag sover eller är vaken. Det förändrar inte Gud. Det förändrar mig."

Det förändrar mig. Det är det som är något av bönens hemlighet. Att våga be om hjälp, att säga tack och att förundras över vem Gud är, vad han kan göra och allt det han har skapat – det förändrar oss.

Anders Blomberg är diakoniarbetare i Närpes församling.

I väntan på julen

”Messy Church” är ett koncept där unga och gamla samlas och är kreativa tillsammans i en kristen gemenskap. Åbo svenska församling är den första församlingen i Svenskfinland som testar konceptet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO Har du hört om ”Messy Church”? Om inte, är du inte den enda. Men nu finns chansen att testa på konceptet i Åbo svenska församling.

– ”Messy Church” går ut på att människor i olika åldrar träffas och är kreativa på flera olika sätt. Tanken är att deltagarna ska få uppleva en kristen gästfrihet och äta en måltid, och ha roligt tillsammans i en kyrklig kontext utanför gudstjänsten, berättar barnledare **Jänna Koivunen**.

Konceptet skapades i England och kom till Finland via en präst från den finska Martinsförsamlingen i Åbo, som upplevt Messy Church i England och ville testa det i sin egen församling.

– Det finns inga strikta regler för vad som krävs för att det evenemang man ordnar ska få kallas ”Messy Church”. Det viktiga är att människor i alla åldrar är med, och att så många frivilliga från den egna församlingen som möjligt är med.

Det blir en adventsfest

När Jänna Koivunen först hörde om konceptet tänkte hon spontant: Men det där gör vi ju redan vid vår I väntan på advent-fest!

Den största skillnaden var kanske att adventsfesten tidigare varit riktad till barnfamiljer, men nu hoppas hon att hela församlingen engagerar sig.

I konceptet ingår en andakt – men den behöver inte hållas av en präst. Sedan finns stationer där man kan göra olika uppgifter i kanske tio minuter per station.

– Det kan vara allt från att baka tillsammans till pyssel, vetenskapliga experiment, fördjupande samtal, musik

Messy Church 25.11

Åbo svenska församling ordnar Messy Church i Aurelia lördagen den 25 november kl. 10–13.

Anmäl dig via länken <https://www.lyyti.fi/reg/ivantampaadvent23> senast 20 november, så att församlingen vet hur mycket gröt och pepparkaksdeg som behövs, och kan beakta eventuella allergier.

Nedan ett foto från den adventsfest som tidigare ordnats i Åbo svenska församling. FOTO: UNSPLASH OCH JÄNNA KOIVUNEN

eller att bygga någonting.

En finsk församling i Esbo som testat konceptet har haft omkring 80 deltagare, och då har de behövt ha 8–10 stationer. Men Martins församling i Åbo har 20–30 deltagare, och då fungerar det bra med fem stationer.

– Sedan avslutar vi med en gemensam måltid.

Som sagt har konceptet varit liknande vid församlingens fest inför advent. Under covidtiden bantades konceptet ner en aning.

– Men nu kör vi med den ursprungliga tanken att ha många olika stationer, och nu hoppas vi att alla verksamhetsgrupper i församlingen engagerar sig.

Alla får vara med

Jänna Koivunen tänker på allt från köror till bibelstudiegrupper och grupper för flyktingarbete.

– Mitt mål är att få någon ivrig med från varje verksamhetsgrupp som kunde leda en station, och locka med andra från sin egen grupp.

»Vi hoppas att alla i församlingen engagerar sig.«

– I vår församling är vi jättebra på att använda hjälpledarna, men ibland känns det som att vi använder dem för

mycket. Och vi har ju så många andra grupper också!

Hon hoppas att alla församlingsmedlemmar sluter upp och gör Messy Church tillsammans – givetvis också församlingsrådet. Ju fler frivilliga som är med, desto bättre. Delvis gör hon också det här projektet som frivillig, eftersom inte arbetstiden räcker till – men hon vill vara med och skapa gemenskap.

– Och så får människor från de olika grupperna träffa varandra. Jag tror inte att exempelvis de ensamstående föräldrar som träffas i församlingen har någon aning om hur många andra som är med i vår verksamhet, säger Jänna Koivunen.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

I väntan på julen

”Messy Church” är ett koncept där unga och gamla samlas och är kreativa tillsammans i en kristen gemenskap. Åbo svenska församling är den första församlingen i Svenskfinland som testar konceptet.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

ÅBO Har du hört om ”Messy Church”? Om inte, är du inte den enda. Men nu finns chansen att testa på konceptet i Åbo svenska församling.

– ”Messy Church” går ut på att människor i olika åldrar träffas och är kreativa på flera olika sätt. Tanken är att deltagarna ska få uppleva en kristen gästfrihet och äta en måltid, och ha roligt tillsammans i en kyrklig kontext utanför gudstjänsten, berättar barnledare **Jänna Koivunen**.

Konceptet skapades i England och kom till Finland via en präst från den finska Martinsförsamlingen i Åbo, som upplevt Messy Church i England och ville testa det i sin egen församling.

– Det finns inga strikta regler för vad som krävs för att det evenemang man ordnar ska få kallas ”Messy Church”. Det viktiga är att människor i alla åldrar är med, och att så många frivilliga från den egna församlingen som möjligt är med.

Det blir en adventsfest

När Jänna Koivunen först hörde om konceptet tänkte hon spontant: Men det där gör vi ju redan vid vår I väntan på advent-fest!

Den största skillnaden var kanske att adventsfesten tidigare varit riktad till barnfamiljer, men nu hoppas hon att hela församlingen engagerar sig.

I konceptet ingår en andakt – men den behöver inte hållas av en präst. Sedan finns stationer där man kan göra olika uppgifter i kanske tio minuter per station.

– Det kan vara allt från att baka till-

sammans till pyssel, vetenskapliga experiment, fördjupande samtal, musik eller att bygga någonting.

En finsk församling i Esbo som testat konceptet har haft omkring 80 deltagare, och då har de behövt ha 8–10 stationer. Men Martins församling i Åbo har 20–30 deltagare, och då fungerar det bra med fem stationer.

»Vi hoppas att alla i församlingen engagerar sig.«

– Sedan avslutar vi med en gemensam måltid.

Som sagt har konceptet varit liknande vid församlingens fest inför advent. Under covidtiden bantades konceptet ner en aning.

– Men nu kör vi med den ursprungliga tanken att ha många olika stationer, och nu hoppas vi att alla verksamhetsgrupper i församlingen engagerar sig.

Alla får vara med

Jänna Koivunen tänker på allt från körer till bibelstudiegrupper och grupper för flyktingarbete.

– Mitt mål är att få någon ivrig med från varje verksamhetsgrupp som kunde leda en station, och locka med andra från sin egen grupp.

– I vår församling är vi jättebra på att använda hjälpledarna, men ibland känns det som att vi använder dem för mycket. Och vi har ju så många andra grupper också!

Hon hoppas att alla församlings-

Messy Church 25.11

Åbo svenska församling ordnar Messy Church i Aurelia lördagen den 25 november kl. 10–13.

Anmäl dig via länken <https://www.lyyti.fi/reg/ivantampaadvent23> senast 20 november, så att församlingen vet hur mycket gröt och pepparkaksdeg som behövs, och kan beakta eventuella allergier.

Nedan ett foto från den adventsfest som tidigare ordnats i Åbo svenska församling. FOTO: UNSPLASH OCH JÄNNA KOIVUNEN

medlemmar sluter upp och gör Messy Church tillsammans – givetvis också församlingsrådet. Ju fler frivilliga som är med, desto bättre. Delvis gör hon också det här projektet som frivillig, eftersom inte arbetstiden räcker till – men hon vill vara med och skapa gemenskap.

– Och så får människor från de olika grupperna träffa varandra. Jag tror inte att exempelvis de ensamstående föräldrar som träffas i församlingen har någon aning om hur många andra som är med i vår verksamhet, säger Jänna Koivunen.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 12.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Hanna Lehtonen.

On 15.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Hanna Lehtonen.

Sö 12.11 kl. 10: Festhögmässa i Pargas kyrka, Saara-Mariia Roto, Pär Lidén, Hanna Lehtonen. Vi firar 100 år kyrkokörsång i Pargas och 10-årsjubileum för Pargas kyrkokör under kantor Hanna Lehtons ledning.

On 22.11 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Eija Grahn, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 12.11 kl. 11: Finsk högmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

Sö 19.11 kl. 18: Kvällsmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Susanna Landor, Robert Helin.

Korpo kapellförsamling:

Sö 12.11 kl. 11: Högmässa i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Sö 19.11 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 19.11 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Terttu Laaksonen, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Sö 19.11 kl. 13: Predikogudstjänst i Iniö kyrka, Marika Torp, Robert Helin.

ÅBO

sön 12.11:

– **kl 12:** Högmässa med sånger från Taizé, Domkyrkan. Björkgren (pred), Liljeström (lit), Danielsson, Söderlund. Gudstjänstgrupp Sefanja medverkar. Barnhörna. Kyrkkafe.

– **kl 15:** Familjemässa, S:t Karins kyrka. Björkgren, Söderlund. Under kyrkkaffet/saften efter mässan kan man också passa på och fira alla pappor/mor- och farfäder – det bjuds på läcker drömtårta! Under kyrkkaffet/saften får man också söka ankor som gömt sig i kyrkan.

mån 13.11:

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Mia Bäck ”Att tala med händer” vi lär oss teckenspråkets historia och att teckna några vardagstecken.

– **kl 17.30–20:** Träff för unga vuxna, Aurelia.

tis 14.11:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 15.11:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13.30–15.45:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

– **kl 17:** Grupp för sorgebearbetning startar, Aurelia. Anmälan senast 10.11 maria.wikstedt@evl.fi/ 040–3417463

– **kl 18:** Bönegruppen, Aurelia.

tors 16.11:

– **kl 9.30–11.45:** Familjecafé, Aurelia.

sön 19.11:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Liljeström (pred), Björkgren–Vikström (lit), Danielsson. Gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Kyrkkafe.

– **kl 16:** ”Tillsammanskraft” allsångstillfälle, Henrikskyrkan. Allsång, solister, sjumannaband. Fritt inträde. Allsångstillfället är en del av Borgå stifts 100-årsjubileum, ordnas i samarbete med. Åbolands svenska kyrkosångskrets rf.

mån 20.11:

– **kl 12–12.15:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. ”Spindeln i nätet”, en församlingssekreterares vardag.

tis 21.11:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 16.35:** Träff för vuxna. Grill- och bastukväll på Heinänokka. Vi träffas vid hållplats D4 vid salutorget kl. 16.35 och åker med buss nr 14 som avgår kl. 16.43. Bussen tillbaka avgår kl. 19.30. Anmälan senast 21.11 kl. 12 till agneta.markkula@evl.fi/040–3417757

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 22.11:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13:** Frukostklubben, Restaurang Teini (Nylandsgatan 1, Åbo). Tomas Ray ”Kristet liv i Fjärran Östern” Anmälan senast 20.11 kl. 10 till hedvig.langbacka@abo.fi.

– **kl 13.30–15.45:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.

tors 23.11:

– **kl 9.30–11.45:** Familjecafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Sön 12.11 kl. 11 Högmässa: Oldmark, Hansen

Mån 13.11 kl. 18.30 Vesper: i Olofsgården

Mån 13.12 kl. 19 Meditation: i Olofsgården

Sön 19.11 kl. 11 Högmässa: Äng, Erlandsson

Tors 23.11 kl. 12 Sopplunch

MARIEHAMN

FR 10.11 kl. 14.00 Önskepsalmen: i församlingshemmet.

SÖ 12.11 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. *

TO 16.11 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 16.11 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

LÖ 18.11 kl. 16.00 Vålgörenhetskonsert: i S:t Görans kyrka, arr. Frimurarna på Åland.

SÖ 19.11 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. *

TO 23.11 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 23.11 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

*=Livestreaming på församlingens Facebooksida.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

12.11 kl. 10: Högmässa i Sunds kyrka. Outi Laukkanen, Christian Juslin.

12.11 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka. Jon Lindeman, Christian Juslin.

15.11 kl. 12: Herrlunch i Geta församlingshem.

16.11 kl. 12: Herrlunch i Sunds församlingshem.

16.11 kl. 18.30: Ukrainakväll i Sunds församlingshem.

19.11 kl. 11: Högmässa i Geta kyrka. Ingrid Björkskog, Jon Lindeman, Johanna Evenson.

19.11 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka. Ingrid Björkskog, Jon Lindeman, Christian Juslin.

19.11 kl. 19: Taizémässa i Finströms kyrka. Jon Lindeman, Johanna Evenson.

Information om all verksamhet finns på hemsidan www.norraalandsforsamling.ax, samt i församlingens infoblad.

ECKERÖ-HAMMARLAND

S:t Lars kyrka

Tjugofjärde söndagen efter pingst: Gudstjänst 12.11 kl. 11.00. Med Marie Nordenstorm och Kjell Frisk. Kollekt: Lärkkulla-stiftelsen.

S:ta Catharina kyrka

Uppbrottets söndag: Gudstjänst 19.11 kl. 11.00. Med Marie Nordenstorm och Kjell Frisk. Kollekt: Förbundet kyrkans ungdom.

Övrigt

Seniorträff: i Catharinagården alla onsdagar kl 12.30, i samarbete med äldreomsorgen i Hammarland, gymnas-tik, kaffe, prat och skrott.

Klapp & Klang: torsdagar kl 10.30 i Catharinagården. Ej vecka 46.

Barnkören: onsdagar i Laurentius kl 16.00, och Catharinagården kl 17.30. Ej vecka 46.

Sykkretsen: måndagar jämna veckor kl 12.30 i Catharinagården.

Herrlunchen: sista torsdagen i månaden kl 12.00. Anmälan senast tisdag samma vecka till pastorskansliet tel. 38387.

Catharina-Larskören: onsdagar kl 18.30 i Catharinagården. Ej vecka 46.

Vid diakoniärenden: Kontakta kyrkoherden eller boka tid via kansliet.

MARIEHAMN Sopplunch

Gemenskap och något riktigt meningsfullt på lunchen!

Klockan **11.30 på torsdagar** firar vi en halvtimmes mässa i S:t Görans kyrka och efteråt serveras sopplunch i församlingshemmet (kostar 7 €, eller 5 € om man är pensionär). Välkommen med!

JOMALA Sopplunch

Vi möts över en tallrik soppa!

Torsdag **23.11 kl. 12** blir det sopplunch i församlingshemmet Olofsgården.

Priset är 5 € för soppa, bröd och kaka.

Alla är hjärtligt välkomna!

Det bara hände!

Sibbo svenska församling har fyra manliga medarbetare, och alla är duktiga sångare. De bildar kvartetten Vaneo, och nu övar de inför julkonserter i Sibbo gamla kyrka.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

SIBBO Förett par år sedan samlades alla medarbetare i Sibbo svenska församling i ett utrymme som råkade ha bra akustik.

– Så var det en kollega som sa: här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting? Vi tog fram noter med fyra stämmor och det gick väl sådär, men vissa bitar klingade jättebra. Så vi tänkte: det här måste vi ju göra någonting av! berättar Lauri Palin, kantor i Sibbo svenska församling och en av medlemmarna i kvartetten Vaneo.

De övriga tre är ungdomsarbetsledare Christer Romberg (första tenor), informationssekreterare Mikael Grönroos (andra tenor) och ungdomsarbetare Patrik "Putte" Frisk (första bas). Lauri Palin (andra bas) står också för många av kvartettens arrangemang.

– I början på det här året började vi fundera på att göra något större. Så vi tänkte: julkonsert! Gamla kyrkan i Sibbo har så fin stämning, så där ville vi sjunga. Den värms ju inte upp till vintern, så den kan bli lite kall, men publiken får klä sig varmt, säger Palin.

Fyra röster, fyra klanger

Precis hur många konserter det blir är inte ännu slutligt fastslaget, men de kommer att bli flera.

– Vi har försökt hitta stämningsfulla julsånger, sådana som är bekanta för människor. Det blir svenska sånger, en del på engelska och någon enstaka på finska. Att från klassiskt till jazz och pop.

Vaneo uppträder a cappella, det vill säga utan ackompanjemang – kanske använder de kyrkans gamla trampharmonium som effekt, ifall den är någorlunda välstämd.

»Här har vi ju en kvartett med fyra herrar, tänk om ni skulle sjunga någonting?«

A cappella-sång är utmanande. Brukar ni stiga eller sjunka i tonart?

– Vi brukar faktiskt i regel hålla tonarten! Det är nog ett undantag om vi inte gör det. Det som är intressant är att vi alla fyra sysslat med musik, men i alldeles olika genrer. Mikael har sjungit klassiskt, Chrisu mycket popmusik och musikal, Putte mycket gospel och körmusik. Vi kommer från fyra olika håll men möts och gör något tillsammans.

Lauri Palins egen favorit bland julsånger är klassikern *Chestnuts roasting*, som han själv arrangerat.

– Jag har arrangerat de sånger där jag tyckt att det krävs ett eget arrangemang för att det ska sitta bäst för just vår grupp. Vi har fy-

I december ger kvartetten som jobbar i församlingen i Sibbo julkonserter i Sibbo gamla kyrka. FOTO: ERIKA LINDSTRÖM

ra olika tonbildningar, man måste hitta det som klingar bäst ihop. Jag vill att sångerna ska fungera just för oss.

Han säger att det är en rikedom att ha fyra olika klanger.

– Vi var samsjungna från första början: det bara hände! Men vi har också jobbat med att hitta en mer enhetlig klang.

Hur länge tar det att göra ett eget arrangemang till en julsång?

– En hel dag, från morgon till kväll, skriver jag in olika harmonier och testar vad som fungerar. Sedan tar det en dag till att finslipa och fixa. Den version pojkarna får brukar vara den fjärde!

För honom är arrangerandet ett stort projekt, men också en kär hobby.

– Jag tycker det är roligt att göra nya grejer av gamla sånger. Det känns inte som ett arbete, utan mer som att lägga ett pussel, säger Lauri Palin.

Nu har kvartetten bråda tider: de nya arrangemangen ska övas in, alla ska lära sig sin stämma – och orden.

– Vårt mål är att sjunga utan noter.

Vill du lyssna till en låt av Vaneo? Du hittar deras version av psalm 944, *Kvällens tystnad*, på Spotify.

KOLUMNEN

FOTO: MATILDA SAARINEN

MALENA BJÖRKGREN

Turist i kyrkan

DÖRREN TILL Helligaandskirken i centrala Köpenhamn är öppen. Höststormen har nått stan och det är skönt att söka sig inomhus. Några andra turister har kanske känt likadant, men särskilt många besökare är vi inte den här eftermiddagen. Kyrkan är lite dunkel, rätt enkel till sin utformning. Den har pelare och högkor likt min hemkyrka, Åbo domkyrka, men med bara ett sidokapell. Där brinner ljus i en ljusbärare. Jag ser mot altaret och märker att dopfonten har en central plats, mitt framför altaret. Den är inte flyttbar. Som en relief i dopfontens vita marmor finns en bild av Jesu dop. Johannes Döparen döper Jesus med hjälp av ett musselskal (!) – en vacker detalj.

UNGEFÄR DET här hinner jag uppfatta innan barnens tålamod med kyrkan börjar ta slut. Det är då hon kommer in, den äldre kvinnan, och sätter sig vid ett infobord under predikstolen. Hon ser barnens otålighet och vinkar dem till sig. På bordet finns broschyrer, men i stället öppnar hon en bordslåda. Den är full med godis! "Vaersgo!", säger hon och ler med hela ansiktet. Där finns många sorter av choklad och sötsura hårda. Vad godis kan göra småtrötta turister glada! Vad oväntade överraskningar och ett vänligt bemötande kan ta udden av höststormar! Hon tillägger på danska: "Det börjar en konsert i grannkyrkan om en timme. Gå och lyssna om ni vill. Jag vet inte vad det är för musik idag men ni kan ju tassa ut om det inte är riktigt i er smak." Så ler hon igen så varmt att man genast vill bli hennes barn och barnbarn – och medlem i Folkekirken.

»Vad godis kan göra småtrötta turister glada!«

I ÅBO står vi inför en grundrenovering av domkyrkan om ett par år. Just nu samlas tankar och idéer kring hur kyrkobyggnaden ska betjäna oss i framtiden. Jag märker att jag i första hand tänkt på detta "oss" som Åbobor, församlingsbor. Som turist i en annan kyrka, i ett annat land, förstår jag ett nytt perspektiv; turistens. Jag känner plötsligt alldeles konkret välsignelsen av öppna kyrkdörrar. Hur gratiskonserter, godis i skrivbordslådor, barnvänlighet, ett tilltal av en leende människa, pappersbrochyrer, möjligheten att tända ljus och slå sig ner för en stunds vila eller kopp kaffe är viktigt. Och att vi:et vidgas. Turisten som tittar in för ett kort besök är viktig – också teologiskt. Vi är en mänsklighet. En kort stund delar vi livsväg under kyrkvalven. Vad gör vi med den insikten?

Malena Björkgren är präst och flyktingkoordinator i Åbo svenska församling.

Kyrkokören firar sitt hundra år

Pargas kyrkokör är antagligen stiftets äldsta: den grundades år 1922 – till och med innan Borgå stift blev till – och firar sitt hundra år med festmessa den 19 november.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

PARGAS Pargas kyrkokör grundades den 1 advent år 1922 – snart firar kören alltså 101-årsjubileum.

– Jag tror inte att det är många kyrkokörer i stiftet som är så gamla. Det slog mig när jag såg att Åbo svenska församlings kyrkokör firade sitt 90-årsjubileum nyligen, säger **Gunnar Grönblom**, som sjöng med i kyrkokören på 60-talet, för att återvända som bas när han flyttade tillbaka till Pargas. Han har nu sjungit med i några år.

– Jag har sjungit i olika körer i 65 års tid. Det är svårt att låta bli! säger han.

En av körens mest långvariga sångare är antagligen **Solveig Nurmela**, som började som sopran år 1997.

– Jag och kören kunde redan ha firat silverbröllop!

Hon kom med när församlingens dåvarande ungdomsarbetsledare Gun Geisor konstaterade att många önskar att församlingen ska ordna olika saker, men om man ordnar så händer det ändå att ingen kommer.

– När jag cyklade hem tänkte jag: Vad skulle jag då vilja göra? Och då kom jag till att jag vill sjunga, för jag har sjungit i olika sammansättningar sedan var jag var sjutton. Det är min grej. Så när jag gick med i kören tänkte jag att det var min uppgift.

Växte, krympte, växte igen

Kören grundades alltså år 1922 av dåvarande kantorn **Karl Johannes Wiss**. Han hade tidigare lett en kör inom Evangeliska Unga, och den gruppen tog han sedan med sig till kyrkokören. Han avled tidigt, redan år 1924.

– Sedan tog Eskil Söderström över, och han ledde kören i över 40 år. Nu firar vi tioårsjubileum med **Hanna Lehtonen** som dirigent, säger Gunnar Grönblom.

Hanna Lehtonen berättar att när hon kom till Pargas som kantor för elva år sedan låg kören lite på is.

– Sedan var det en tidningsgrej i Pargas Kungörelser där jag frågade om folk ville vara med.

Solveig minns att det var tretton sångare på den första körövningen med Hanna.

– Sedan började vi verkligen växa, och i något skede var vi till och med trettio. Nu har kören omkring tjugo medlemmar. Det är en bra siff-

Samma kör – för hundra år sedan och nu. FOTOT FRÅN 2000-TALET: STIG KAVANDER

Kyrkokören jubilerar

Pargas kyrkokör firar sitt hundra år med festhögmässa i Pargas kyrka den 19 november.

Församlingsmedlemmar och andra musikintresserade är hjärtligt välkomna!

Kyrkokören kommer att sjunga Mozarts *Ave verum corpus* och *Laudate dominum*. På programmet står också Bachs koral *Jesus all min glädje bliver*, (*Jesu bleibet meine freude*).

Kören grundades första advent år 1922, och firar alltså snart 101-årsjubileum.

ra när man tänker på att vi inte fick sjunga alls under coronaåren.

Det är något extra när kören är med

Både Solveig Nurmela och Gunnar Grönblom gillar repertoaren vid festhögmässan.

– Två verk av Mozart och ett av Bach! säger Solveig.

– Aldrig hade jag föreställt mig att jag skulle få sjunga Mozart med kören, det fanns inte på kartan!

Gunnar Grönblom tycker att det är trevligt att jubileet firas med en festhögmässa.

– Det mest inspirerande är när gudstjänstbesökarna säger att det alltid är något extra när kyrkokören är med i högmässan. Det ger det inspiration att fortsätta. Jag är inte kräsen när det gäller musiken, jag tycker man kan sjunga olika slags musik, allt smakar för mig. Det som jag drömmer om är att vi en gång ska kunna få

till stånd att uppträda med ett större verk tillsammans med övriga körer på orten.

Solveig minns att det faktiskt hände en gång, och också hon drömmer om att alla Pargaskörer ska bli en jättekör och sjunga tillsammans.

– Före coronan hade vi en konsert med alla körer i stan, där vi avslutade med att alla sjöng Hallelujakören ur Händels Messias tillsammans – med pukor och allt! Det var så maffigt! Jag ryser när jag minns det.

Hanna Lehtonen hoppas att festhögmässan ska inspirera nya sångare att komma med.

– Nya, ivriga sångare är hjärtligt välkomna! Vi övar alltid på onsdag kväll.

»När jag gick med i kören tänkte jag att det var min uppgift.«

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 10.11 Ester Laurell, Mariehamn

Måndag 13.11 Eva Johansson, Mariehamn

Tisdag 14.11 Katarina Gäddnäs, Mariehamn (repris från 15.9.2021)

Onsdag 15.11 Elina Sagne-Ollikainen, Helsingfors

Torsdag 16.11 Anette Nyman, Purmo

Fredag 17.11 Ester Laurell, Mariehamn

Måndag 20.11 Eva Johansson, Mariehamn

Tisdag 21.11 Heidi Juslin-Sandin, Esbo

Onsdag 22.11 Heidi Juslin-Sandin, Esbo

Torsdag 23.11 Benjamin Häggblom, Vasa

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 10.11 Daniel Victorzon, Pedersöre

Lördag 11.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 12.11 Medborgare i två riken.

Textläsare: Monica Slotte och Lucas Snellman.

Måndag 13.11 Hilka Olkinuora

Tisdag 14.11 Kenneth Grönroos, Sibbo

Onsdag 15.11 Markus Weckström, Ekenäs

Torsdag 16.11 Per Stenberg, Karleby

Fredag 17.11 Jan Edström, Esbo

Lördag 18.11 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 19.11 Vaka. Textläsare: Christina och Henrik Nymalm. (Repris från 15.11.2020.)

Måndag 20.11 Hilka Olkinuora

Tisdag 21.11 Kenneth Grönroos, Sibbo

Onsdag 22.11 Markus Weckström, Ekenäs

Torsdag 23.11 Stefan Forsén, Helsingfors

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 12.11 Litterär högmässa med Ekenäsnejdens svenska församling. Predikant: Bo-Göran Åstrand. Liturg: Anders Lindström. Organist: Anders Storbacka. Kantor och körledare: Inkeri Aittola. Sångare och musiker: Damerna från vokalsembelen Vox Aroni, Pia Nygård (sång och flöjt). Inkeri Aittola (piano) och Kjell Wikström (elbas). Textläsare: Christina Hårdh och Susann Forsten. Församlingsmästare: Tove Holmström.

Söndag 19.11 Gudstjänst med Saltviks församling. Predikant: Carolina Lindström. Kantor: Natalie Örnkvist.

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- graving
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

- EN MINNESVÅRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Söndagskväll i Kristuskyrkan

Maria Sundblom-Lindberg

Med vem snackar du om livet?

- En diskussion om existentiella samtal och vad som händer om de inte förs. Apollogatan 5. 12.11 kl.18.00

KYRKAN I HELSINGFORS

Besittningsrätten till vissa gravplatser

på Helsingfors kyrkliga samfällighets begravningsplatser (Sandudd, Furumo, Brändö, Malm, Månsas och Östersundom) löper ut vid utgången av år 2024. Eftersom kontaktuppgifterna till gravrättsinnehavarna och de anhöriga delvis inte uppdaterats kan vi inte nå dem alla per brev. Därför har följande meddelande fästs på alla de gravar vars besittningsrätt löper ut:

KUNGÖRELSE

Rätten till denna grav går enligt avtalet ut den 31 december 2024. Om gravrättsinnehavaren vill förlänga gravrätten kan han ingå ett nytt avtal med gravtjänst för Helsingfors kyrkliga samfällighet, adress: Tredje linjen 22 B, 00530 Helsingfors, tfn. 09 2340 6001, e-post: helsinki.hautapalvelut@evl.fi. Om avtalet inte förnyas, återgår graven och minnesvården i Helsingfors kyrkliga samfällighets ägo. Om ni vill, kan ni i så fall avlägsna gravvården före den 30 juni 2025.

Helsingfors kyrkliga samfällighet

Den Sjungande Julgranen 2023

Lördag

16.12

Kl. 19

Söndag

17.12

Kl. 18

Plats

Korsholms
Kulturhus
Skolvägen 1
Smedsby

Biljetter

Vuxna 8 / 5 €
Familjebiljett 20 €
Barn u 8 år gratis

Bokning

046 897 7775
kansli@fkf.fi

A r r : F r i a K r i s t l i g a F o l k h ö g s k o l a n

En ny podd har sett dagens ljus! I vinter tar sig **Sofia Torvalds** och **Robin Nyman** an sina sjärlars skrubbsår ute i etern. De vill inspirera till hudlösa samtal, för att livet kan vara nog så ensamt ändå.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**
FOTO: **MATTI ASPVIK**

Uppträcksresor inåt, det är namnet på den podd som duon Sofia Torvalds och Robin Nyman gör tillsammans för Kyrkpressens räkning. Den 7 november släpps poddens första avsnitt.

Om niskulle hiss-pitcha den här podden, vad skulle ni säga?

– I så fall får vi hoppas att det är en hög byggnad så att hissen tar väldigt länge, säger Robin Nyman.

– En skyskrapa typ. Men det är en podd där vi diskuterar det som vi är mest intresserade av, vilket är att gräva i våra själar. Vi pratar mycket om vad vi längtar efter, var det brister och vad vi har svårt med, säger Sofia Torvalds.

De betonar att *Uppträcksresor inåt* inte är någon självhjälps-podd. Möjligen för dem själva i så fall. Deras mål är inte att ge råd om hur andra ska handskas med livet.

Men det finns faktiskt ett avsnitt där Sofia försöker ge Robin råd och rekommenderar hypnos, förbön, ansiktsoljor och dikter för att mota nedstämdhet i samband med årstidsväxlingar.

– Det misslyckas totalt. Det är också roligt, att vi är ganska olika, säger Sofia.

– Det är förvånande att vi ens står ut med varandra ibland, fyller Robin i.

Är de alla så här i Österbotten?

Ännu har de inte funderat på vad som vore ett vettigt samtal att ha i en podd, utan snarare utgått från vad som händer i livet.

– Oberoende av om vi spelade in eller inte så tror jag att vi skulle föra ungefär samma samtal, säger Robin.

Första gången de två poddvärdarna träffades var faktiskt på scen under en av bokförlaget Fontana medias turnéer. Sofia intervjuade Robin.

– Jag tänkte att det här var nog en ovanlig man, men kanske är de alla så här i Österbotten, säger Sofia.

– Jag tror att vi är bekväma med att vara precis som vi är, och det känns ganska värdefullt, säger Robin.

De konstaterar att de också är rätt var-samma med hur de hanterar varandras inren. Det krävs eftersom de pratar öppet om sådant som är känsligt för dem.

I *Uppträcksresor inåt* möts Robin Nyman från Jakobstad och Sofia Torvalds från Esbo.

”ATT FLÄKA UT SIG KÄNNNS BÄTTRE ÄN TRAMS”

Känner ni er sårbara i det?

– Jag känner mig trygg, för vi gör det tillsammans. Vi är också båda vana med att prata om våra sår och vår brustenheter i offentligheten, säger Sofia.

– Absolut, sen tror jag också att bådas våra varumärken är att vi längtar efter det som är äkta. Att fläka ut sig känns på något märkligt sätt bättre än att hålla på med trams och ytligheter, säger Robin.

Uppträcksresor inåt ges ut av Kyrkpressen. De två poddmakarna betonar att det likväl är en podd som vem

som helst kan lyssna på.

– Vi har båda våra rötter i kyrkan och i tron, men det vi har gemensamt är också att det finns mycket i kyrklighet och tro som skavet lite i oss och som vi har behov av att ventilerar, säger Robin.

Vad är det som skaver?

– Till exempel vilket uttryck man har i tron, att man i vissa sammanhang måste ha ett visst uttryck och skådespela lite för att vara rätt, säger Sofia.

– För egen del tycker jag att mycket blivit väldigt vattenkammad och pryd-

ligt. Jag känner mig lite obekvämt i den typen av sammanhang. Det jag längtar efter är att tron skulle få handla mer om livet som det är, inte som det borde vara, säger Robin.

Podden heter *Uppträcksresor inåt*, har ni hittat något ögonöppnande under era eskapader?

– En sak jag faktiskt tagit till mig från flera diskussioner vi haft är att jag håller på med bytesekonomi i relationer. Jag är väldigt fixerad vid rättvisa medan Robin tänker annorlunda, säger Sofia.

En pälsboa, en gråtattack, ett krig

»Gråten blir allt våldsammare och börjar likna vad man kallar hysteri.«

NÄRDEN hyllade finska författaren Eeva Kilpi är elva år sveper vinterkriget över den karelska byn Raivattala i Karelen. Femtio år senare skriver hon om händelserna i den självupplevda romanen *Vinterkrigets tid*, som hon får Runebergspriset för år 1990.

I BOKEN finns ett glasklart minne, en episod så stark att Eeva klassar den som de mest levande från den tiden. Eevas mamma misstänker att hennes pälsboa har blivit förväxlad med en släktings boa i den oreda som har uppstått i de askar och knyten familjen har tagit med sig under den första evakueringen.

Mamman brister i gråt och låter sig inte tröstas. Gråten blir allt våldsammare och börjar likna vad man kallar hysteri.

SLÄKTINGARNA VÄTER en handduk för att lägga den på Eevas mammas panna, någon fyller ett glas med vatten och försöker få mamman att dricka, någon har droppat kamfer på en sockerbit och ber mamman suga på den. Efter många om och men, röd och fuktig i ansiktet, återvänder mamman.

Så här fortsätter Eeva: "Det var svårt att med värdighet börja livet på nytt efter en gråtattack, det visste även jag av egen erfarenhet. Hur hade det kunnat bli så här? Detta var väl inte den taperhet som man väntade sig av hemmafronten? Passade det sig för hjältar, hustrur, mödrar och brudar att uppföra sig så här?"

EEVA BESKRIVER stunderna efter gråtattacken: skamkänslan lättar, övergår till rädsla, en rädsla som om de hade upplevt ett plötsligt bombardemang.

Barn lider av att se vuxna lida och de vet inte hur de ska kunna hjälpa dem.

BARN LIDER av att se vuxna lida och de vet inte hur de ska kunna hjälpa dem. Det är kanske det som gör att just den här episoden så tydligt har ristat in i mitt medvetande, frågar sig Eeva Kilpi i boken.

Den 11-åriga flickan längtar efter att få lägga sig i sin egen säng och få gråta, utan att någon ser det och sedan somna. "Tänk om allt varit bra följande morgon och kriget bara en ond dröm? Men jag visste ju redan så väl att man på morgonen bara fick uppleva en liten stund då tillvaron kändes smärtfri. Sedan vaknade medvetandet och man undrade först: var är vi egentligen?"

***Christa Mickelsson** är redaktör, och hon har mer än lovligt tagit ur Eeva Kilpis text. Kilpi är idag 95 år. Hon bor i Esbo.*

Upptäcktsresor inåt

Är en podcast som ges ut av Kyrkpressen med Sofia Torvalds och Robin Nyman i studion.

Det första avsnittet släpps den 7 november och hittas på Apple Podcasts, Google Podcasts, Spotify och Kyrkpressens webbplats www.kyrkpressen.fi

– Sen är vi ganska olika och det tycker jag att är skojigt, som Sofias begeistring i att be om bönesvar i situationer där jag tänker att det där måste man nog lösa själv. Vi har olika områden där vi är hemma. Sofia har ju de facto skrivit en bok om sin depression. Hon kan sortera mina gråa tankar och har koll på det området. Själv har jag vissa mörka och kalla månader om året då jag känner igen mig i det, men jag har aldrig klivit ut ur den garderoben.

Med det sagt vill Robin också slänga in en liten brasklapp.

– Om en lyssnare blir hemskt avtänd av ett tio minuter långt samtal om våra sår och vår oförmåga att se ljuset, så kan det nog hända att det någon gång klarnar i horisonten. Det är inte bara sorger och bedrövelser.

Sofia instämmer:

– Ibland har vi faktiskt väldigt roligt också.

Vad hoppas ni att lyssnarna får ut av podden?

– Om vi kan inspirera människor till att ha hudlösa samtal vore det fantastiskt. För livet kan vara nog så ensamt ändå.

Pastor **Victor Bet-Tamraz** vägrade ställa upp på de ökade kraven som myndigheterna i Iran ställde på honom och hans församling. Polisförhören tätnade, han blev fängslad och slutligen dömd till tio års fängelse. När domen inte längre gick att överklaga flydde han landet.

TEXT OCH FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Var fängslad i Iran för sin tros skull

Han är född och uppvuxen i en kristen familj i Urumiyeh i nordvästra Iran.

– Jag mötte Jesus för 48 år sedan, då var jag 21 år. Det förändrade mitt liv och jag fick frid med Gud. Jag började arbeta som ungdomspastor i församlingen.

Det var före den islamska revolutionen då shahen Mohammad Reza Pahlavi, som gick i landsflykt i januari 1979, ännu styrde landet. Under själva revolutionen gjorde Victor Bet-Tamraz sin tvååriga värnplikt i Teheran.

Efter värnplikten åkte han till Indien för att studera teologi. Tillsammans med sin hustru återvände han efter examen fyra år senare.

I Iran började han sin tjänst som pastor i en assyrisk kyrka i sina hemtrakter.

– Assyrier och armenier är de enda folkslag som får vara kristna i Iran. Assyrska är också mitt modersmål. Men eftersom assyriska i huvudsak är ett talspråk är det ytterst få ungdomar som kan läsa det. Därför började vi använda persiska i församlingen.

Persiska, eller farsi, är huvudspråket i Iran. När man bytte till persiska nådde församling-

Victor Bet-Tamraz besökte Österbotten i september på inbjudan av Martyrkyrkans Vänner. Han medverkade bland annat på Kyrkhelg Nord.

de vet inget om Koranen. Vi bad dem gå hem och läsa Koranen. Oftast kom de tillbaka efter två veckor och sade att de inte vill läsa den, för den är långtråkig. Då gav vi dem en bibel. Medan de läste den kom de med frågor och med kritik som vi besvarade.

Stort andligt uppvaknande

Myndigheterna såg inte med blida ögon på den här verksamheten, som pågick i slutet av åttio-talet och början av nittio-talet.

– De sade att vi är en assyrisk kyrka och att vi bara får tala assyriska i den, inte persiska. Men vi lydde inte. Den här kampen fortsatte i 25 år och under tiden kallade hemliga polisen mig flera gånger till förhör.

Förhören hölls på olika platsen, ofta i något hotell eller på olika polisstationer i Teheran.

– Jag blev uppmanad att komma ensam och inte tala om för någon vart jag är på väg. Men det lydde jag aldrig. Jag hade alltid någon med mig och jag berättade alltid vart jag skulle.

– Det var en intressant tid. Det skedde ett stort uppvaknande bland dem som inte hittade svar på sina frågor inom islam.

Han kallar det ett uppvaknade och inte väckelse, för han definierar väckelse som något som endast sker bland människor med kristen bakgrund.

– Under den här tiden lärde vi oss att inte tala mot islam. Vi lärde oss att tända ett ljus i mörkret. Det ljuset är Kristi kärlek som leder till frid, glädje och förlåtelse som man inte finner i islam. Det attraherade folk och församlingen växte. Det var en ny erfarenhet för oss att så många människor kom till Kristus.

Församlingen hade medlemmar som reste åtta till tio timmar med tåg till gudstjänsterna.

Myndigheternas krav på församlingen ökade successivt. De försökte ta över kontrollen över verksamheten.

– Poliserna kom till kyrkan och frågade oss efter namnen på besökarna. De försökte få oss att hindra muslimer att komma till kyrkan. Jag gick inte med på deras krav. Vi kunde ju inte kontrollera varje besökares identitet. Ingen frågar mig heller vem jag är om jag går till moskén.

Poliserna började också komma till kyrkans styrelsemöten och komma med hotelser.

– Det var en tuff tid för mig och min familj. De följde noga med vad jag gjorde. De arresterade min dotter, bröt sig in i hennes bil och arrangerade två allvarliga olyckor som drabbade henne. Hon flydde från Iran 2012.

I Iran studerade dottern psykologi. Idag är hon pastor för en församling i det europeiska land hon flydde till. Några år senare gjorde pastor Victor och hans hustru dottern sällskap.

– Hon är faktisk min pastor nu. Det är ju lite roligt.

Före julen 2009 ordnade församlingen ett möte som samlade 700 personer inne i kyrkan och minst lika många på gatan utanför.

– Hela gatan var stockad. Någon granne kallade på polisen. Efter det blev problemen allvarligare. Jag blev kallad till olika polisstationer för förhör. De ville att jag skriftligt skulle intyga att jag inte mera kommer att tala persiska i kyrkan. De ville också att jag skulle skriva ner vårt program och namnen på de troende.

Han stod emot kraven även om några andra kyrkor gick med dem.

– Biskopen kallade kyrkorna till möte och bad oss gå med på polisens krav. Jag svarade: låt dem hellre stänga kyrkan.

Och det var det som hände. Kyrkan stängdes. I stället började församlingen samlas i cellgrupper. Det gillade polisen naturligtvis inte.

– Jag påpekade för polisen: ”Ni stängde kyrkan. Men ni kan inte stänga mitt hem.”

Så pågick det till den 5 december 2013. Då arresterades han.

– Polisen kom till mitt hem och tog det mesta av mina saker. De höll på i sju timmar. De tog över tusen böcker och en hel del kontanter som jag hade hemma. De tog min bibel som jag hade levtt med i 40 år. Jag blev förd till fängelset där jag låstes in i en liten isoleringscell.

Dömd för att vara ett hot mot nationen

Han blev förhörd i 65 dagar. Slutligen frigavs han mot borgen på 50 000 amerikanska dollar. Sedan blev det rättegång i revolutionsdomstolen.

– Jag anklagades för att vara ett hot mot den nationella säkerheten och att ha etablerat huskyrkor under övervakning av sionister, alltså Israel. Jag dömdes till tio års fängelse och min hustru till fem.

Domen överklagades och den fortsatta rättsprocessen pågick till 2020. Men domen stod kvar. Då flydde de landet.

– Mitt fall var internationellt känt, så vi fick visum till Europa. Min dotter reste till USA två gånger för att berätta om mitt fall för Donald Trump, Mike Pence, Mike Pompeo med flera.

Sedan han lämnade Iran har intresset för den kristna tron i landet inte avtagit.

– I hela landet är responsen stor. Inte bland de nominellt kristna utan bland muslimer. Islam har inga svar på de andliga behoven. Bara för de köttsliga och ekonomiska.

Efrersom församlingarna är underjordiska vet man inte hur många kristna som finns i landet.

– Bland befolkningen på 82 miljoner kan det finnas över tio miljoner kristna.

Men livet i Iran är hårt. Ekonomin är i botten och en stor del av befolkningen saknar mediciner och mat.

Victor Bet-Tamraz tror inte att kvinnornas revolution efter att 22-åriga Mahsa Amini dött i händerna på moralpolisen kommer att ta slut.

– Sedan dess har atmosfären i landet förändrats. Också bland muslimerna.

Hur ser du på koranbränningarna i Sverige och Danmark?

– De som bränner Koranen är inte vem som helst. Han som bränner Koranen i Sverige är en agent från Islamska armén och utför bränderna med stöd av Iran.

Han syftar här på de bilder på brännaren Salwan Momika som figurerat på internet, med Momika iklädd en uniform från den iranskunderstödda milisen Imam Alis brigad i Irak.

Men Koranbränderna väcker ju muslimernas ilska?

– Visst. Men de som bränner Koranen spelar Isis i händerna. De vill hålla alla muslimer aktiva och arga och villiga att ställa sig på barrikaderna.

en också ut till muslimer. Församlingen växte och breddade ut sig till andra städer. Det gillade inte myndigheterna.

– Jag reste runt i olika delar av Iran och vi delade ut Nya testamenten och annan kristen litteratur på persiska.

Myndigheterna stängde kyrkobyggnaden men församlingen köpte en ny byggnad som de i tysthet gjorde om till kyrka.

– Där samlades vi till gudstjänster utan att myndigheterna visste om det. Gud stängde deras ögon för det är omöjligt att få tillåtelse att bygga nya kyrkor i Iran.

Bibeln efterfrågad bok

Fem år senare flyttade pastor Victor till Teheran.

– Där nådde vi flera muslimer och vi tryckte i hemlighet upp 10 000 Nya testamenten och biblar. Men polisen upptäckte det och konfiskerade hela upplagan. Vi distribuerade ändå mer än 200 000 biblar som vi fått från andra länder. Bibeln var och är fortfarande den mest efterfrågade boken i Iran.

I kontakten med muslimerna frågade vad de vet om sin egen religion.

– Vanligtvis känner de till reglerna i islam men

EN URBAN RELATIONSKOMEDI SOLGHANSER

AV JOHAN FAGERUDD & SIRI FAGERUDD

URPREMIÄR 18.11.2023
STORA SCENEN

VÄND OM MIN LÄNGTAN EN NY NORDISK MUSIKAL

"Kristina från Duvemåla har fått en syster.
Wasa Teater har fått till en fullträff." -HBL

WASA TEATER
LOKALA UPPLEVELSER I VÄRLDSKLASS

WWW.WASATEATER.FI

LIVSLÅNGA RELATIONERS KOMPLEXITET

RUT OCH RAGNAR

VASALLEN & TURNĒ
PREMIÄR: 1.11.2023

THOMAS LUNDIN
& CAROLA SARÉN

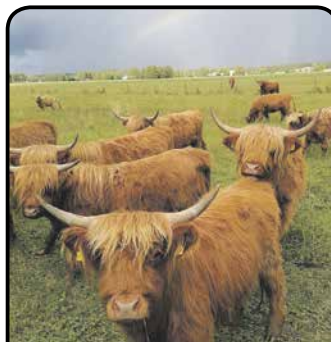

Julen närmar sig...

Julen närmar sig med stormsteg!
Snart är det jul igen...

- * Glögg 2 st olika med äkta kryddor
- * Geleér och sylter i olika smaker m.m.
- * Handgjort fudge och marmelad
- * Presentförpackningar

Gå in på vår hemsida
www.granholms.fi
 Beställningar tas emot via
 e-post sales@granholms.fi
 eller tel. 050 5225711

**Beställ kött direkt
av producenten
inför julen!**

0500-884 833 (Sami),
 050-360 1447 (Marika)
 Petalax

Hemleverans inom
 Vasa närområde

Jultips
 Nya upplagor!
 Salo, En bok om julen 20€

"Mycket informativ, mycket innehållsrik, mycket fyndig, mycket vacker. Den bästa boken om julen jag läst. En idealisk presentbok",
 Carl-Erik Sahlberg

Salo, *Andaktsbok* 15€
 Salo, *Den stora berättelsen*,
 en vandring genom Markusevangeliet 20€
 Salo, *Livets bön* - om att bedja Fader vår. 5€

vibosa@vibosa.fi,
 mer böcker och mer info på
www.vibosa.fi, tel 050 458 9678

TRÄDGÅRDSBRANSCHENS EGEN TIDNING

Trädgårdsnytt

SOM JULGÅVA!

Erbjudande 1 år endast

59€ norm. 74,-

Svenskfinlands trädgårds-tidning

PRENUMERERA!

✉ kontoret@tradgard.fi
 ☎ 0400 215 131

📱 @tradgardsnytt
<https://www.tradgard.fi>

**ALLT INOM
 TYG & TRÅD**

Den perfekta julgåvan!

- tyg och tillbehör
- symaskiner
- samt service
- nycklar m.m.

Kanalspl. 26, J:stad tfn 040-168 6144

Firma Ekström
**EN HJÄLPANDE
 HAND**

Den perfekta julgåvan!

Vi gör det mesta:
 fastighetsservice,
 städning, fönstertvätt,
 renovering, vedarbete,
 trädgårdsarbete,
 flytt hjälp mm.

Hur kan vi hjälpa dig?

050 58 99 741
 MALAX
www.enhjalpandehand.fi

**Handarbetsaffär
 Brita**

Köpmansgatan 3
 21600 Pargas
 tel. 041 5392512

85

Julresa till Lappland

Fira jul iintervackra Äkäslompolo!
Julresa till Raitismaja 22- 27.12

I priset 650€/pers ingår resor samt logi med helpension (frukost, lunchmatsäck, middag och kvällsmål).
 Kom med och upplev gemenskapen! Det blir program varje dag med mycket sång och musik.
 Start från Vasa och påstigning längs RV8 norrut.

RAITISMAJA

www.raitismaja.fi info@raitismaja.fi Bokningar 044-978 3120

Kombinera studier och arbete

Vill du studera till ett yrke eller utveckla ditt kunnande inom din nuvarande bransch för att komma vidare i karriären? Vi erbjuder flexibla vägar till ny kompetens. Dina tidigare erfarenheter, studier och kunnande tas i beaktande då vi tillsammans gör upp en personlig studieplan.

Bekanta dig med vårt utbud och ansök redan idag!

www.practicum.fi/vuxen

Syréns bokförsäljning i 40 år! 1983-2023. Du får gratis varor som täcker postporto

Alla Tiders kortpaket med 40 st. nya kort.

Grattis, barn, djur, Tänkvärda ord, bibelspråk.

Även nya kort motiv

Pris 22€ ☐

Kortpaketet + väggkalender 2024

blir priset 29€ ☐

40 stycken i ett Jultkortpaketet såsom:

Ljus, naturlandskap, änglar, barn, Jesu födelse m.fl samt 5 dubbla julkort

Ditt pris 22€ ☐

Jultkortpaketet + väggkalender

2024 blir priset 29€ ☐

Finlandssvensk väggkalender 2024 vackra bilder och texter.

☐ 1st. 10€

☐ 2st. 17€

☐ 3st. 23€

☐ 5st. 34€

Dagens Lösen för 2024

Andaktsbok för varje dag

Pris: 10,80€ ☐

Väggkalender från Sverige

Ro för själen.

Akvarellmålningar

Med bibelord ☐

Pris 13,50€

Änglakalendern

Pris 11,80€ ☐

Naturkalendern

Med natur/djur ☐

Pris 11,80€

Väggkalender

Blott en dag

Av Lina Sandell

Pris 11,80€ ☐

Beställning till Sven-Erik Syréns förlag, Norrfjärdsvägen 44, 66640 Maxmo tfn. 050-301 6598,

Obs ny epost: sveneriksyren@gmail.com

Namn: _____

Adress: _____

Tel: _____

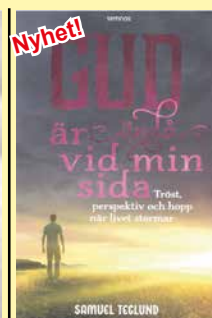
Postporto, 10 dagars betalningstid

Nyhet!
Veronika har inget minne av sitt liv. Ingenting av det som hände före olyckan. Hon kommer inte ihåg sina föräldrar, sina vänner eller något annat. Läs den spännande boken ☐

300 sidor

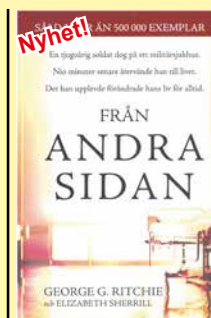
24,50€

Nyhet!
Gud var verkligen här, mitt i livets svåra, och jag visste det inte. Han satt där på sängkanten bredvid mig, en tung vardagsmorgon mitt i min uppgivenhet. ☐

163 sidor

22,90€

Nyhet!
En tingslös sölar dag på en solstörningsplats. När minnet omvänder sig till livet. Det kan upplevas förändrade känslor för livet. ☐

140 sidor

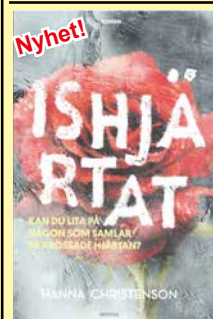
22,00€

Nyhet!
I hennes gripande livsberättelse får vi följa med i sår och smärta. Men mitt i allt mörker finns också det trotsiga, livskraftiga som spirar på de allra minst förväntade platserna. ☐

172 sidor

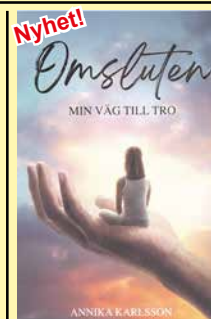
25,00€

270 sidor

24,90€

Nyhet!
Efter att ha tillbringat uppväxten i en sjukhussäng är April fast besluten att bevisa för sig själv och andra att hon är kapabel att klara nya utmaningar. I slutändan hamnar hon i ett läge där kärlek, vänskap, tro och mod står på spel... ☐

264 sidor

24,90€

Nyhet!
I boken berättar jag om ett underbart liv. Efter en traumatisk familjetragedi på 80-talet med kriminella inslag, mötte jag honom som lärde mig att vägen till inre frid sker genom förlåtelse. Jag tog honom på orden och blev helad inombords. ☐

Firma K.Rusk

- Städning
- Byggstädning
- Fastighetsskötsel

046-5743685
rusk.kristoffer@gmail.com
Molpe

esse elektro-kraft

www.eekab.fi

optima

Restaurang YRKESKOCKEN

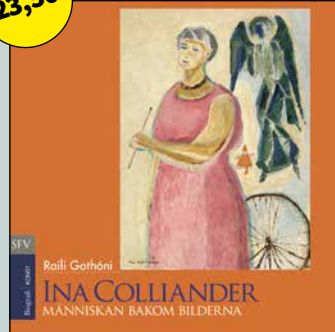
VÄLKOMMEN PÅ LUNCH
VARDAGAR KL 11-13:30

Meny på www.lunchpaus.fi & SOME @yrkeskocken
Tel. 044 7215 299, Trädgårdsgatan 30, Jakobstad

WE'RE OPEN!

Ina Colliander
– *människan bakom bilderna*

Ina Colliander (1905–1985) upplevde ryska revolutionen, vinterkriget och fortsättningskriget, men trots de många traumatiska upplevelserna och ett tidvis stormigt äktenskap vägrade hon avbilda livets avigsidor. I stället gav hon uttryck för det vackra och det mystiska. **Raili Gothóni** undersöker vilka händelser som formade Collianders liv, ur vilka källor hon hämtade kraft och inspiration, och vad hennes andliga konst berättar om henne som människa. Boken baseras på över 3000 brev, på intervjuer, skrifter, fotografier och på utställningsmaterial – och förstås på Ina Collianders konst.

23,50

 Läs mer om alla 22 SFV-biografier över finlandssvenskar som inte får glömmas bort, beställ och betala på www.boklund.fi. Skriv "SFV" i sökfältet.

Julgåvan

I 30 år har vi på Hoppets stjärna spridit glädje och hopp i juletid för utsatta barn och deras familjer. Kom med och sprid julglädje tillsammans med oss! Du kan hjälpa genom att ge en penninggåva, ett matpaket eller ge en julklapp till ett barn.

Betala din gåva till vårt insamlingskonto FI57 4963 1040 0374 39, eller via MobilePay till nummer 60594, märk betalningen JULGÅVA. Paketen delas ut i Lettland och Litauen och lämnas in senast 18.11. Mer info och inlämningsställen hittar du på www.starofhope.fi.

Din gåva förändrar liv!

Hoppets stjärna

Insamlingstillstånd RA/2020/1707 och ÅLR 2022/8598

YIT

Koteja järjellä ja tunteella
Hem med förnuft och känsla

**LÅT OSS HJÄLPA DIG
HITTA DITT HEM**

YIT Bostadsförsäljning
Kokkobergsvägen 12, Vasa,
t. 020 715 8300 (8,35 cent/samtal +
16,69 cent/min för inrikessamtal)

asuntomyynti.vaasa@yit.fi
jaana.dahl@yit.fi, t. 050 347 2541

Visualisering av Bergius 43,5 m² bostad

 yit.fi/bergius

En ny skörd av läckra lägenheter är på kommande i Äppeldalen!

Hemmena i Korsholms Astrakan såldes snabbt och nu är det dags för en ny skörd.

Bergius härliga hem förhandsmarknadsförs nu. Om du önskar behändigt och bekymmerslöst boende, så hittar du säkert ett passande hem för just dig i Äppeldalen.

Om du är intresserad att höra mera, tag kontakt med Jaana Dahl
t. 050 347 2541 eller jaana.dahl@yit.fi

VISNING
to 9.11. kl.16–17 visningsbarack,
Emilsvägen 1

**SMEDSBY, KORSHOLM
KORSHOLMS BERGIUS**

Förhandsmarknadsföring

Höghus, Emilsvägen 1

Egen tomt. B₂₀₁₈

T.ex.	m ² vån	fp.	sp.
1 r+ku	27,0 2/6	53 280	133 200
2 r+ku	43,5 2/6	69 240	173 100
2 r+ku+b	54,0 1/6	78 760	196 900
3 r+ku+b	76,0 2/6	106 240	265 600
3-4 r+ku+b	102,5 5/6	149 880	374 700

yit.fi/bergius

Förmån för den som reserverar ett hem

Vi erbjuder alla som har under-tecknat ett reserveringsavtal och som fortskrider till affär, en luftvärmepump installerad i bostaden.

**Förmånen gäller till
31 december 2023.**

UTHYRES

Mysigt hus nära ÅA uthyres för kortare eller längre tid, semester, studier etc. Jungar 0405503014

ETTA, 1r+kv+förråd+fr.balkong (32 kvm) i centrum av Åbo, Eriksgatan 9. Ledig fr.o.m. 01.01.2024. epost: ostman.gerd@gmail.com tel:0400-720097

Tvåa i Herttonässtrand nära metrostation. Balkong mot väst. 5 vån. Hyra 890€/mån inkl vatten. Hyresgaranti. Tel: 050-3243019/Gunilla

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensio-närsbostäder. (cirka 30 m2) i Nordsjö, Hfors. Ej service-boende. Tel. 050 555 0477 Ons kl. 10-15.

Hyr ut en tvåa 47m2 i Munkshöjden, Helsingfors. Gärna på längre basis. Översta 3/3 vån, inglasad balkong. Bra förbindelser. Lugn och parklik miljö. Hyra 860€/mån + vatten 20€/pers/mån. Ring Elisabeth 0407376528 för förfrågningar.

Etta+kokvrå+baddrum 30,5 m2 Tureborgsgatan 5 Åbo. Hyra 550eur./mån.+ vatten o el. tel. 0400646398

Ljus etta för studerande i Mänsas, nära Spårjokern. 24½m2, 1 rum, alkov, kök, baddrum. Rökfri, inga husdjur. Genast ledig. Hyra 670€+20 vatten. Kontakta helsingfors.kfuk@gmail.com

Liten etta i Munksnäs uthyres. vivian.winqvist@gmail.com

Uthyses rymlig ledig etta 30 m2 i lugn parkmiljö på norra Drumsö. Nära till buss och metro. Bra motions- och cykelvägar mot Esbo och Hfors. Nyrenoverat baddrum med tvättmaskin. Hyra 740€. Tel 0500-406094

Mysig etta 23m2 i nytt hus med 7,5m2 inglasad balkong i Knektbro i Esbo. Översta boendevån. Bastu och tvättstuga i huset. Hyra 650€/mån.+vatten. Ledig. Sari.lindqvistm@gmail.com Tel. 0503666036

Etta 29 m2 i Åbo centrum. Humlegårdsgatan 6. vån. Från 1.12.2023. Tel: 050 65219

Etta 20 m2 i Främre Tölö. Hyra 700 euro plus vatten och el. Tel. 0407698265 SMS eller WhatsApp

Uthyses i Karis nära stationen trivsamt bostad i äldre hus c:a 55 m2. 2r, hall, kök, egen terrass vid grönskande gård. Hyra 550€ + vatten. Blir ledig 1 dec. Tel. 040 8231885.

SÄLJES

Vacker lägenhet 4r+k+br+balk.+bastu,3/3 våning i Esbo, Westend. Pris 467 000€. Tel. 0405628933

LEDIG TJÄNST

Would you like to become our new ENGLISH PASTOR?

The pastor of the English ministry will establish and lead a new international worship community in Tikkurila Church.

Express your interest by 20 November 2023, 12:00

Full job advertisement at www.vandasvenskaforsamling.fi/rekry

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Huvudkontoret ligger i Helsingfors.

Vid Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning, enheten Diakoni och samhälle, lediganslås en befattning som

SAKKUNNIG

vars ansvarsområden är kyrkans teckenspråksarbete (50 %) och enhetens kommunikationsuppgifter (50 %).

Den sakkunniga ska i nuläget särskilt fokusera på att utforma och verkställa en strategi för teckenspråksarbetet. I arbetet ingår också utveckling av kommunikationen inom enheten Diakoni och samhälle (tidningen Hiljainen seurakunta och webbplatsen, förnyande av webbtidningen, påverkans- och marknadsföringskommunikation samt kommunikation med intressentgrupper). Sista ansökningsdagen är 16.11.2023

www.kirkkorekry.fi/se (arbetsnyckel 1342)

Kyrkostyrelsens enhet Diakoni och samhälle strävar efter att främja ett människovärdigt liv och en hållbar utveckling genom att arbeta i synnerhet med de mest utsatta människorna och påverka samhällsutvecklingen utifrån kyrkans värderingar.

KYRKOSTYRELSEN

Mariehamns församling lediganslår en ordinarie befattning som

UNGDOMSARBETSLEDARE

Mariehamns församling är en del av Ålands prosteri inom Borgå stift i Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Till församlingen hör alla kyrkomedlemmar bosatta i Mariehamn. Till församlingen hör två kyrkor, lägergårdsverksamhet, begravningsplats med tillhörande kapell. Församlingen har en god ekonomi och verksamheterna utvecklas fortloppande. Vi sysselsätter ca 35 anställda på helårsbasis, fler under sommaren.

Vill du jobba med ett härligt gäng i en öppen och framtäträvande församling?

Till arbetsuppgifterna hör:

- Arbete riktat främst till ungdomar eller unga vuxna
- Läger, utfärder och evenemang
- Ungdomssamlingar samt utbildning av ungdomsledare till lägerverksamheten
- Individuella möten med personer i olika livssituationer
- Kvälls och veckoslutsarbete

Vi söker dig som:

- Har en teoretisk och praktisk förtrogenhet med barn och ungdomsarbete samt har avlagt av biskopsmötet godkänd examen som ungdomsarbetsledare. Annan lämplig utbildning inom området kan beaktas.

Tillträde: 01.01.2024 eller enligt överenskommelse, tillsvidare. Prövotid 6 månader.

Mer information om tjänsten och om ansökningsförfarande hittar du på: www.mariehamnsforsamling.fi

Allt inom jordbyggnads
Grävmaskiner 1,5-26 tn band & hjul
3D-maskinstyrning
Transporter, Materialförsäljning
Lavett, Krokbi
Borrning, Sprängning, Bergkilning
Kontakta för info och offert!

Thomas 050 59 81 666 | Stostman

KOMMANDE RESOR:

20. – 21.1. Ronja Rövardotter på Svenska teatern, Helsingfors
25.4. – 4.5. Mallorca cykelläger
Och på kommande också:
5. – 11.7. Vandringsresa, Irland
2. – 9.9. Vandring i Val di Fiemme, norra Italien
Flyg till Verona t/r med Finnair och
5 vandringsdagar i vackra Dolomiterna

ANMÄLNINGAR OCH YTERLIGARE INFORMATION:

myynti@kokkolanmatkatoimisto.fi
www.kokkolanmatkatoimisto.fi

Kokkolan Matkatoimisto
Karleby Resebyrå

Fabriksg. 8, 67100 Karleby. Tfn (06) 823 8300,

Truck

NEMAS PROBLEMAS
Vi server ALLA bilmärken

Mera info på www.krs-autocenter.fi

24 H
BÄRGINGS-SERVICE
0400 563 855

Ring 06-221 3010
Kristinag. 32, Kristinestad
www.krs-autocenter.fi

ISO 9001 Certified Company

Bio mobitek

Värme för alla behov. Lantbruk, Industri, fastighet och fjärrvärme.
Kvalitets biobränslepannor med brett effektområde.
Vi hjälper till med allt mellan renovering av befintlig panna till att erbjuda nyckelfärdiga värmecentraler.

Ta kontakt:
Fredrik Ahlström
Tfn. +358 50 52 39 236
www.biomobitek.com
fredrik.ahlstrom@biomobitek.com

Mera info

OPINION

Skicka insändaren till: redaktionen@kyrkpressen.fi. Glöm inte namn, adress och telefonnummer. Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Kristet liv

Den förlorade sonen

I berättelsen om den förlorade sonen presenterar Jesus två skilda uppfattningar om Gud. Den yngre brodern uppfattade sin far som den som kärleksfullt tar hand om alla i sitt hus, familj och tjänstefolk. Den äldre brodern däremot väntade sig att fadern är rättvis och älskar bara dem som uppfyller hans önskemål.

Vi läser samma bibel. Ändå har vi totalt olika uppfattningar om Gud. En allmän uppfattning är att om man är kristen så har man måsten. Kristet liv uppfattas då som en lista över synder som man inte får begå, och en annan över goda gärningar som man måste göra för att duga inför Gud. Hur ser då

egentligen "Bibels Jesus" ut? Den Goda Herden som söker de vilna, eller den stränga Människosonen som sitter på sin tron och skiljer alla människor till höger och vänster?

Han är bådadera. Men Guds uppfattning om rättvisa är inte likadan som vår. På flera ställen kontrasterar Jesus "den duktiga" och "den odugliga" som i berättelsen om fariseén och publiken i synagogan. Inte minst gör Han det när Han tar emot barnen och säger att vi skall ta emot Guds rike som ett barn. Jesus sympatier är hos de små och i sitt liv ofullkomliga, de som anses vara syndiga – också av sig själva. Men de vänder sig till Gud och ber

till honom och älskar honom.

Allt hänger ju på kärlek till Jesus, som när Han efter uppståndelsen tre gånger frågar Petrus: "Simon, Johannes son, älskar du mig?" I sitt avskedstal ger Jesus oss en uttrycklig befallning. "Detta befäller jag er: att ni skall älska varandra." Detta är också kärnan i kristet liv: "Vi älskar därför att han först älskade oss."

Den äldre brodern lyder sin far beräkande och av ambition, inte av kärlek. Behåller han sitt bittra sinnelag är det han som blir den förlorade sonen; inte den yngre brodern som älskar sin far.

KIRSTI RIIPOLA, Nagu

TRELLEBORG TÄTNINGAR

för dörrar – fönster...

GUMMI-JÄRVINEN AB

Remmar, remskivor, slangar, O-ringar, stefa-tätningar, mannhjul, lyftbälten, tejp. Tegellbruksgatan 47, 65100 Vasa, 06-317 4044, 317 2629, fax 06-312 6288

www.kumi-jarvinen.com

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby

Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

TANDPROTESER

bör ses över och förnyas regelbundet för att undvika käckledsskador o. irriterat tandkött. GRATIS KONTROLL!

Specialtandtekniker

Hans Boström

står till Er tjänst

tfn 723 5151

Rosenlundsgatan 6, Jakobstad

Det bästa man kan ge en annan människa är ett vackert leende!

God vård på svenska

Bertahemmet erbjuder helpension med trygg och sakkunnig omvårdnad på ålderns höst.

Bertahemmet ligger i det trevliga Södra Haga i Helsingfors med goda förbindelser till centrum. Vi har hyreslägenheter, servicesedelmöjlighet och privat omvårdnad med helpension i eget rum.

Vänligen kontakta vår föreståndare Eeva Simio-Ighmour tfn 09-477 4720 eller eeva.simio.ighmour@bertahemmet.com

Besök vår hemsida www.bertahemmet.com

BERTAHEMMET

VI FINNS TILLGÄNGLIGA VECKANS ALLA DAGAR

VÅR MOTTAGNING I NÄRPES

Närpesvägen 11, är öppen enligt tidsbeställning.

Beställ tid för vårdbedömning, allt från enkel sårvård till e-läkartjänster.

NYHET! Vi limmar sår och även syr okomplicerade sår.

Ring 050-348 2890.

HEMVÅRD OCH HEMSJUKVÅRD

för hemmaboende inom Närpes - Kaskö - Kristinestad

Du kan välja vård antingen en eller flera gånger, gäller alla dagar i veckan, även helger.

• Hemvård bl.a. apoteks- och butiksärenden, duschhjälp, matservice, följeslagare vid läkarbesök osv.

• Hemsjukvård bl.a. förbandsbyten, stygnborttagning, blodprover osv. Nu även läkarhembesök.

Ring och fråga!

Mikaela tel. 050-348 2890 ansvarig sjukskötare

Din Hjälp Ab
Sinun Apusi Oy

www.dinhjalp.fi

TA I BRUK SPARBANKENS E-TJÄNSTER!

MOBILBANKEN

Där du är 24/7.
Aktie- och fondaffärer.
Marknadsuppföljning.

IDENTIFIERING

Sköt dina ärenden snabbt med PIN-kod.
Inloggning, bekräftelse, identifiering.

NÄTBANKEN

Dagliga bankärenden bekvämt.
Öppet dygnet runt.

TIDSBOKNING PÅ WEBBSIDAN

Personligt möte på kontoret.
Tidsbokning direkt i kalendern.

NÄTMÖTE

Alla bankärenden med bild- och ljudförbindelse direkt från din egen dator.

CHATT

Fråga och vi svarar.
Vardagar på webbsidorna kl. 8-18.
Lördagar kl. 10-14.

Sparbanken

EN FRÅGA OM VILJA.

Närpes Sparbank Ab

Kristinestad - Närpes | Tfn 010 423 9000 | www.sparbanken.fi/narpes

Vill skriva om självkänsla

Karin Westerlund är ett nytt tillskott i bloggen Andetag.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Att skriva är ett sätt för Karin Westerlund att bearbeta det hon känner och ser i världen omkring sig.

– Jag började experimentera med skönlitterärt skrivande i högstadiet, och i gymnasiet skrev jag för vår skoltidning. Under de senaste två åren har jag skrivit en del dramatik och är med i en skrivargrupp.

Vad vill du skriva om?

– Jag kommer antagligen att skriva en del om ensamhet och självkänsla, men jag tror också att jag kommenterar det som händer i världen.

Hurudan var du som barn?

– Jag var ett väldigt socialt och energiskt barn. Jag ville umgås med alla och pratade med lite vem som helst utan att vara väldigt blyg. Jag hade också en livlig fantasi, vilket gjorde gott för mina lekar med andra, men ibland ledde det också till ganska intensiva stunder mitt i natten då jag inte kunde sova.

Vilken är din favoritverksamhet i församlingen?

– Det finns många olika sorters verk-

samheter som jag gillar inom församlingen, men jag tror att det som står mig närmast är körverksamheten. Jag har gått på körövningar till församlingshemmet som barn tillsammans med mamma och pappa, och nu som vuxen sjunger jag själv med i kören Matteus Voice. Att sjunga tillsammans med andra är bland det roligaste som finns, speciellt om sjunger med goda vänner.

Vilken är din favoritperson i Bibeln (inte Jesus)?

– Berättelsen om Marta och Maria har lämnat spår i mig. Marta arbetade hårt och Maria lyssnade och drömde. Jag försöker alltid komma ihåg att det finns ett värde i att jobba hårt, men också i att lyssna och drömma. Båda sidorna är viktiga och skapar en balans som är nödvändig för att förstå vår värld.

Karin Westerlund

Ålder: 21, fyller snart 22.

Bor i: Helsingfors, kommer från Karis

Familj: Mamma, pappa, två äldre syskon, en svägerska och två syskonbarn.

Gör om dagarna: Studerar kulturforskning och folkloristik vid Helsingfors universitet.

Intressen: Kultur! Musik, litteratur, teater, filmer.

Är en av bloggarna på kyrkpressen.fi/andetag

Karin Westerlund studerar kulturforskning och folkloristik vid Helsingfors universitet. Är en av bloggarna på kyrkpressen.fi/andetag FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Hört i kyrkan under ett dop: – Och vad ska barnet heta? frågar prästen. – Carl Fredrik Hans Wilhelm von ... – Kyrkvaktmästaren, kan jag få mer vatten!

Vinn presentkort

Inspirerande och trevlig läsning direkt hem i din brevlåda!

TILL NYA PRENUMERANTER
som betalar nästa års prenumeration redan i höst:

KURIREN GRATIS RESTEN AV 2023!

TILL SAMMA FÖRMÅNLIGA PRIS

kuriren
KNUTPUNKT FÖR SVENSKFINLAND I 60 ÅR

89€
Erbjudandet gäller ej de som redan har en aktiv prenumeration på Kuriren.

Prenumerera och delta i utlottningen!

Nu har du möjlighet att vinna ett presentkort á 100 euro till någon av S-gruppens butiker. Sänd in kupongen senast 30.11.2023

JA TACK!

- ☒ JAG VILL PRENUMERERA PÅ KURIREN
- ☐ För resten av 2023 och hela 2024 för 89 € (inom Norden).
- ☐ Fem (5) provnummer för endast 26,50 €.
- ☐ Ett halvt år för endast 46,50 €.

- ☒ JAG DELTAR I KURIENS UTLÖTTNING AV PRESENTKORTET TILL NÅGON AV S-GRUPPENS BUTIKER.

SÄND KURIREN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

SÄND RÄKNINGEN TILL:

NAMN	
ADRESS	
	TEL.

☐ Nej tack, jag vill inte prenumerera på Kuriren. Jag deltar endast i utlottningen av presentkortet till någon av S-gruppens butiker. Jag returnerar beställningsblanketten försedd med frimärke. Var snäll och stryk över den färdigtryckta adressen på kupongen och skriv: Kuriren, PB 12, 65101 VASA

Erbjudandet gäller till 30.11.2023

Kan sändas ofrankerat inom Norden Kuriren betalar portot

kuriren

PB 12
SVARFÖRSÄNDELSE
KOD 5005430
65103 VASA